

ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

ДЕКАН ФАКУЛЬТЕТУ

Січкорі́з Оре́ст Євге́нович

кандидат медичних наук, доцент

ЗАСТУПНИКИ ДЕКАНА

Коца́й Б. Р. — к. мед. н., доцент кафедри педіатрії та неонатології

Томжі́в В. М. — к. мед. н., доцент кафедри гігієни та профілактичної токсикології

ПЕРСОНАЛ ДЕКАНАТУ

Інспектори *Г. Я. Баландюх, Н. Я. Баландюх, І. Е. Ільницька, О. Я. Кізіма, К. Я. Козяк, Т. С. Колач, О. Я. Мартинів, І. К. Стебницька, Н. Є. Стець, А. П. Чернецька, Г. В. Юзвак*

Факультет післядипломної освіти організований у ЛДМІ у 1955 р. і мав назву «Факультет удосконалення лікарів». Перші роки він працював під керівництвом видатного професора-хірурга Г. Г. Караванова. Створення факультету було зумовлене потребами практичної охорони здоров'я. В подальшому цей підрозділ очолювали доц. В. С. Чаповський (1960–1964), професори О. О. Каторгіна (1964–1975), Г. С. Семенова (1975–1978).

У 1978 р. деканом став проф. Р. І. Орач, під керівництвом якого закінчилося формування структури факультету. В 1993 р. у результаті реформування його структура була змінена. Р. І. Орач обіймав посаду проректора з післядипломної освіти, а деканом з питань підвищення кваліфікації лікарів і провізорів була проф. Є. Х. Заремба, деканом з питань інтернатури — доц. А. А. Вербінець. У 1996 р. відновлено попередній принцип управлінням факультетом.

У 2003 р. деканом був призначений доц. О. Є. Січкорі́з.

Нині на факультеті функціонує 22 кафедри, а також Волинська філія, яка готує фахівців за сімома спеціальностями, та 16 студентських кафедр, що забезпечують підвищення кваліфікації і підготовку інтернів та спеціалістів в галузі медицини і фармації. Протягом останніх десяти років загальна кількість лікарів (провізорів)-слухачів, які навчалися бюджетним коштом, зросла з 7585 до 9584 осіб. В 2011 р. на факультеті започатковано дистанційну освіту (як пілотний проєкт), а з наступного року вона проводиться планово за підтримки та з дозволу МОЗ України. В 2013 р. уперше в Україні на базі факультету післядипломної освіти ЛНМУ імені Данила Галицького була створена кафедра медичного права.

Відповідно до рішення Державної акредитаційної комісії наказом Міністерства освіти і науки України факультет був акредитований за IV рівнем. Він має право

готувати спеціалістів і магістрів та здійснювати підвищення кваліфікації і перепідготовку лікарів та провізорів.

Сьогодні за структурою та обсягом виконуваних робіт факультет посідає третє місце (після Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика та Харківської медичної академії післядипломної освіти) серед установ післядипломної освіти. У його складі функціонує три підрозділи: інтернатура (первинна спеціалізація), підрозділ підвищення кваліфікації та перепідготовки фахівців і госпрозрахунковий відділ. Волинська філія розпочала свою роботу в 1992 р., крім того, нині шість кафедр факультету мають свої філії у Луцьку. На базі Волинської філії проводиться навчання за спеціальностями: «Акушерство та гінекологія», «Анестезіологія», «Педіатрія», «Хірургія», «Стоматологія», «Загальна практика — сімейна медицина», «Внутрішні хвороби».

Кафедра реабілітації та нетрадиційної медицини ФПДО має свою філію у м. Трускавці, а кафедра терапії № 1 та медичної діагностики — в м. Рівне. Вони готують фахівців за напрямками «Клінічна лабораторна діагностика», «Функціональна діагностика», «Ультразвукова діагностика», «Рентгенологія», «Ендоскопія».

Кафедри та курси факультету розташовані на базі клінік дев'яти обласних, десяти міських клінічних багатопрофільних і спеціалізованих лікувально-профілактичних закладів та чотирьох регіональних медичних центрів Львова, клінічної лікарні Львівської залізниці, п'яти обласних і міських клінічних лікарень Луцька, Рівного та двох санаторіїв і бальнеологічної лікарні Трускавця, де кафедра реабілітації та нетрадиційної медицини проводить навчання на циклах для гастроентерологів, дієтологів і фізіотерапевтів.

На факультеті післядипломної освіти Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького працює на постійній основі 38 професорів і докторів наук, 171 кандидат наук, зокрема 93 доценти. Серед професорсько-викладацького колективу факультету є двоє заслужених діячів науки і техніки України, троє заслужених працівників вищої школи України, двоє академіків Академії наук вищої школи України, п'ятеро дійсних членів інших галузевих академій, семеро заслужених лікарів України.

Основними завданнями цього підрозділу в галузі освітньої діяльності є:

- первинна спеціалізація випускників вищих медичних (фармацевтичних) закладів освіти III–IV рівнів акредитації в інтернатурі;

- отримання лікарем або провізором освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр медицини (фармації)» під час проходження інтернатури з певної спеціалізації;

СІЧКОРИЗ Орест Євгенович

Декан факультету, кандидат медичних наук, доцент

Народився 22 червня 1956 р. у Львові. У 1979 р. закінчив педіатричний факультет ЛДМІ. Працював дільничним педіатром та ординатором дитячого відділення (за сумісництвом), завідувачем відділення шкільно-дошкільних установ Стрийської міської дитячої лікарні. О. Є. Січкоріз був заступником голови профспілок медичних працівників м. Стрия, закінчив Вищу школу профспілкового руху в м. Харкові.

У 1983–1985 рр. проходив клінічну ординатуру на кафедрі шпитальної та факультетської педіатрії, а з 1985 до 1988 р. був аспірантом цієї кафедри. У 1989 р. в Київському науково-дослідному інституті педіатрії, акушерства та гінекології Орест Євгенович захистив кандидатську дисертацію і став асистентом кафедри дитячих інфекційних хвороб ЛДМІ.

У 1994 р. згідно з наказом МОЗ України брав участь у ліквідації епідемії холери в м. Миколаєві та Миколаївській області.

З 1996 р. О. Є. Січкоріз — доцент кафедри дитячих інфекційних хвороб, з 1998 р. — заступник декана факультету післядипломної освіти з питань інтернатури, а з 1999 р. — перший заступник декана факультету післядипломної освіти. У 2003 р. виконував обов'язки декана цього факультету, а наступного року був обраний на посаду декана ФПДО. За сумісництвом працює доцентом кафедри дитячих інфекційних хвороб.

Є автором близько 90 наукових і навчально-методичних праць, серед них 58 статей, чотири авторські свідоцтва на винахід, а також співавтором двох монографій, чотирьох підручників, патенту, двох інформаційних листів, 14 науково-практичних та методичних розробок, навчальних програм «Медичне право».

Орест Січкоріз — член Координаційної ради Міністерства охорони здоров'я України з післядипломної освіти, фахової експертизи «Медична фармація» Міністерства освіти і науки України.

Нагороджений почесними грамотами Міністерство охорони здоров'я України.

– перепідготовка спеціаліста (лікаря або провізора) з присвоєнням йому звання спеціаліста з іншої спеціальності (вторинна спеціалізація);

– підвищення кваліфікації лікарів (провізорів) шляхом проведення циклів тематичного вдосконалення та передатестаційних циклів;

– стажування лікарів (провізорів), які мали перерву у своїй практичній діяльності або вчасно не пройшли атестацію;

– надання допомоги органам і закладам охорони здоров'я у забезпеченні безперервної післядипломної освіти.

Первинна спеціалізація в інтернатурі здійснюється за 46 спеціальностями, підвищення кваліфікації та перепідготовка фахівців — за 73.

У 2013 р. на всіх циклах навчання здобувало освіту 10 968 осіб, зокрема в інтернатурі — 2006, на циклах спеціалізації (перепідготовки) — 987, на циклах тематичного удосконалення — 4139, на передатестаційних циклах — 5 049, на стажуванні — 1202 особи.

Впродовж 2008–2013 рр. за завданням Міністерства охорони здоров'я України кафедри факультету післядипломної освіти ЛНМУ розробили п'ять уніфікованих навчальних планів і програм для підготовки в інтернатурі, десять — для навчання лікарів (провізорів) і клінічних фармацевтів, та атестаційні тестові програми із 12 спеціальностей. Кафедри і курси провели велику роботу з розробки та видання навчально-методичних матеріалів для інтернів і курсантів.

На ФПДО упродовж 2008–2013 рр. було видано 16 підручників, 39 монографій, 108 навчально-методичних посібників. Надруковано 1963 статті у вітчизняних фахових журналах і 136 статей у міжнародних виданнях,

1582 тези доповідей у вітчизняних та 275 — у міжнародних збірниках. Для навчального процесу розроблено 150 методичних рекомендацій, які затверджені МОЗ України. За останні шість років отримано 28 свідоцтв про реєстрацію авторського права, 134 патенти на винахід, 205 нововведень із лікувальної і профілактичної роботи, включених у Галузевий реєстр нововведень МОЗ України. Отримано 20 рацпропозицій, видано 43 інформаційні листи, які були впроваджені у практичну охорону здоров'я, про що свідчать 688 актів впровадження. Протягом 2008–2013 рр. на факультеті захищено 103 кандидатські і 21 докторська дисертації, підготовлено 85 магістрів медицини і фармації. Щорічно співробітники кафедр виконують 19–22 науководослідні теми, три-чотири з яких — за пріоритетним фінансуванням МОЗ України.

Факультет післядипломної освіти ЛНМУ імені Данила Галицького співпрацює із зарубіжними партнерами. Членами європейських або міжнародних асоціацій (товариств) та їх виконавчих комітетів є 27 викладачів факультету.

КАФЕДРА АКУШЕРСТВА, ГІНЕКОЛОГІЇ ТА ПЕРИНАТОЛОГІЇ

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Пирогова Віра Іванівна

доктор медичних наук, професор

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальний за навчальну роботу —

доц. **І. В. Козловський**

ВИКЛАДАЧІ

Кандидати медичних наук, доценти **О. Є. Ошуркевич, Л. І. Голота, Т. П. Яремчук, О. А. Корчинська, І. В. Коз-**

Колектив кафедри акушерства, гінекології та перинатології. Зліва направо: перший ряд: Р. О. Семчишин, М. В. Гроховська, Н. Є. Марченко, В. І. Пирогова, М. Й. Малачинська, Л. І. Голота, Н. С. Вереснюк; другий ряд: О. Є. Ошуркевич, Г. І. Маланчук, Я. Г. Корнієнко, О. А. Корчинська, І. І. Охабська, А. Г. Місюра, Т. П. Яремчук, І. В. Козловський

ловський, Н. Є. Марченко, М. В. Гроховська, асистенти А. Г. Місюра, Н. С. Вереснюк, Р. О. Семчишин, В. Г. Корнієнко, М. Й. Малачинська, С. О. Шурпак, Е. Ф. Чайківська, І. І. Охабська, Я. М. Корінець, М. І. Грицько.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Підвищення кваліфікації лікарів та їхня первинна спеціалізація з акушерства і гінекології розпочалася у Львівському державному медичному інституті у 1947 р. До 1965 р. післядипломне навчання акушерів-гінекологів проводилося на базі кафедри акушерства та гінекології лікувального факультету. За цей період тут підвищило свою кваліфікацію 465 акушерів-гінекологів.

Протягом 1965–1999 рр. післядипломне навчання на кафедрі пройшли 2685 акушерів-гінекологів, а з 1999 до 2004 р. — 2300 акушерів-гінекологів Західного та Південного регіонів України. Впродовж 2005–2009 рр. через передатестаційні цикли на кафедрі підвищили свою кваліфікацію 1175 лікарів, через цикли тематичного удосконалення — понад 820 акушерів-гінекологів, а протягом останніх років (2010–2013 рр.) свій фаховий рівень підвищили понад 2200 акушерів-гінекологів. До квітня 2004 р. кафедра організувала виїзні передатестаційні цикли та цикли тематичного удосконалення у Херсонській, Чернівецькій, Житомирській областях, а зараз проводить їх на своїх філіях у Луцькій та Рівненській областях.

Кафедра акушерства і гінекології факультету удосконалення

лікарів та провізорів була створена 20 квітня 1965 р. Її очолювали професори В. С. Лесюк (1965–1972), О. І. Ступко (1973–1977), О. М. Созанський (1977–1999). З 2000 р. завідувачем кафедри є д. мед. н., проф. В. І. Пирогова.

Професор В. С. Лесюк (1924–2004) досліджував проблеми застосування вакуум-апаратів і трихлоретиленового знеболення при малих операціях в акушерсько-гінекологічній практиці, видав 90 друкованих праць, п'ять авторських свідоцтв та 45 рацпропозицій. Основним напрямом наукової діяльності проф. О. І. Ступка (1923 р. н.) було вивчення результатів застосування операції вакуум-кюретажу матки при післяпологових кровотечах, дослідження динаміки мікробної обсемененості порожнини матки в пологах та післяпологовому періоді, підготував 110 робіт. У колі наукових інтересів проф. О. М. Созанського (1928–2001) — проблеми випадіння внутрішніх статевих органів у жінок, вивчення генітального ендометріозу, методів лікування післяпологових гіпотонічних маткових кровотеч, оперативного лікування пролапсу тазових органів. Вчений видав 220 наукових праць. Завідувач кафедри, проф. В. І. Пирогова вивчає проблеми генітальних та перинатальних інфекцій, перинатальної медицини, збереження репродуктивного здоров'я.

ПИРОГОВА Віра Іванівна
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

На кафедрі акушерства, гінекології та перинатології ФПДО проводиться підготовка наукових та педагогічних кадрів для вищої школи і практичної охорони здоров'я України й зарубіжних країн через магістратуру, стаціонарну й заочну аспірантуру, клінічну ординатуру.

Під керівництвом проф. В. І. Пирогової триває робота з удосконалення післядипломної освіти лікарів акушерів-гінекологів. У 1999 р. на кафедрі проводилися пере-

датестаційні цикли і лише три цикли тематичного вдосконалення, в 2000 р. розпочата післядипломна підготовка дитячих гінекологів на передатестаційних циклах, розроблена програма і проводяться такі цикли тематичного удосконалення: «Планування сім'ї і репродуктивне здоров'я», «Перинатологія», «Екстрагенітальна патологія і вагітність», «Гнійно-септичні захворювання в акушерстві та гінекології», «Маткові кровотечі в акушерсько-гінекологічній практиці», «Актуальні питання дитячої і підліткової гінекології», «Акушерська та гінекологічна ендокринологія», «Актуальні питання акушерства та гінекології», «Ведення фізіологічної вагітності та пологів», «Пренатальна та ультразвукова діагностика в акушерстві та гінекології», «Допоміжні репродуктивні технології. Акушерські та перинатальні аспекти», «Сучасні перинатальні технології», «Невідкладні стани в акушерстві та гінекології». Також відбувається спеціалізація з акушерства-гінекології та дитячої гінекології.

З 2001 р. викладачі кафедри у межах інтернатури, передатестаційних циклів і циклів спеціалізації читають цикл акушерства та гінекології для лікарів загальної практики і лікарів невідкладних станів.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У 2005 р. кафедра завершила науково-дослідну роботу за Національною програмою «Репродуктивне здоров'я 2001–2005» — «Вивчити перинатальні наслідки у жінок, інфікованих збудниками, які передаються статевим шляхом, розробити шляхи профілактики порушень, діагностично-лікувальні алгоритми». Матеріали НДР оприлюднені на національних і міжнародних конгресах, стали основою 40 наукових праць.

Протягом 2005–2010 рр. колектив кафедри акушерства, гінекології та перинатології ЛНМУ виконував планову наукову роботу «Прогнозування порушень, профілактика, лікування і реабілітація репродуктивного здоров'я жінок у різні вікові періоди в сучасних соціально-економічних умовах Львівщини». В 2010 р. розпочато виконання нової планової наукової теми «Вивчення стану репродуктивного здоров'я жінок Львівсько-Волинського регіону і корекція виявлених порушень», яка охоплює вивчення акушерських та перинатальних наслідків йодного дефіциту у жінок регіону (завершено у 2011 р.), факторів ризику та маркерів невиношування у першій половині вагітності (до 21 тижня включно) та передчасних пологів (2012), маркерів плацентарної недостатності та СЗРП (заплановано на 2013 р.), мікронутрієнтного і вітамінного балансу вагітних та гінекологічних хворих (ЗЗОМТ, ендометріоз, доброякісні пухлинні процеси) (заплановано на 2014 р.), розробку та впровадження у практику алгоритмів діагностики, профілактики і лікування виявлених порушень (заплановано на 2014 р.)

На клінічних базах кафедри за дозволом Фармкомітету України проводяться клінічні дослідження (третья фаза) медикаментозних засобів.

Основні напрями наукових робіт кафедри акушерства, гінекології та перинатології відповідають лікувальній діяльності її професорсько-викладацького колективу і мають на меті покращення охорони материнства та дитинства і репродуктивного здоров'я жінок. Серед них:

вивчення питань гормональної терапії в акушерстві та гінекології, дослідження ефективності, метаболічних впливів, перинатальних наслідків; прогнозування, профілактика, діагностика, оперативне та консервативне лікування маткових кровотеч під час вагітності, пологів і раннього післяпологового періоду; прогнозування, профілактика, діагностика, лікування невиношування вагітності; діагностика, ведення вагітності та пологів при перинатальних інфекціях (токсоплазмоз, цитомегаловірусне інфікування, генітальний герпес, хламідіоз тощо); перинатальні аспекти захворювань, які передаються статевим шляхом; передчасний розрив плідних оболонок — діагностика, профілактика висхідного інфікування матері і плода, тактика розродження; акушерські та перинатальні аспекти допоміжних репродуктивних технологій; гінекологічна ендокринологія (гіперпролактинемія, дисфункціональні маткові кровотечі, гіперандрогенія, синдром полікістозних яєчників); епідеміологія, патогенез, діагностика, консервативне (гормональне) й оперативне лікування аденоміозу та генітального ендометріозу; епідеміологія, етіологія, патогенез, діагностика і лікування гіперпластичних процесів ендометрію; діагностика та лікування трофобластичної хвороби (пухирний занесок); патологія перименопаузального періоду, клімактеричні розлади, хірургічна менопауза, замісна гормональна терапія; планування сім'ї та гормональна контрацепція; гінекологічна патологія дитячого і підліткового віку (ювенільні маткові кровотечі, первинна та вторинна аменорея, аномалії розвитку статевих органів, доброякісні пухлинні захворювання статевих органів); запальні захворювання статевих органів та органів малого тазу; діагностична й оперативна лапароскопія; реконструктивно-пластичні операції при аномаліях розвитку та пролапсі статевих органів; діагностика і лікування безпліддя у шлюбі.

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Під керівництвом проф. В. І. Пирогової була розширена клінічна база кафедри. Нині клінічними базами для проведення післядипломної підготовки інтернів та лікарів і здійснення діагностично-лікувального процесу є:

– Львівський обласний клінічний перинатальний центр (255 ліжок), сертифікований організацією «Unisef» як «Лікарня, доброзичлива до дитини». Тут функціонують два гінекологічні і два пологові відділення, сімейні пологові зали, відділення патології вагітності, реанімації новонароджених, центр підтримки лактації та грудного вигодовування, відділення реанімації та інтенсивної терапії;

– Львівська обласна дитяча клінічна лікарня;

– Львівська міська клінічна комунальна лікарня швидкої медичної допомоги (два гінекологічних відділення).

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Тільки за останні чотири роки за матеріалами НДР кафедри опубліковано та впроваджено в систему охорони здоров'я України десять нововведень, удосконалено методи діагностики внутрішнього та зовнішнього генітального ендометріозу з використанням неінвазивних та малоінвазивних методів, розроблено і запроваджено методи гормональної терапії аденоміозу з больовим синдромом, вдос-

КАФЕДРА АНЕСТЕЗИОЛОГІЇ ТА ІНТЕНСИВНОЇ ТЕРАПІЇ

ЗАВДУВАЧ КАФЕДРИ

*Підгірний Ярослав Михайлович**доктор медичних наук, професор**ШТАТ КАФЕДРИ**Відповідальний за навчально-методичну роботу —**к. мед. н., доц. Р. М. Вербовський**Відповідальний за наукову роботу — к. мед. н.,**доц. О. В. Іванюшко**ВИКЛАДАЧІ**Кандидати медичних наук, доценти В. Л. Іванюшко,**Р. М. Вербовський, О. В. Іванюшко, кандидати медичних**наук, асистенти В. Р. Міщук, Н. В. Матолінець,**М. О. Гарбар, асистенти І. А. Павленко, О. П. Зако-**тянський, О. Я. Гльчишин, О. В. Колупаєв, З. Т. Садо-**ва-Чуба, Ю. О. Світлик, Р. Р. Волощук, М. С. Василів,**В. О. Процик, О. Р. Яєчник, аспірант О. В. Філик, клін.**ординатор Ю. В. Башта, ст. лаб. О. С. Яртим, лаборан-**ти В. І. Янкова, І. В. Вовкун, Т. О. Ожвійська.*

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Становлення і розвиток анестезіології на Львівщині тісно пов'язані зі створенням у 1965 р. у медичному інституті кафедри торакальної хірургії і анестезіології, завідувачем якої став проф. М. В. Даниленко. Впроваджуючи в практику нові для регіону види хірургічної діяльності (операції на серці, легенях, стравоході, магістральних судинах), проф. М. В. Даниленко організував дослідження у сфері анестезії, інтенсивної терапії, контролю і корекції гомеостазу у зв'язку з операцією та знеболюванням. Для забезпечення належного рівня науково-практичних розробок були створені потужні сучасні служби лабораторної і функціональної діагностики. Забезпечено сприятливі умови для підготовки наукових працівників (аспірантура) та лікарів-анестезіологів (клінічна ординатура, курси спеціалізації, а згодом і удосконалення лікарів) у сфері анестезіології-реаніматології, розширено й актуалізовано наукові дослідження.

Передумовою створення кафедри була наполеглива і тривала праця анестезіологічної групи, до якої входили: доц. Ц. К. Боржівський, асистенти І. Д. Тимчук, А. С. Лучко, Й. І. Канюк, Р. Д. Новосад, А. В. Жук, аспіранти Ю. М. Панишко, Д. В. Небожук, Б. Й. Косак.

У той період була проведена низка досліджень, які стали основою дисертацій, присвячених вивченню: трихлоретиленового наркозу (асист. І. Д. Тимчук, 1968), змін оксидативно-відновних процесів при правці (асист. А. С. Лучко, 1968), мікроелементно-білкових і метаболічних змін при нагнійних процесах у легенях (асист. Й. І. Канюк, 1970), гемодинаміки малого кола кровообігу та газообміну, на основі чого запропоновано ефективні заходи попередження серцевої недостатності і легеневої гіпертензії після резекції легенів та пульмонекомії (асп. Р. Д. Новосад, 1970), показників оксидативно-відновних процесів і зовнішнього дихання при мітральній комісуротомії для розробки методу визначення операційного ризику у хворих із мітральним стенозом (асп. Ю. М. Панишко, 1969).

коналено принципи діагностики та лікування типів оваріальної дисфункції при генітальному ендометріозі і безплідді, покращено методи терапії невиношування вагітності та реабілітації репродуктивної функції жінок із запальними захворюваннями статевих органів, позаматковою вагітністю, безпліддям; розроблено рекомендації з проведення прегравідарної підготовки жінок груп ризику перинатальних втрат; запропоновано нові способи лікування безсимптомної бактеріурії вагітних; вдосконалені методи діагностики гормональних порушень у жінок пізнього репродуктивного та перименопаузального періодів; покращено способи профілактики і лікування клімактеричних розладів у жінок із метаболічним синдромом, які перенесли гістеректомію; покращено способи профілактики плацентарної дисфункції, затримки росту плода та покращення антенатального догляду; розроблено і впроваджено діагностично-лікувальний алгоритм при гіперпролактинемічних станах, вдосконалено діагностично-лікувальну тактику при гострих запальних захворюваннях придатків матки.

Під керівництвом проф. В. І. Пирогової виконано і захищено 20 кандидатських дисертацій, 13 магістерських робіт. Зараз вона є науковим керівником п'яти кандидатських та однієї докторської дисертацій, керує роботою двох ординаторів, які навчаються у клінічній ординатурі, та двох аспірантів.

Випускники кафедри працюють не тільки в Україні, але й за кордоном — США, Канада, Польща, Німеччина, Йорданія, Сирія, Ліван.

За період існування кафедри її співробітники опублікували більше 800 наукових робіт, понад 100 методичних рекомендацій, отримали вісім авторських свідоцтв на винаходи, десять патентів.

Колектив кафедри бере участь у виконанні державних і галузевих програм «Репродуктивне здоров'я нації на період до 2015 р.», «Підтримка грудного вигодовування дітей в Україні на 2006–2010 рр.», проектів USAID «Здоров'я матері та дитини» і «Разом до здоров'я», «Нове життя». Успішно розвивається міжнародна (Люблінська медична академія) та міжвузівська наукова та навчально-педагогічна співпраця (Донецьк, Київ, Чернівці, Вінниця).

Професор В. І. Пирогова є членом робочих груп із розробки наказів та клінічних протоколів з акушерсько-гінекологічної допомоги, створення програм для післядипломної підготовки лікарів, навчальних програм і посібників із планування сім'ї та репродуктивного здоров'я (проект USAID «Разом до здоров'я»), є співавтором програм тематичного удосконалення, клінічних протоколів і наказів МОЗ України, членом редакційних рад ряду спеціалізованих фахових видань, членом двох спеціалізованих вчених рад по захисту дисертацій.

З 1976 до 2012 р. на кафедрі в клінічній ординатурі, аспірантурі, магістратурі підготовано понад 70 висококваліфікованих спеціалістів для багатьох країн світу (Сомалі, Гана, Кенія, Нікарагуа, Ліван, Болівія, Туніс) та України. За останні десять років у клінічній ординатурі, аспірантурі, магістратурі кафедри навчалось понад 40 акушерів-гінекологів.

Колектив кафедри анестезіології та інтенсивної терапії. Зліва направо: перший ряд: О. С. Яртим, О. В. Іванюшко, В. Л. Іванюшко, Я. М. Підгірний, Н. В. Матолінець, О. В. Філик, В. Р. Міщук, В. І. Янкова; другий ряд: О. Я. Льчишин, О. Р. Яечник, З. Т. Садова-Чуба, Р. Р. Волощук, М. С. Василь, Р. М. Вербовський, І. А. Павленко, Ю. О. Світлик, О. П. Закотянський, О. В. Колупаєв, І. В. Вовкун

Завдяки впровадженню в практику нових дослідницьких методик значно зріс рівень наукових досліджень. З допомогою ензимологічних тестів підвищено якість і достовірність передопераційної діагностики прихованих форм печінкової недостатності, визначення операційно-наркотичного ризику, оцінки гепатотоксичності окремих анестетиків. Опрацьований матеріал став основою докторської дисертації Ц. К. Боржієвського (1970).

Застосування газової хроматографії в анестезіології (О. В. Павлова) сприяло точному визначенню кореляції між концентрацією інгаляційного анестетика у газонаркотичній суміші при вдиханні та в артеріальній крові, встановленню еквівалентної концентрації різних анестетиків, також проведено об'єктивну порівняльну оцінку їх впливу на численні функціональні та метаболічні показники. Критерії вибору анестетиків і їх концентрацій при різних оперативних втручаннях, що базуються на цих даних, є вагомим внеском у розвиток зазначеної проблеми. Вони висвітлені у докторській дисертації І. Д. Тимчука (1974).

На основі десятирічного доцентського курсу 28 січня 1975 р. була організована кафедра анестезіології-реаніматології Львівського державного медичного інституту. Її першим керівником став проф. І. Д. Тимчук. У штаті кафедри працювали доценти Й. І. Кашук, А. С. Лучко, асистенти А. В. Жук, Р. Д. Новосад. Зусилля колективу були спрямовані на поглиблене дослідження метаболічних та імунних реакцій на операційну травму, впровадження нових методів анестезії й оптимізацію

ПІДГІРНИЙ
Ярослав Михайлович
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

анестезіологічного забезпечення, урізноманітнення методів інтенсивної терапії, вибору анестезії у хворих із серцево-судинною патологією і особливо у пацієнтів з ураженням термінального відділу черевної аорти та магістральних судин нижніх кінцівок.

Асистент В. Л. Іванюшко провів ґрунтовні дослідження баралгіну і підготував практичні рекомендації щодо його використання при анестезіологічному забезпеченні операції з приводу оклюзій термінального відділу черевної аорти (1984). За цим напрямом асп. О. Б. Корж вивчав різні методики премедикації і знеболювання під час оперативного лікування оклюзійних захворювань судин нижніх кінцівок.

Кафедра залучала до наукової роботи лікарів-практиків, сприяла їхньому заочному навчанню в аспірантурі. Наприклад, В. М. Сергеев опрацював методики анестезії в амбулаторних умовах, детально вивчав відновлення психофізіологічного статусу після «амбулаторних» наркозів пропанідом, альтезином і каліпсолем, опрацював оригінальну методику об'єктивного контролю цього процесу. Результатом цієї чотирирічної праці став захист кандидатської дисертації.

Кафедра анестезіології-реаніматології ЛДМІ вперше в Україні запровадила методику доставлення «нетранспортабельних» хворих на правець у Львівську обласну клінічну лікарню і створення протиправцевого центру, що сприяло не лише покращенню лікування цих хворих, а й детальному аналізу наслідків. Різні ускладнення після правця, їх залежність від ступеня важкості, своєчасності діагностування і проведеного лікування почали систематизувати й опрацьовувати систему раннього виявлення резидуальних наслідків правця, ранньої реабілітації і диспансерного нагляду. Як наслідок, спостерігалось зниження термінів непрацездатності та інвалідизації. Робота була достойно оцінена членами вченої ради інституту, а її

виконавцю — завідувачу реанімаційного відділення І. С. Юрчуку, — присвоєно вчений ступінь кандидата медичних наук.

У 1988 р. після смерті завідувача проф. І. Д. Тимчука кафедру очолив проф. І. Т. Сущенко. Протягом 1994–1999 рр. нею керував доц. А. С. Лучко, упродовж 2000–2007 рр. — доц. В. Л. Іванюшко. З 2007 р. на посаді завідувача працює проф. Я. М. Підгірний.

У 2005 р. відбулася науково-практична конференція з нагоди 30-річчя кафедри.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Сьогодні на кафедрі анестезіології та інтенсивної терапії проводяться: цикли з інтернатури за спеціальностями «Анестезіологія», «Дитяча анестезіологія»; циклові курси для лікарів-інтернів зі спеціальностей «Медицина невідкладних станів», «Загальна практика — сімейна медицина», «Хірургія», «Дитяча хірургія», «Урологія», «Ортопедія-травматологія», «Онкологія», «Акушерство-гінекологія», «Педіатрія»; спеціалізації та стажування за фахом «Анестезіологія», «Дитяча анестезіологія»; передатестційні цикли (тривалістю один місяць) за спеціальностями «Анестезіологія» та «Дитяча анестезіологія»; цикли тематичного удосконалення тривалістю півмісяці — «Особливості інтенсивної терапії у дітей» (для дитячих анестезіологів і педіатрів), «Анестезіологічна допомога при серцево-судинній недостатності» (для анестезіологів, кардіологів), «Інтенсивна терапія невідкладних станів у хірургії» (для анестезіологів і хірургів), «Анестезіологія та інтенсивна терапія в акушерстві» (для анестезіологів, акушерів-гінекологів), «Анестезіологічна допомога при важкій політравмі» (для анестезіологів, хірургів, травматологів), «Еферентна терапія при критичних станах» (для анестезіологів, хірургів, лікарів блоків інтенсивної терапії), «Інтенсивна терапія та реанімація в неврології у хворих із церебро-васкулярною патологією» (для анестезіологів, невропатологів, нейрохірургів).

При Волинській обласній клінічній лікарні створено філію кафедри, де проходять навчання лікарі-інтерни за спеціальністю «Анестезіологія».

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Наукові досягнення кафедри з моменту її утворення тісно пов'язані з практичною клінічною базою. Під час організації кафедри головний лікар Львівської обласної клінічної лікарні М. І. Бесєдін надав можливість викладачам проводити педагогічну і лікувальну роботу в реанімаційному, хірургічних, акушерсько-гінекологічному, серцево-судинному і легеневому відділеннях. Тісна співпраця з лікарями-анестезіологами відділень дала позитивні результати та була спрямована на вирішення реальних проблем практичної медицини, впровадження нових видів і методів анестезії.

Нині головні напрями наукових досліджень кафедри такі:

– анестезіологічне забезпечення та варіанти ведення відновного періоду після операцій на серці з екстракорпоральним кровообігом, при черепно-мозковій і політравмі;

– анестезіологічна тактика під час оперативних втручань на аорті, її гілках, а також при масивній тромбоемболії легеневої артерії;

– еферентні методи детоксикації в комплексі інтенсивної терапії критичних станів (клініко-біохімічні паралелі);

– гомеостаз при ішемічних ураженнях нижніх кінцівок, кишок і гнійно-септичних станах в умовах хірургічного лікування та екстракорпоральної детоксикації;

– клініко-функціональні і лабораторні критерії визначення ступеня ендотоксемії при інтенсивній терапії дітей з онкологічними захворюваннями;

– фармакотерапія й особливості паліативної допомоги невиліковно хворим (термінальний етап захворювання);

– особливості післяопераційного знеболення дітей.

Зараз на кафедрі триває робота над сімома кандидатськими дисертаціями.

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

8 лютого 1988 р. клінічною базою кафедри стала Львівська міська комунальна лікарня швидкої медичної допомоги. Працівники кафедри проводять клінічні обходи, надають консультативну допомогу, беруть участь у клініко-анатомічних паралелях, удосконалюють методики інтенсивного контролю при критичних станах: інвазивний моніторинг центральної гемодинаміки, анестезіологічне забезпечення аорто-коронарного шунтування, екстракорпоральні методи детоксикації, методику антидискоагуляційної тактики при безкровному штучному кровообігові, тривалу контрольовану регуляцію пропульсії вазоактивними засобами при шоківих станах, нестабільних гіподинамічних циркуляторних розладах, комах.

Крім того, базами практичної діяльності кафедри також стали Львівська обласна клінічна лікарня, Львівська обласна дитяча клінічна лікарня, Львівська обласна дитяча спеціалізована клінічна лікарня, клінічна лікарня Львівської залізниці, обласний онкологічний диспансер, перинатальний центр.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

У клінічну практику впроваджено: методику інвазивного моніторингу центральної гемодинаміки; застосування штучного кровообігу без донорської крові; анестезіологічне забезпечення аортокоронарного шунтування; екстракорпоральні методи детоксикації при поліорганній недостатності; нову концепцію стратифікації клінічного стану хворого в умовах інтенсивної терапії; шкалу навколоопераційного ризику при планових і екстрених втручаннях; застосування нових інфузійних препаратів для ІТ-хворих у критичному стані.

Результати науково-практичних досягнень узагальнені в монографіях «Трихлоретиленове знеболювання» (1971), «Нейрогуморальний напрямок в трансфузіології» (1983), «Післяопераційна інтенсивна терапія» (1987), «Довідник з анестезіології» (1987), «Невідкладні стани. Анестезіологічна тактика, реанімація та інтенсивна терапія» (1988), «Шоківі і коматозні стани» (2004), «Реаніматологія та інтенсивна терапія» (2005), «Анестезія та інтенсивна терапія» (2005). Вони представлені в матеріалах конгресів, пленумів і конференцій, у 812 друкованих працях,

на 320 засіданнях Львівського обласного науково-практичного товариства анестезіологів-реаніматологів, 26 науково-практичних конференціях лікарів Львівської і сусідніх областей (Волинська, Тернопільська), втілені у 286 раціоналізаторських пропозиціях та п'ятьох патентах на винаходи. Визнанням авторитету кафедри було проведення у Львові I З'їзду анестезіологів-реаніматологів України (1969), IV Української конференції анестезіологів-реаніматологів із міжнародною участю (1982), Пленуму правління Асоціації анестезіологів України (1998).

На базі кафедри підготовлено три докторські і 18 кандидатських дисертацій. Клінічну ординатуру закінчили 36 лікарів, зокрема двоє іноземних фахівців (Алое-Сіхам, Марокко; Аль-Хан, Туреччина), аспірантуру — один, магістратуру — двоє. Первинну спеціалізацію й удосконалення пройшло 3623 лікарі з усіх областей України. Щорічно на кафедрі підвищує свій професійний рівень більше 400 лікарів.

Протягом 30 років на кафедрі навчалось 1204 лікарів-інтернів, 5212 лікарів-курсантів (зокрема на циклах спеціалізації, стажування, тематичного удосконалення, передатестаційної підготовки), 16 клінічних ординаторів, п'ятеро аспірантів, двоє магістрів медицини.

Випускники кафедри працюють за фахом не тільки в Україні, а й за кордоном — у США, Канаді, Німеччині, Австрії, Словаччині, Чехії, Польщі, Росії, Білорусі, Судані, Лівані, Лівії.

НАУКОВА СПІВПРАЦЯ

Успішно розвивається міжнародна співпраця, зокрема з медичним колегіумом Ягелонського університету (м. Краків, Польща), Люблінською медичною академією і Польською радою реусцитації.

КАФЕДРА ГЕМАТОЛОГІЇ ТА ТРАНСФУЗИОЛОГІЇ

ЗАВДУВАЧ КАФЕДРИ

Новак Василь Леонідович

доктор медичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, академік Академії наук вищої освіти України

ЗАВУЧ КАФЕДРИ

Томашевська Наталія Яремівна

кандидат медичних наук, доцент

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальний за лікувальну роботу — д. мед. н., проф.,

*с. н. с. **В. В. Орлик***

Відповідальний за навчально-методичну роботу —

*к. мед. н., доц., с. н. с. **В. Л. Матлан***

ВИКЛАДАЧІ

*Д. мед. н., проф. **Я. І. Виговська**, д. мед. н., проф.,*

***В. В. Орлик**, к. мед. н., доц., с. н. с. **В. Л. Матлан**,*

*к. мед. н., доц. **Н. Я. Томашевська**, к. мед. н., асист.*

***І. П. Цимбалюк-Волошин**, ст. лаб. **Р. Л. Ющик**.*

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедра гематології та трансфузіології факультету післядипломної освіти ЛНМУ імені Данила Галиць-

кого створена 2 січня 2002 р. З моменту заснування її очолює директор ДУ «Інститут патології крові та трансфузійної медицини НАМН України», д. мед. н., проф. **В. Л. Новак**.

Великий внесок у становлення кафедри та налагодження науково-педагогічної роботи у галузі клінічної та виробничої трансфузіології зробив к. мед. н., доц. **П. В. Гриза (1947–2012)**.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Навчальними базами кафедри з трансфузіології є Львівський обласний центр служби крові, відділення трансфузіології Львівської міської комунальної клінічної лікарні швидкої медичної допомоги, Дорожня станція переливання крові Львівської залізниці, відділення екстракорпоральної гематології ДУ «ІПКТМ НАМН України».

На кафедрі проходять цикли спеціалізації та передатестаційної підготовки з трьох спеціальностей («Гематологія», «Трансфузіологія», «Дитяча гематологія»), а також стаціонарні та виїзні цикли тематичного вдосконалення: з клінічної трансфузіології (для лікарів різних спеціальностей), виробничої трансфузіології (для працівників станцій і центрів переливання крові), діагностики та лікування анемії, геморагічних захворювань, лейкемії та лімфом. На циклах СПЕЦ, ПАЦ і ТУ кафедра готує за рік близько 300 спеціалістів із гематології та трансфузіології.

Крім того, тут проходять підготовку лікарі-інтерни зі спеціальностей «Внутрішні хвороби» і «Загальна практика — сімейна медицина» із суміжної дисципліни «Хвороби органів кровотворення».

Навчання фахівців здійснюється відповідно до Уніфікованих освітньо-професійних програм, затверджених МОЗ України, на основі яких розроблені робочі програми та навчальні плани з усіх дисциплін для різних циклів. Підготовка інтернів проходить на основі навчального плану інтернатури зі спеціальностей «Внутрішні хвороби» та «Загальна практика — сімейна медицина».

На базі типових програм циклів спеціалізації (інтернатури) з гематології, трансфузіології та дитячої гематології розроблені чотири робочі програми для циклів ТУ: «Анемії та геморагічні захворювання», «Актуальні проблеми трансфузіології», «Анемії дитячого віку», «Геморагічні захворювання дитячого віку». Створені робочі програми суміжної дисципліни «Хвороби органів кровотворення» для циклу інтернатури зі спеціальності «Внутрішні хвороби» та «Загальна практика — сімейна медицина».

Матеріально-технічна база кафедри містить все необхідне для забезпечення ефективного функціонування та проведення навчального процесу.

НОВАК

Василь Леонідович
*Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.*

Колектив кафедри гематології та трансфузіології. Зліва направо: сидять: І. П. Цимбалюк-Волошин, Я. І. Виговська, Н. Я. Томашевська, Р. Л. Ющик; стоять: В. Л. Матлан, В. Л. Новак, В. В. Орлик, І. А. Отпущеніков

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Науково-дослідна робота кафедри спрямована на підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів, спеціалістів у сфері гематології та трансфузіології. Тут проводяться наукові дослідження за напрямками: вивчення впливу цитокінів на особливості патогенезу та клінічний перебіг мієлоїдних та лімфоїдних пухлин; визначення ролі цитогенетичних аномалій в прогресуванні мієлопроліферативних процесів; вивчення ефективності замісної терапії препаратами факторів зсідання крові залежно від коагулологічних особливостей організму пацієнтів на гемофілію А з інгібітором; визначення клінічної ефективності комплексних нативних препаратів крові поліфункціональної дії; вивчення ефективності клінічного використання відмитих еритроцитів, заморожених при помірно низькій температурі (-20 – -40°C).

Наукові дослідження здійснюються у тісній співпраці з ДУ «Інститут патології крові та трансфузійної медицини НАМН України».

Викладачі кафедри беруть активну участь у міжнародних і республіканських конгресах, наукових форумах, з'їздах, конференціях, симпозіумах, засіданнях Наукового медичного товариства з гематології та трансфузіології.

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Кафедра гематології та трансфузіології проводить лікувально-діагностичну роботу на базі гематологічного та хірургічного відділень, денного гематологічного стаціонару 5-ї комунальної лікарні м. Львова, консультативної поліклініки та клініки ДУ «Інститут патології крові та трансфузійної медицини НАМН України», відділення дитячої гематології Львівської обласної дитячої спеціалізованої клінічної лікарні. Спільно з ДУ «Інститут патології крові та трансфузійної медицини НАМН України» кафедра здійснює курацію гематологічної та трансфузіологічної служби різних регіонів України. Викладачі проводять консультативно-діагностичну роботу з питань гематології у західних та південних областях України.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Найважливішими результатами спільної діяльності кафедри гематології та трансфузіології і ДУ «Інститут патології крові та трансфузійної медицини НАМН України» є:

- створення стандартів діагностики і лікування гематологічних хвороб, проведення аналізу їх клінічної ефективності;

- з'ясування закономірності еволюції патологічних клонів при мієлодиспластичному синдромі, гострій і хронічній мієлоїдній лейкемії, виділення важливих імунологічних та цитогенетичних ознак злякисних мієлоїдних клітин; створення нової бальної прогностичної системи при мієлопластичному синдромі, яка характеризує його клональну еволюцію;

- відкриття визначальної ролі генетичного пошкодження гемопоетичних клітин, яке зумовлює рівень лейкемічної трансформації, проліферативний потенціал генетично змінених клонів і їх здатність до диференціювання у хворих на мієлоїдні пухлини;

– нові дані про здатність до продукції певних цитокінів (фактора некрозу пухлин, трансформуючого фактора росту бета-1, інтерлейкінів-2, -6, -10) у хворих на лімфоїдні пухлини в ракурсі взаємодії «пухлина-організм»;

- визначення клінічної ефективності еферентної та гемоквантової (фотоферез) терапії у лікуванні хворих на Т-клітинні лімфоми шкіри і мієломну хворобу;

- розроблення методу консервування еритроцитної маси при помірно низьких температурах -20 – -40°C для тривалого зберігання компонентів донорської та аутологічної крові;

- виявлення впливу тривалої цитостатичної терапії на окремі показники якості життя (захворюваність, порушення центральної нервової системи та психоемоційного стану) у дітей, вилікуваних від онкогематологічних хвороб;

- визначення механізмів появи і частоти інгібітора до дефіцитного фактора зсідання у хворих на гемофілію, створення його коагулологічної, імунологічної характеристик, розробка нових шляхів ефективної профілактики та лікування хворих з інгібітором;

- окреслення ролі вовчакового антикоагулянту в патогенезі інгібіторних форм гемофілії, встановлення його частоти і опрацювання методики його диференційної діагностики з інгібітором до дефіцитного фактора.

- розроблення методу консервування еритроцитної маси при помірно низьких температурах -20 – -40°C для тривалого зберігання компонентів донорської та аутологічної крові;

Кафедра видає навчально-методичну літературу. Світ побачили посібники «Онкогематологія: Класифікації: класифікації, клінічні рекомендації, режими медикаментозної терапії» (В. Л. Матлан, Я. В. Шпарик 2009), «Донорська плазма. Препарати плазми крові та їх клінічне застосування» (В. Л. Новак, П. В. Гриза, С. В. Примак, 2011), «Основи трансфузійної медицини» (В. В. Орлик, 2012), цикл лекцій проф. Я. І. Виговської «Діагностика розладів гемостазу та сучасна лікувальна тактика» (2010), четвертий том п'ятитомної енциклопедії «Сімейна медицина» — «Онкологія. Акушерство та гінекологія. Сексопатологія. Проктологія. Туберкульоз» (Б. Т. Білинський,

І. Й. Влох, Є. Х. Заремба, В. Л. Матлан та ін., 2011), довідник лікаря «Злокачественные новообразования гемопоетической системы» (І. С. Дягіль, С. В. Клименко, В. Л. Матлан та ін., за ред. В. Ф. Чехуна, О. В. Пономарьової, 2012).

КАФЕДРА ХІРУРГІЇ ТА ЕНДОСКОПІЇ

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Матвійчук Богдан Олегович

доктор медичних наук, професор, дійсний член
Європейської асоціації хірургів
ЗАВУЧ

Бочар Володимир Тарасович

кандидат медичних наук, асистент

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальний за навчальну роботу — к. мед. н., асист.

В. Т. Бочар

Відповідальний за наукову роботу — к. мед. н.,

доц. **Я. А. Король**

Відповідальний за лікувальну роботу — к. мед. н.,

доц. **Я. З. Патер**

ВИКЛАДАЧІ

Д. мед. н., проф. **В. С. Заремба**, кандидати медичних наук, доценти **С. Л. Рачкевич**, **Я. А. Король**, **Я. З. Патер**, **Д. В. Андрущенко**, **І. М. Павловський**, **І. М. Тумак**, **Я. Б. Швидкий**, **Я. М. Савицький**, **І. Г. Гітп**, кандидати медичних наук, асистенти **В. Т. Бочар**, **Ю. Й. Голик**, **Н. Р. Федчишин**, **А. Р. Стасишин**, **А. Д. Квіт**, **О. І. Кушнірук**, **П. О. Склярів**, **В. А. Іванців**, асистенти **Р. Л. Бохонко**, **І. О. Коляда**, **А. А. Гураєвський**, **М. Р. Бубняк**.
ВИКЛАДАЧІ Волинської філії кафедри: завідувач, к. мед. н., доц. В. М. Лазько, кандидати медичних наук, асистенти **Л. В. Пастрик**, **А. О. Протопопов**, асистенти **І. О. Бабін**, **Є. С. Комарницький**.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедру хірургії факультету удосконалення лікарів та провізорів було створено у 1965 р. на основі хірургічного відділення лікарні Львівської залізниці. Її очолював проф. Г. М. Мороз. У 1966 р. кафедру переведено на базу хірургічного відділення 3-ї міської клінічної лікарні.

У 1972 р. у Львові відкрито міську клінічну лікарню швидкої медичної допомоги (вул. Рапопорта, 8), її перше хірургічне відділення стало новою базою для кафедри хірургії ФУЛіП. Завідувачем обрано проф. М. П. Павловського, консультантом — проф. Г. Г. Караванова. У 1975 р. підрозділ знову очолював проф. Г. М. Мороз. Після розширення бази клініки збільшилася кількість хірургів на циклах удосконалення не тільки з Львівщини, а й інших областей України, Білорусі, Росії.

Із відкриттям у 1982 р. лікарні швидкої медичної допомоги (вул. Миколайчука, 9) базою кафедри стали хірургічні відділення № 1 та № 3. Це значно покращило можливості навчальної, лікувальної і наукової роботи. Головним напрямом досліджень було поглиблене вивчення гострої біліарної патології, що знайшло своє відображення в дисертаціях клінічних ординаторів та лікарів-практиків. Під керівництвом проф.

Г. М. Мороза захищено 11 кандидатських дисертацій, опубліковано десятки наукових праць у фахових журналах та збірниках, видано методичні розробки семінарських і практичних занять, опрацьовано нові навчальні програми.

У 1986 р. кафедру очолював д. мед. н., проф. О. В. Фільц. Наукова діяльність була спрямована на комплексне вивчення гострого холециститу та панкреатиту, гострого апендициту, шлунково-кишкових кровотеч, кишкової непрохідності, гнійного перитоніту. Переглянуто і вдосконалено лікувальну тактику гострого холециститу та патології позапечінкових жовчних шляхів, впроваджено програмовані релапаротомії. У 1985 р. на базі кафедри створено центр лікувального хвороб із шлунково-кишкових кровотеч. Це значно поліпшило діагностику і тактику лікування пацієнтів із вказаною патологією, вдосконалило навчальний процес. Із розширенням навчальної бази змінилися тематичні та передатестаційні цикли. Клініка стала базою і методичним центром підготовки лікарів-інтернів з хірургії.

У 1986 р. базою кафедри стало хірургічне відділення 1-ї міської клінічної лікарні ім. Князя Лева. Відкрито її філію у клінічній лікарні м. Луцька, організовано виїзні передатестаційні цикли у Луцьку, Чернівцях, Івано-Франківську.

Головний напрям наукової діяльності кафедри у цей період — подальше поглиблене вивчення гострого панкреатиту, шлунково-кишкових кровотеч, цирозу печінки, кишкової непрохідності. Наукові здобутки викладачів були оприлюднені на з'їздах та симпозиумах хірургів України, Польщі, Австрії, конгресах Світової федерації українських лікарських товариств.

У 2000 р. кафедру хірургії факультету післядипломної освіти очолював проф. Б. О. Матвійчук. Під його керівництвом розроблені та впроваджені сучасні методи діагностики й операційних втручань при раку товстої кишки, лаваж при гострій непрохідності кишок, удосконалювалися діагностика і лікувальна тактика при ізольованих та поєднаних травматичних ураженнях. Разом із колективом кафедри хірургії Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика підготовлено і видано комплексну тестову програму, спільно з кафедрою сімейної медицини ЛНМУ — тестові програми для сімейних лікарів; видано методичні розробки для курсантів ПАЦ, інтернів-хірургів, лікарів-інтернів суміжних спеціальностей.

У 2003 р. на базі хірургічного відділення № 1 лікарні швидкої медичної допомоги організовано центр лікування пацієнтів із торако-абдомінальною травмою. З ініціативи кафедри хірургії ФПДО налагоджено цілодобову лапароскопічну діагностично-лікувальну службу, що покращило надання невідкладної допомоги пацієнтам із гострою абдомінальною патологією, зокрема травматичного генезу.

**МАТВІЙЧУК
Богдан Олегович**
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

Колектив кафедри хірургії та ендоскопії. Зліва направо: перший ряд: І. М. Павловський, В. С. Заремба, Б. О. Матвійчук, С. Л. Рачкевич; другий ряд: А. Д. Квіт, П. О. Скляр, О. Б. Матвійчук, І. М. Тумак, Я. З. Патер, Я. А. Король; третій ряд: В. Т. Бочар, Т. М. Савка, Р. Л. Бохонко, М. Р. Бубняк, Н. Р. Федчишин, Я. Б. Швидкий, І. О. Коляда; четвертий ряд: А. Р. Стасишин, О. І. Кушнірук, Ю. Й. Голик, Я. М. Книш, А. А. Гуравський, Я. М. Савицький, І. Б. Вихопень, В. А. Іванців

З 2002 р. у клініці виконуються малоінвазивні операційні втручання на жовчних шляхах. Упродовж останніх років розширено спектр використання малоінвазивних методик: окрім хірургії гепатобіліарної системи, проводяться операції з приводу гриж стравохідного отвору діафрагми, перфорації виразки шлунка, раку товстої кишки, гострого апендициту.

Серед викладачів, які свого часу працювали на кафедрі, — проф. Р. І. Орач, доценти А. Є. Король, Й. Г. Голик, А. Б. Зіменковський, В. В. Михайлович, В. В. Похмурський, О. Б. Матвійчук.

У 2013 р. у зв'язку із реорганізацією кафедру ендоскопії та малоінвазивної хірургії ФПДО об'єднано із кафедрою хірургії ФПДО та створено новий підрозділ — кафедру хірургії та ендоскопії.

Кафедра ендоскопії та малоінвазивної хірургії була створена у 1998 р. з ініціативи д. мед. н., проф., академіка УАН В. Й. Кімаковича на базі курсу ендоскопії, який функціонував при кафедрі онкології та радіології з 1988 р. До 2013 р. вона була єдиною самостійною кафедрою ендоскопії в Україні (ендоскопія як спеціальність викладається ще на 11 кафедрах хірургії або гастроентерології на правах курсу). Тут працювали: І. М. Михаськів — к. мед. н., завідувач ендоскопічного кабінету Львівського онкодиспансеру (тепер — онкологічний центр), один із піонерів ендоскопії Львівщини та України; В. І. Прикупенко — заслужений лікар України, завідувача відділення малоінвазивної хірургії ДКЛ Львівської залізниці; І. Є. Стасюк — к. мед. н., колишній завідувач ендоскопічного відділення фізіопульмонологічного центру.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

На кафедрі проводиться післядипломне навчання лікарів-хірургів та ендоскопістів, підвищення їхньої кваліфікації, підготовка до атестації.

Упродовж року кафедра проводить сім передатестаційних циклів «Хірургія» (включно із одним виїзним

у м. Луцьку) на базі Волинської філії кафедри, чотири передатестаційні цикли «Ендоскопія» та один-два цикли спеціалізації з цих спеціальностей.

Слухачі проходять тематичне удосконалення на дев'яти циклах: «Нові технології в діагностиці та лікуванні» для хірургів, ендоскопістів, гастроентерологів; «Невідкладна онкохірургія» для хірургів (три цикли, зокрема один у м. Луцьку на базі Волинської філії кафедри та один у м. Рівне на базі Рівненської філії факультету післядипломної освіти); «Шлунково-кишкові кровотечі» для хірургів, гастроентерологів; «Ендоскопічна діагностика захворювань стравоходу і шлунка» для ендоскопістів, гастроентерологів, хірургів, онкологів, терапевтів; «Ендоскопічна діагностика захворювань органів травлення у дітей» для ендоскопістів, педіатрів, дитячих ендоскопістів, сімейних лікарів; «Діагностична і лікувальна бронхоскопія» для ендоскопістів, торакальних хірургів; «Сучасна ендоскопія травного каналу» для хірургів, гастроентерологів, терапевтів; «Ендоскопічна діагностика захворювань товстої кишки» для ендоскопістів, гастроентерологів, хірургів, проктологів та «Актуальні питання ендоскопії» для ендоскопістів, гастроентерологів.

На кафедрі також проходять три госпрозрахункові цикли тематичного удосконалення: «Діагностична та лікувальна торакаоскопія» для торакальних хірургів, ендоскопістів; «Основи лапароскопічної хірургії» та «Лікувальні ендоскопічні ендолюмінальні втручання (ендоскопічна ретроградна холангіопанкреатографія та папілосфінктеротомія)» для хірургів.

У зв'язку із запровадженням Концепції розвитку сімейної медицини в Україні для поглиблення рівня теоретичної та практичної підготовки сімейних лікарів, удосконалення його професійних знань й умінь у діагностиці та лікуванні гострої хірургічної патології відповідно до вимог кваліфікаційних характеристик на кафедрі проводиться курс «Хірургія» передатестаційного циклу та циклу спеціалізації для лікарів спеціальності «Загальна практика — сімейна медицина».

Поширеність хірургічних захворювань у практиці лікаря невідкладної допомоги, особливості діагностики та лікувальної тактики при гострій хірургічній патології, сучасний рівень знань основних хірургічних хвороб, впровадження новітніх методик діагностики та лікування вимагає постійного підвищення кваліфікації і рівня знань лікаря невідкладної допомоги. Для цього на кафедрі проводиться курс «Хірургія» передатестаційного циклу та циклу спеціалізації для лікарів спеціальності «Медицина невідкладних станів». З 2014 р. на кафедрі проводиться ендоскопічний блок (три місяці) спеціалізації з гастроентерології.

Згідно з наказами МОЗ України спеціалізація (інтернатура) є обов'язковою формою післядипломної підготовки. На кафедрі хірургії та ендоскопії ФПДО

Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького типовим навчальним планом підготовки лікаря-інтерна за спеціальністю «Хірургія» впродовж трирічного періоду інтернатури передбачено навчання на кафедрі та суміжних кафедрах протягом 12 місяців (очний цикл) та 21 місяця на базах стажування (заочний цикл).

Також проводяться курси «Хірургія» для інтернів суміжних спеціальностей «Загальна практика — сімейна медицина», «Медицина невідкладних станів» та курс «Ендоскопія» для лікарів-інтернів різних спеціальностей (дитяча хірургія, урологія, анестезіологія, дитяча анестезіологія, внутрішні хвороби, онкологія, фтизіатрія). Курс «Невідкладні стани у хірургії» є складовою підготовки інтернів різних спеціальностей до ліцензованого іспиту «Крок-3».

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Протягом 2005–2010 рр. колектив кафедри виконував планову наукову роботу «Розробка диференційованої тактики, діагностики, лікування і профілактики післяопераційних ускладнень у невідкладній абдомінальній хірургії на основі комплексної оцінки індивідуальних особливостей гомеостазу». У 2010 р. розпочато дослідження нової теми — «Проблеми моно- і поліорганної недостатності при гострих абдомінальних хірургічних захворюваннях та травмах».

Головними напрямками наукової та лікувальної діяльності кафедри є: гострі захворювання органів черевної порожнини; лікування і профілактика післяопераційних ускладнень у невідкладній абдомінальній хірургії; шлунково-кишкові кровотечі; поєднана, зокрема торако-абдомінальна травма; захворювання позапечінкових жовчних шляхів; малоінвазивні методики лікування у хірургії; ускладнений рак товстої кишки; хірургічні ускладнення цукрового діабету; венозні тромбози і емболії легеневої артерії в ургентній хірургії; лікувальна гастроінтестинальна ендоскопія; рентгенендоваскулярні втручання в ургентній хірургії; ендоскопічна діагностика гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби; ендоскопічна діагностика і лікування гелікобактер-асоційованої патології; ендоскопічна діагностика та лікування хвороби Крона і виразкового коліту; вивчення процесів всмоктування та секреції у товстій кишці за умов норми і при її ульцерогенних ушкодженнях; дослідження передракових станів товстої кишки в експерименті та клініці.

Кафедра хірургії і ендоскопії ФПДО є опорною за спеціальністю «Ендоскопія», здійснює координацію усіх напрямів роботи серед профільних кафедр вищих медичних навчальних закладів України.

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Клінічними базами кафедри є 1-е і 3-є хірургічні відділення та відділення ендоскопічної хірургії Комунальної міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги, 3-є хірургічне відділення Львівської обласної клінічної лікарні, хірургічне відділення 1-ї Міської клінічної лікарні ім. Князя Лева та ендоскопічне відділення Львівського обласного клінічного діагностичного центру.

На базі клініки створено спеціалізований центр лікування хворих із шлунково-кишковими кровотечами та центр надання допомоги пацієнтам із торако-абдомінальною травмою. На клінічних базах підвищують свою кваліфікацію лікарі-хірурги, проходять підготовку з хірургії інтерни, навчаються магістранти і клінічні ординатори. Кафедра має свою філію на базі міської клінічної лікарні в м. Луцьку.

Більшість викладачів беруть участь у чергуваннях, як самостійних, так і у складі бригад із надання ургентної хірургічної допомоги. Асистенти лікують хворих, виконують операційні втручання I-II категорії складності, професори та доценти займаються консультативною роботою, виконують операційні втручання вищої категорії складності. Загалом, щорічно співробітники кафедри виконують близько 450 планових і ургентних операцій, понад 8 тис. черезпросвітних ендоскопічних обстежень та більше 700 ендоскопічних операцій, зокрема 450 втручань на великому дуоденальному сосочку та жовчних шляхах.

Завідувач кафедри, член Європейської асоціації хірургів, Асоціації хірургів Львівщини, д. мед. н., проф. Б. О. Матвійчук щотижня проводить загальні лікарські обходи, клінічні розгляди тяжких хворих, щоденні ранкові лікарські конференції з розглядом хворих, які перебувають у клініці, бере участь у консиліумах, виконує операційні втручання вищої категорії складності, періодично виїжджає на виклики невідкладної консультативної медичної допомоги в лікувальні заклади Волинської області.

У клініці широко впроваджено низку сучасних ендоскопічних лікувальних втручань, зокрема ендоскопічну ретроградну холангіо-панкреатографію та ендоскопічну папілосфінктеротомію з літоекстракцією та ендоскопічною літотрипсією, ендо-біліарні дренування при доброякісній та злоякісній патології органів гепато-біліарної системи, лігування та склеротерапію варикозно розширених вен стравоходу і шлунка, малоінвазивні ендоскопічні втручання при псевдокістах підшлункової залози, ендоскопічні операції на підшлунковій залозі при хронічному панкреатиті, ендоскопічні гастростомії та стентування органів шлунково-кишкового тракту при онкологічних захворюваннях, зокрема при раку товстої кишки, ургентну діагностичну та лікувальну відеолапароскопію, ендоваскулярні втручання при шлунково-кишкових кровотечах та ін.

Доценти Я. М. Савицький і Я. Б. Швидкий надають невідкладну ендоскопічну допомогу при виїздах у межах роботи Центру медицини катастроф, а доц. І. М. Тумак і асист. В. А. Іванців — екстрену допомогу хворим КМКЛШМД і Львівської КМДКЛ відповідно, виїжджаючи у позаробочий час.

Надається постійна науково-методична і консультативна допомога хірургічній та ендоскопічній службам області і регіону, здійснюється контроль за якістю роботи лікарів хірургів та ендоскопістів. Проф. Б. О. Матвійчук є членом атестаційної комісії з хірургії Департаменту охорони здоров'я Львівської ОДА, доц. Я. М. Савицький є позаштатним головним ендоскопістом Департаменту охорони здоров'я Львівської ОДА, теж бере участь у процесі атестації ендоскопістів.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Лише за останні п'ять років працівники кафедри представили та запровадили в систему охорони здоров'я України 24 патенти. Зокрема, вдосконалено оцінку тяжкості синдрому гострого дисемінованого внутрішньосудинного зсідання крові; покращено діагностику і прогнозування важкості гострого дисемінованого внутрішньосудинного зсідання крові; запропоновано нові способи знеболення хворих із поєднаною травмою грудної клітки та живота у ранньому післяопераційному періоді, впроваджено новий спосіб гемостазу при травматичному ушкодженні печінки; запропоновано нову методику визначення ступеня болю у хворих із травмою грудної клітки та живота у ранньому періоді захворювання з допомогою візуально-аналогової шкали, вдосконалено техніку відеолапароскопічної операції при ковзній грижі стравохідного отвору діафрагми; запропоновано нові способи лікування синдрому Мелорі-Вейса; розроблено новітню методику оцінки та прогнозування ступеня важкості гнійно-некротичного процесу у хворих із синдромом діабетичної стопи, покращено лікування гранулюючих ран великих розмірів у хворих на цукровий діабет, ускладненого гнійно-некротичними ураженнями стопи; вдосконалено принципи ранньої діагностики післяопераційних гнійно-септичних ускладнень і прогнозування їх перебігу; розроблено і впроваджено новий спосіб профілактики гнійно-септичних параколотомних ускладнень при формуванні одноканальної колостоми в умовах дифузного перитоніту; вдосконалено прогнозування гнійно-септичних ускладнень у невідкладній хірургії тонкої та товстої кишок; запропоновано новий метод медикаментної профілактики гнійно-септичних ускладнень у невідкладній хірургії тонкої та товстої кишок, створено нову методику фракційного промивання черевної порожнини при перитоніті; оптимізовано ультразвуграфічне обстеження органів черевної порожнини у хірургічних хворих із гострою абдомінальною патологією; запропоновано спосіб мультимодальної анальгезії раннього післяопераційного періоду у пацієнтів з гострим апендицитом та впроваджено у практичну медицину новий спосіб відновлення перистальтики шлунково-кишкового тракту у хворих з гострим апендицитом у ранньому післяопераційному періоді; покращено спосіб діагностики гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби серед пацієнтів ревматологічного профілю.

За останні роки зусиллями працівників кафедри проведено три всеукраїнські конференції: I Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми стандартизації у невідкладній абдомінальній хірургії» (2004), науково-практичну конференцію «Актуальні питання діагностики, лікування та профілактики гнійно-септичних і тромбоемболічних ускладнень у невідкладній абдомінальній хірургії» (2008) та «Актуальні проблеми сучасної ендоскопії, присвячена 10-річчю кафедри ендоскопії та малоінвазивної хірургії ФПДО» (2008).

Працівники кафедри захистили докторську та 15 кандидатських дисертацій. Сьогодні на кафедрі заплановано ще три кандидатські та докторська дисертації.

Серед праць викладачів кафедри — монографії: «Післяопераційний рецидивний зуб» (О. В. Підловський, І. М. Павловський, 2010), «Післярадикаційний етап

в лікуванні пептичної виразки» (Я. Б. Швидкий, В. І. Вдовиченко, І. М. Тумак, А. В. Острогляд, 2011); навчальні посібники і підручники: атлас «Діагностична і лікувальна ендоскопія травного каналу» (за ред. В. Й. Кімаковича, В. В. Грубника, 2003), «Тромбофілії і тромбози у хірургічній практиці» (М. В. Кінах, В. В. Михайлович, О. Б. Матвійчук, 2008), енциклопедія у п'яти томах «Сімейна медицина» — Том третій: «Хірургічні хвороби. Ортопедія та травматологія. Неврологія та нейрохірургія. Нетрадиційні методи лікування» (укладачі — Є. Х. Заремба, Б. О. Матвійчук, В. С. Заремба та ін., 2009), «Венозний тромбоемболізм: діагностика, лікування, профілактика: міждисциплінарні клінічні рекомендації» (укладачі — В. Н. Бойко, Я. С. Березницький, Б. О. Матвійчук та ін., 2011), «Гострий апендицит та його ускладнення» (В. В. Михайлович, О. Б. Матвійчук, І. Я. Богущкий, 2011), «Синдром діабетичної стопи» (В. С. Заремба, 2012), методичні рекомендації з грифом МОЗ України «Удосконалені алгоритми діагностики та лікування шлунково-кишкової кровотечі» (П. Д. Фомін, Б. О. Матвійчук, С. Л. Рачкевич та ін., 2012).

Викладачі беруть активну участь у міжнародних наукових конференціях і симпозиумах, є членами закордонних фахових товариств. Зокрема, проф. Б. О. Матвійчук та доц. С. Л. Рачкевич є дійсними членами Європейської асоціації хірургів (ESS). Асистенти А. Р. Стасишин, О. І. Кушнірук та А. А. Гураєвський входять до Європейської асоціації ендоскопічної хірургії (EAES). Крім того, асистент О. І. Кушнірук є членом Європейської асоціації з гастроінтестинальної ендоскопії (ESGE).

Доценти І. М. Тумак, Я. М. Савицький, Я. Б. Швидкий — члени Польського гастроентерологічного товариства, а І. М. Тумак і Я. М. Савицький — також Російського ендоскопічного товариства. Доцент І. Г. Гіпп входить до Європейської асоціації дослідників раку (EARS), Європейської асоціації торакальних хірургів (ESTS) та Європейської асоціації онкохірургів (ESSO).

НАУКОВА СПІВПРАЦЯ

Налагоджена активна співпраця у сфері навчання працівників, ознайомлення з досягненнями сучасної світової ендоскопії, проведення спільних конференцій з Ендоскопічною групою Польського гастроентерологічного товариства.

КАФЕДРА КЛІНІЧНОЇ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ**ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРА****Лавовець Любов Євгенівна***академік АН ВО України,**доктор медичних наук, професор***ЗАВУЧ КАФЕДРИ****Лебедь Галина Богданівна***кандидат біологічних наук, доцент***СЕКРЕТАР КАФЕДРИ****Бойків Наталя Дмитрівна***кандидат медичних наук, доцент***ШТАТ КАФЕДРИ***Відповідальна за наукову та виховну роботу — к. б. н.,*

доц. **Г. В. Максимюк**

Відповідальна за лікувальну роботу — к. мед. н.,

доц. **О. Ю. Андрушевська**

Відповідальна за інтернатуру — к. мед. н.,

доц. **Л. Є. Порохнавець**

Відповідальний за охорону праці та техніку безпеки —

к. б. н., асист. **М. П. Залецький**

ВИКЛАДАЧІ

Д. мед. н., проф. **Б. Д. Луцик**, кандидати медичних наук,

доценти **О. Ю. Андрушевська**, **Л. Є. Порохнавець**,

О. О. Ястремська, **Н. Д. Бойків**, кандидати біологічних

наук, доценти **Г. Б. Лебедь**, **В. М. Акімова**, **Г. В. Макси-**

мюк, кандидати медичних наук, асистенти **А. С. Кость**,

З. Я. Лавро, кандидати біологічних наук, асистенти

М. П. Залецький, асистенти **Ю. М. Степась**,

О. І. Мартянова, **О. П. Цимбала**, **Н. Р. Дем'янчук**,

старші лаборанти **Н. В. Долинська**,

Л. М. Муса-Ахунова, **Т. О. Погребняк**.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедра клінічної лабораторної діагностики створена у вересні 1982 р. за підтримки МОЗ України та ректора ЛДМІ, акад. **М. П. Павловського** на факультеті вдосконалення лікарів і провізорів. Її базою стала лікарня швидкої медичної допомоги. До початку занять вона була забезпечена необхідною діагностичною і лабораторною апаратурою, що дозволило з січня 1983 р. налагодити повноцінні лабораторні заняття з курсантами перших циклів. У процесі підготовки були розроблені інструкції та методики визначення клініко-діагностичних показників, відкрито музей цитологічних і гематологічних препаратів.

Першим керівником кафедри стала д. мед. н., проф. **К. А. Захарія**, яка зробила великий внесок у становлення та формування цього підрозділу інституту. Вона вивчала вплив збудження та надграничного гальмування на перебіг запальних процесів, роль гама-аміномасляної кислоти, деяких гормонів та інших фізіологічних чинників на

Колектив кафедри клінічної лабораторної діагностики. Зліва направо: **Л. Є. Лаповець**, **Л. Є. Порохнавець**, **О. О. Ястремська**, **Г. В. Максимюк**, **Н. Р. Дем'янчук**, **Н. Д. Бойків** (другий ряд згори, праворуч), інші — слухачі циклу спеціалізації з клінічної лабораторної діагностики

ЛАПОВЕЦЬ
Любов Євгенівна
Завідувач кафедри,
академік АН ВО
України, д. мед. н.,
проф.

виникнення судом; інформаційні критерії різних методів лабораторних досліджень у діагностиці певних захворювань (інфаркт міокарда, панкреатит, рак шлунка та ін.). Катерина Андріївна — автор близько 270 наукових праць, серед яких три монографії, чотири авторські свідоцтва та винаходи, два посібники. Під час керування кафедрою вона підготувала трьох кандидатів і доктора наук.

У 1993 р. кафедру очолив д. б. н., проф. **Я. М. Романишин**. Цей вчений досліджував гормональні і міжгормонально-метаболичні взаємозв'язки при неендо-

кринній патології, роль андрогенів у прояві біологічних ефектів глюкокортикоїдів, вплив інсуліну на міжгормональні відношення андрогенів та глюкокортикоїдів в організмі, методи діагностики порушень репродуктивної функції жінки. У науковому доробку **Я. М. Романишина** — 183 праці, зокрема чотири авторські свідоцтва та п'ять патентів на винаходи.

Протягом 2000–2007 рр. кафедру клінічної лабораторної діагностики ЛНМУ імені Данила Галицького очолював д. мед. н., проф. **Б. Д. Луцик**. Серед головних напрямів його наукових досліджень — диференційна діагностика, клініка та лікування вірусних гепатитів; використання імунологічного моніторингу для корекції лікування і прогнозування наслідків менінгоенцефалітів та хвороб, які передаються статевим шляхом; імунологічне обстеження хворих на стабільну стенокардію. **Богдан Дмитрович** видав близько 150 наукових і навчально-методичних праць, серед яких — монографія, підручник, три посібники та два авторські свідоцтва на винаходи.

Сьогодні кафедрою керує д. мед. н., проф. **Л. Є. Лаповець**. Вона досліджує: клітинні і гуморальні фактори імунітету при різних захворюваннях; системи гемостазу; біологічні властивості неопластичних клітин у хворих на лімфоїдні пухлини з використанням морфологічних, імунологічних, молекулярно-генетичних методів; характер змін клітинних систем під впливом лікування; особливості лабораторної діагностики при хронізації хвороб, які передаються статевим шляхом; лабораторну діагностику імунодефіцитних станів, захворювань тонкого та товстого кишківника. **Любов Євгенівна** підготувала близько 215 наукових та навчально-методичних праць.

Випускниками кафедри є доценти **О. О. Ястремська**, **Л. Є. Порохнавець**, асистенти **С. А. Ішмуратова**, **Н. Д. Бойків**, **З. Я. Лавро**, **А. С. Кость**, **О. І. Мартянова**, які успішно закінчили ординатуру або аспірантуру та продовжують працювати на кафедрі.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Працівники кафедри щоденно виконують великий обсяг консультативної роботи, надають практичну і методичну допомогу з питань діагностики лікарям базової лікарні, працівникам ЛНМУ імені Данила Галицького та лікувально-профілактичних закладів м. Львова і областей Західної України. За період свого існування кафедра підготувала науковців і багатьох спеціалістів, які працюють у практичній охороні здоров'я. Вона стала консультативно-методичним центром, що спеціалізується на практичних і наукових питаннях у галузі клінічної лабораторної діагностики.

Сьогодні цей підрозділ університету готує спеціалістів із клінічної лабораторної діагностики, клінічної біохімії та лабораторної імунології на циклах спеціалізації, передатестаційних циклах і тематичному удосконаленні. Викладачі кафедри прагнуть не тільки навчити курсантів методик лабораторних досліджень, а й прищепити їм навички аналітичного мислення в процесі діагностичної роботи, вміння провести клінічну оцінку результатів аналізів, обґрунтувати висновки, оцінити важкість метаболічних зрушень і патологічних процесів, що є вкрай важливим для вибору адекватної лікувальної тактики.

Випускники медичного університету мають можливість пройти на кафедрі однорічну інтернатуру та клінічну ординатуру.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

З 2010 р. на кафедрі проводиться науково-дослідницька робота на тему «Розробка диференційної тактики діагностики, лікування і профілактики моно- та поліорганної недостатності при гострих абдомінальних захворюваннях і травмах».

Серед основних напрямів наукових досліджень кафедри такі:

- вивчення клітинних і гуморальних факторів імунітету при різних захворюваннях;
- дослідження системи гемостазу; розробка диференційної тактики діагностики, лікування та профілактики післяопераційних ускладнень у невідкладній абдомінальній хірургії на основі комплексної оцінки індивідуальних особливостей гомеостазу;
- особливості лабораторної діагностики при хронізації хвороб, які передаються статевим шляхом;
- вивчення біологічних властивостей неопластичних клітин у хворих на лімфоїдні пухлини з використанням морфологічних, імунологічних, молекулярно-генетичних методів; удосконалення діагностики цих захворювань; визначення характеру змін клітинних систем під впливом лікування.

Викладачі кафедри виступають із доповідями на міжнародних і республіканських конгресах, наукових форумах, з'їздах, конференціях, симпозіумах, засіданнях наукового медичного товариства з клінічної лабораторної діагностики.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Викладачі кафедри підготували та видали такі праці: «Посібник із лабораторної імунології», «Лабораторна діагностика захворювань, які передаються статевим

шляхом», «Вибрані лекції з лабораторної медицини» (у двох частинах), «Практикум з клінічної лабораторної діагностики», «Клінічна біохімія» (практикум), «Клінічна лабораторна діагностика» (навчальний посібник), «Кардіологія для сімейних лікарів», «Вибрані питання кардіології для сімейних лікарів», «Латентний дефіцит заліза і залізодефіцитна анемія», «Тромбофілії і тромбози у хірургічній практиці». Викладачі кафедри брали участь у написанні національного підручника «Клінічна біохімія».

Вони отримали 22 свідоцтва на раціоналізаторські пропозиції, три свідоцтва на винаходи.

На кафедрі захищено п'ять докторських і 16 кандидатських дисертацій.

КАФЕДРА МЕДИЧНОЇ ІНФОРМАТИКИ**ЗАВДУВАЧ КАФЕДРИ**

Бойко Оксана Василівна

кандидат технічних наук, доцент

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальна за навчально-методичну роботу — ст. викл. Л. Б. Лотоцька

Відповідальна за наукову роботу — к. т. н., доц. Н. В. Дорош

Відповідальна за громадсько-виховну роботу — асист. С. В. Різничок

ВИКЛАДАЧІ

Д. т. н., проф. Р. Л. Голяка, д. т. н., доц. А. В. Фечан, к. т. н., доц. Н. В. Дорош, кандидати технічних наук К. І. Ільканич, О. П. Чабан, старші викладачі Л. Б. Лотоцька, Т. С. Колач, асистенти Ю. С. Роман, С. В. Різничок, М. В. Коцаренко, О. Є. Басалкевич, інженери В. Г. Кравець, О. П. Шелемех, Е. Г. Угорчук.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедра медичної інформатики ЛДМУ заснована в 1995 р. на базі курсу медичної інформатики кафедри організації охорони здоров'я, в складі якої тоді працювали асистенти Я. Ю. Бучко, І. І. Фуртак та викладач-стажист Л. Б. Лотоцька. Студентський курс кафедри займає три комп'ютерні класи, кожен з яких обладнаний десятьма комп'ютерами, під'єднаними до локальної мережі університету та інтернету.

Першим керівником кафедри призначено к. ф.-м. н.

О. Я. Сабана. Він був науковим співробітником Львівського відділення Інституту теоретичної фізики АН УРСР (1978–1995) та завідувачем лабораторії Інституту фізики конденсованих систем НАН України (1995). Вчений займався створенням комп'ютерних мереж, зокрема розбудовою та модернізацією комп'ютерної мережі Львівського медичного університету; опрацюванням концепції використання через мережу навчального закладу мультимедійних підручників і проведення відео-

БОЙКО

Оксана Василівна
*Завідувач кафедри,
к. т. н., доц.*

конференцій. Олександр Сабан опублікував близько 30 наукових і навчально-методичних праць.

Протягом 2005–2010 рр. кафедру медичної інформатики очолювала д. т. н., проф. О. З. Готра. З 1995 до 2005 р. вона працювала на посадах доцента та професора кафедри фізики ЛДМІ-ЛНМУ. Її наукові дослідження стосуються діагностики захворювань і процесів у біооб'єктах із допомогою теплотричних засобів та їх моделювання, вивчення електрооптичних ефектів у рідких кристалах; розробки сенсорів фізичних величин на основі інтегральної оптики; створення пристроїв для вимірювання температури на основі інтегральних схем та волоконно-оптичних елементів на рідких кристалах. Професор є автором близько 180 наукових праць, серед них — 17 патентів, шість монографій та чотири навчальні посібники.

З 2010 р. кафедрою керує к. т. н., доц. О. В. Бойко. Досі вона працювала науковим співробітником кафедри метрології, стандартизації та сертифікації НУ «Львівська політехніка» (2003–2008), асистентом (2006–2008), старшим викладачем (2008–2010) та доцентом (з 2010 р.) кафедри медичної інформатики ЛНМУ імені Данила Галицького. Наукові дослідження завідувача спрямовані на моделювання процесів в біооб'єктах, інформаційно-комп'ютерні технології в медицині, методи оцінювання якості медичних послуг, метрологічне забезпечення вимірювань. Вона видала понад 60 наукових праць, серед них п'ять патентів та навчальний посібник.

У 1995 р. на кафедру медичної інформатики покладено методичне керівництво відділом технологій навчання, в складі якого працюють: завідувач відділу Я. Ю. Бучко, інженери-програмісти В. І. Кравець, Ю. В. Попіль. Цього ж року відділ було переведено з анатомічного в патанатомічний корпус, де він розміщується й нині.

Хоча з 2000 р. відділ технологій навчання не є окремим підрозділом кафедри, але його навчальна діяльність досі спрямована на опанування слухачами, які проходять цикли спеціалізації та підвищення кваліфікації на факультеті післядипломної освіти, засобів інформаційних технологій, а також здійснення контролю за їхніми знаннями з основних (фахових) дисциплін.

На базі кафедри протягом 2001–2002 рр. проводилися інтернет-тренінги для районних медіа Львівської області, організовані у межах Програми розширення доступу та навчання в інтернеті (Internet Access and Training Program (IATP) Суспільно-гуманітарним консорціумом «Генеза». Тематика тренінг-модулів включала «Пошук інформації в інтернеті» та «Інтернет-технології у роботі щоденної газети».

У різні роки на кафедрі медичної інформатики ЛНМУ працювали: д. т. н., ст. викл. Я. Д. П'янило, доц. Я. Ю. Бучко, асистенти М. Ю. Баран, Р. Т. Гасько, Л. В. Базилевич, І. С. Романів, І. С. Собчук, О. З. Ткачук.

*Колектив кафедри медичної інформатики.
Зліва направо: сидять: А. В. Фечан, Е. Г. Угорчук, С. В. Різничок, О. В. Бойко,
О. П. Шелемех, О. П. Чабан; стоять: М. В. Коцаренко, О. Я. Бодак,
Л. Б. Лотоцька, Т. С. Колач, Н. В. Дорош, О. Б. Корпан*

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Кафедра забезпечує викладання медичної інформатики для студентів медичних та стоматологічного факультетів, а також слухачів факультету післядипломної освіти різних медико-фармацевтичних спеціальностей. Вивчення цієї дисципліни спрямоване на надання необхідних знань і практичних навичок майбутнім фахівцям щодо застосування інформаційних технологій у фаховій діяльності, вміння використовувати медичні інформаційні ресурси всесвітньої мережі.

Основними завданнями, які покладені на вивчення медичної інформатики, є опанування основних методик застосування комп'ютерної техніки для вирішення медичних завдань, ознайомлення з сучасними підходами до запровадження інформаційних технологій у лікарській практиці, зокрема, створення медичних класифікацій хвороб, організації та розвитку телемедицини, розробки медичних інформаційних систем, ведення персональних електронних медичних карток, засвоєння принципів побудови інформаційних моделей, обробки медичних зображень в професійній діяльності.

На кафедрі створено електронну базу даних методичного забезпечення навчального процесу для студентів медичних і стоматологічного факультетів; запроваджено тематичний та модульний тестовий контроль знань студентів із використанням платформи для дистанційного навчання, яка охоплює весь курс навчальних дисциплін «Медична інформатика» та «Європейський стандарт комп'ютерної грамотності» для студентів другого курсу медичних і стоматологічного факультетів. Проводиться комп'ютерне тестування курсантів передатестаційних циклів, циклів спеціалізації, інтернів, магістрантів та ординаторів факультету післядипломної освіти, їх підготовка до комп'ютерних тестів.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Наукові дослідження кафедри спрямовані на розробку і впровадження: елементів дистанційного навчання; прог-

рамного забезпечення навчального процесу, медичних інформаційних та комунікаційних систем; розвиток методів і засобів обробки біомедичної інформації, зокрема моделювання алгоритмів аналізу та синтезу медико-біологічних сигналів; дослідження становлення медичної і фармацевтичної освіти у Західному регіоні України.

Професор Р. Л. Голяка протягом двох років був науковим радником НАТО в Брюсселі (Бельгія), представляючи Україну у сфері питань безпеки життєдіяльності.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Серед найважливіших праць, які побачили світ на кафедрі медичної інформатики ЛНМУ імені Данила Галицького, — монографії: «Мікроелектронні сенсори фізичних величин» (у трьох томах; за ред. З. Ю. Готри, 2007), «Елементи оптоелектроніки на основі рідкокристалічних матеріалів» (А. В. Фечан, 2010), «Рідкокристалічна електроніка» (за ред. З. Ю. Готри, 2010), «Медичне страхування (досвід, проблеми і перспективи)» (О. Б. Блавацька, 2012); посібники: «Експертні системи» (О. З. Готра, В. Вуйцік, В. В. Григор'єв, 2006), «Європейський стандарт комп'ютерної грамотності» — «Частина 1: Базові концепції інформаційних технологій. Опрацювання текстів. Первинна обробка інформації», «Частина 2: Сучасні технології обробки, аналізу та представлення інформації. Використання програм підготовки презентацій для представлення даних», «Частина 3: Інформація і комунікація. Пошук та передача інформації. Використання технології баз даних для обробки та аналізу інформації» (за ред. О. З. Готри, 2007), «Рестрація, обробка та контроль біомедичних електронних сигналів» (В. Вуйцік, З. Ю. Готра, О. З. Готра, Н. В. Дорош та ін., 2009).

КАФЕДРА НЕВРОПАТОЛОГІЇ І НЕЙРОХІРУРГІЇ

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Паєнок Анжеліка Володимирівна

доктор медичних наук, професор

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальна за наукову роботу — к. мед. н.,

доц. М. С. Білобрин

Відповідальний за навчальну роботу — к. мед. н.,

асист. А. В. Кульматицький

ВИКЛАДАЧІ

Д. мед. н., проф. В. М. Шевага, кандидати медичних наук,

доценти М. С. Білобрин, Б. В. Задорожна,

А. М. Нетлюх, кандидати медичних наук, асистенти

О. Я. Кухленко, Н. П. Яворська, асистенти О. Я. Коби-

лецький, Р. В. Кухленко

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

В 1985 р. на базі двох неврологічних та двох нейрохірургічних відділень лікарні швидкої медичної допомоги м. Львова була організована кафедра рефлексотерапії та нейрохірургії факультету післядипломної освіти лікарів ЛДМІ. Очолив новостворений підрозділ д. мед. н. В. М. Шевага (з 1988 р. — професор).

У 1990 р. кафедра була перейменована на кафедру невропатології та нейрохірургії. В 1996 р. її завідувачу було присвоєно звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

В 2009 р. кафедру невропатології і нейрохірургії очолила д. мед. н. А. В. Паєнок.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Викладачі проводять лекції та практичні заняття для студентів четвертих-п'ятих курсів медичних (№ 1 та № 2) і стоматологічного факультетів, а також для іноземних студентів.

На кафедрі діє інтернатура зі спеціальності «Неврологія» (стаціонарний курс), здійснюється підготовка й удосконалення лікарів за напрямами «Неврологія» і «Нейротравматологія».

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Працівники кафедри постійно освоюють нові прогресивні методи діагностики патології центральної та периферичної нервової системи. Проводяться дослідження мікроциркуляції методом бульбарної мікроскопії з допомогою щільної лампи (з 1998 р.), обстеження току крові по магістральних артеріях головного мозку, а також вивчення кровотоку по різних периферичних артеріях методом транскраніальної та екстракраніальної доплерографії (з 2000 р.), впроваджено електроенцефалографічне дослідження (з 2002 р.), здійснюється електронейрографічне обстеження (з 2005 р.) та ехоцефалоскопія (з 2007 р.).

В 2007 р. на кафедрі здійснюється селективна церебральна ангіографія, а також ендovasкулярне виключення мішкоподібних аневризм мікроспіралями, що відділяються, та виключення з кровотоку артеріовенозних мальформацій клейкими композиціями.

При кафедрі невропатології і нейрохірургії ЛНМУ організована потужна біохімічна лабораторія, провідним спеціалістом якої є Н. М. Датчишин. Тут проводяться біохімічні дослідження вмісту дезокси- та рибонуклеїнової кислот, активності лужних і кислих дезокси- та рибонуклеаз, сполук середньо-молекулярної маси, показників пероксидного і білкового окислення ліпідів, кількості L-аргініну в сироватці венозної крові та нітритів у сечі.

Працівники кафедри виконують науково-дослідну роботу на тему «Вивчити нейропсихологічні особливості черепно-мозкової травми та її наслідків. Розробити та впровадити в практику автоматизоване тестування психоневрологічного стану постраждалих із ЧМТ та її наслідками», яка є складовою галузевої науково-технічної програми «Медична допомога при черепно-мозковій травмі», затвердженої спільним наказом МОЗ і АМН України № 556/52 від 11 серпня 2006 р. Одним із головних результатів цієї науково-дослідної роботи стало створення

ПАЄНОК
Анжеліка
Володимирівна
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

комп'ютерної програми «Тестування когнітивних функцій людини».

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Клінічною базою кафедри невропатології та нейрохірургії ЛНМУ імені Данила Галицького є перше і друге неврологічне та нейрохірургічне відділення Міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги, а також неврологічне і нейрохірургічне відділення 8-ї Міської клінічної лікарні (загальна кількість ліжок — 260).

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

За період функціонування кафедри в лікарні швидкої медичної допомоги значно зріс обсяг хірургічних втручань при всіх видах нейрохірургічної патології, а також збільшилася кількість виконаних операцій. У практику впроваджені мікрохірургічні втручання при пухлинах головного і спинного мозку, травмах периферичних нервів та спинного мозку, патології міжхребцевих дисків та віддалених наслідках травматичних пошкоджень спинного мозку і больових синдромах. У нейрохірургічних відділеннях почали широко використовувати методи стабілізації хребта переднім та заднім доступом. Впроваджена в практику двоетапна реабілітація хворих із руховими порушеннями при травмах головного і спинного мозку, ураженнях судин головного мозку, що дало можливість значно скоротити перебування хворих у стаціонарі та мінімізувати післяопераційні ускладнення та ускладнення при травмі хребта.

Під керівництвом і за безпосередньою участю проф. В. М. Шеваги працівники кафедри одержали 20 патентів на винаходи, п'ять свідоцтв реєстрації авторського права, запровадили в практику 81 раціоналізаторську пропозицію, видали сім підручників, вісім посібників, 23 монографії, три словники, чотири довідники, 18 інформаційних листів, методичних видань та велику кількість медично-інформаційної літератури. Підручник «Невропатологія» (В. М. Шевага, А. В. Паєнок, Б. В. Задорожна, 2010) ввійшов до переліку 12 найактуальніших видань видавництва «Медицина».

Під керівництвом проф. В. М. Шеваги на кафедрі та в неврологічних і нейрохірургічних відділеннях проводиться масштабна наукова діяльність, результатом якої став захист трьох магістерських робіт, 21 кандидатської та трьох докторських дисертацій.

На кафедрі створена потужна неврологічно-нейрохірургічна школа. Серед її вихованців — завідувач кафедри неврології стоматологічного факультету, д. мед. н., проф. С. С. Пшик, завідувач кафедри нетрадиційної медицини факультету післядипломної освіти, д. мед. н., проф. Л. В. Андріюк, завідувач кафедри невропатології та нейрохірургії факультету післядипломної освіти, д. мед. н., проф. А. В. Паєнок, Герой України, директор Інституту проблем медичної реабілітації, член-кореспондент Академії медичних наук України, д. мед. н., проф. В. І. Козьявкін.

Співробітники кафедри беруть активну участь у роботі багатьох міжнародних конференцій і з'їздів, присвячених

Колектив кафедри невропатології та нейрохірургії. Зліва направо: сидять: М. С. Білобрин, В. М. Шевага, А. В. Паєнок, Б. В. Задорожна, Н. М. Датчишин; стоять: Д. В. Щибовик, І. М. Цюмрак, О. Я. Кобилецький, Т. В. Маковецька, А. В. Кульматичський, О. М. Гев'як, А. М. Нетлюх, О. Я. Кухленко, Р. В. Кухленко, Н. П. Яворська

різним проблемам неврології і нейрохірургії. Ними організовано I Український з'їзд рефлексотерапевтів та мануальних терапевтів (1992), два пленуми правління Української асоціації нейрохірургів (1986, 1995), I Науково-практичну конференцію невропатологів і нейрохірургів Західного регіону України (2003), спільно з Європейською асоціацією нейросонології та церебральної гемодинаміки (голова — проф. Ласло Чібо, Угорщина) провели Інтернаціональні навчальні курси (2009).

В 2011 р. Європейська федерація неврологічних товариств (EFNS) на базі кафедри невропатології та нейрохірургії організувала Регіональні навчальні курси (RTC) «Актуальні питання неврології», в яких взяло участь 270 делегатів з 50 міст України, а також десять представників Молдови і громадянка Литви.

КАФЕДРА ОНКОЛОГІЇ ТА МЕДИЧНОЇ РАДІОЛОГІЇ

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Фецич Тарас Григорович

доктор медичних наук, професор

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальні за проведення занять зі студентами медичних та стоматологічного факультетів спеціальності «Онкологія» — професори **Т. Г. Фецич,**

Ю. М. Стернюк, доц. **Н. О. Лукавецький,** асистенти **М. М. Мриглоцький,** **Р. Р. Ярема,** **Ю. Я. Пришташ,** **В. В. Ковальський**

Відповідальні за проведення занять з англомовними студентами медичних та стоматологічного факультетів спеціальності «Онкологія» — проф.

Б. Т. Білинський, асист. **М. Г. Зубарєв**

Відповідальні за проведення занять із лікарями-інтернами спеціальності «Клінічна онкологія» — проф.

В. Р. Савран, асист. **Р. Р. Ярема**

Відповідальні за проведення занять із лікарями-слухачами циклів спеціалізації, ПАЦ, циклів ТУ спеціальностей «Онкологія» та «Онкохірургія» — професори

Т. Г. Фецич, **Б. Т. Білинський,** **В. Р. Савран,**

доц. **Ю. Ю. Олійник**, асист. **Р. Р. Ярема**

Відповідальна за проведення занять із лікарями-слухачами циклів спеціалізації, ПАЦ, циклів ТУ зі спеціальності «Онкогінекологія» — доц. **Н. А. Володько**

Відповідальні за проведення занять із лікарями-слухачами циклів спеціалізації, ПАЦ, циклів ТУ зі спеціальності «Променева терапія» — асистенти **У. М. Дутчак**, **А. П. Ревура**

Завуч кафедри з роботи зі студентами — д. мед. н., проф. **Ю. М. Стернюк**

ВИКЛАДАЧІ

Д. мед. н., заслужений професор, хірург-онколог вищої категорії, академік АНВО України **Б. Т. Білинський**, д. мед. н., проф., хірург-онколог вищої категорії **В. Р. Савран**, д. мед. н., проф. **Ю. М. Стернюк**, д. мед. н., доц., хірург-онколог **Н. А. Володько**, к. мед. н., доц., хірург-онколог, завуч ФПДО **Ю. Ю. Олійник**, к. мед. н., доц., хірург-онколог **Н. О. Лукавецький**, кандидати медичних наук, асистенти, хірурги-онкологи **Р. Р. Ярема**, **М. Г. Зубарев**, к. мед. н., асист., радіолог **У. М. Дутчак**, к. мед. н., асист. **М. М. Мриглоцький**, асистенти **Ю. Я. Присташ**, **В. В. Ковальський**.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Історія онкології як науки і практики розпочалася у Львові задовго до заснування кафедри. Після утворення у 1784 р. медичного факультету Львівського університету і заснування першої кафедри хірургічного профілю проблеми онкології розглядали як інтегральну частину загальної хірургії, адже хірургічний метод був єдиним у лікуванні пухлин.

Окремих хворих лікували хірургічними методами в загальних медичних установах. У цей час уже проводилися такі операції, як резекція шлунка (клініка проф. Л. Ридигера, 1897), видалення пухлин жіночих статевих органів (клініка проф. К. Бохенського, 1921), резекція легень (клініка проф. Т. Островського, 1932). Ситуація змінилася після відкриття рентгенівських променів та явища радіоактивності. У зв'язку з цим не можна не згадати про діяльність філії Польського протиракового інституту у Львові, якому видатна вчена Марія Склодовська-Кюрі подарувала 80 мг радію. Завдяки цьому Львів швидше, ніж багато інших міст Європи, отримав можливість здійснювати променеве лікування пухлин. Радій використовували в онкологічному відділенні обласної клінічної лікарні до 1958 р. Цим методом лікували рак шийки матки, злоякісні пухлини зовнішніх локалізацій.

В 1944 р. була створена онкологічна служба Львівщини. Її організатором став проф. Г. П. Ковтунович — учень засновника радянської онкології, проф. М. М. Петрова. Під керівництвом Г. П. Ковтуновича клініка і онкологічне відділення стали центром практичної і наукової діяльності у сфері онкології, авторитет ученого поширювався за межі Західної України. Першокласний діагност і хірург, автор п'яти монографій та низки статей, він заснував свою наукову школу, керував підготовкою трьох докторських і десяти кандидатських дисертацій. Серед учнів науковця — доктори медичних наук **В. Д. Келеман**, **Р. О. Гуляєва**, професори **А. М. Середницький**, **А. І. Гнатишак**, **Б. В. Качоровський**, **Г. А. Івашкевич**.

ФЕЦИЧ

Тарас Григорович
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

Саме послідовники Г. П. Ковтуновича створили об'єктивні умови для заснування у Львові кафедри онкології. Це вдалося зробити в 1966 р. проф. А. І. Гнатишаку. Кафедра була створена на базі Львівського обласного онкологічного диспансеру, який в 1965 р. перейшов у новозбудоване приміщення. До його складу входили організаційно-методичне і поліклінічне відділення, а також стаціонар, який об'єднував променеве, хірургічне та гінекологічне відділення. Крім цього, функціонував пансіонат, де проводилася доклінічна діагностика та (інколи) хіміотерапія. Така структура онкологічного диспансеру створила умови для принципово нового підходу до викладання онкології як окремого предмету.

Відомий онколог, проф. А. І. Гнатишак у той час очолював Львівське обласне онкологічне товариство. Подальша історія Львівської онкологічної школи тісно пов'язана з іменем саме цього ученого.

Випускник Львівського медичного інституту 1941 р., він присвятив свою наукову діяльність вивченню проблем онкології. Його монографія «Рак щитоподібної залози», написана на матеріалах докторської дисертації, тривалий час була керівництвом для онкологів усього Радянського Союзу.

Протягом 1957–1959 рр. Анатолій Іванович працював доцентом курсу радіології, а з 1960 р. керував кафедрою пропедевтичної хірургії. Під його керівництвом виконана низка ґрунтовних досліджень у галузі онкології та загальної хірургії, зокрема вчені вивчали питання абластики й антиабластики, окремі закономірності метастазування пухлин, особливості білкового обміну в онкологічних хворих, удосконалювали техніку онкологічних операцій.

В 1966 р. А. І. Гнатишак очолив першу кафедру онкології, створену на теренах СРСР. В її колективі, крім завідувача, працювало лише чотири фахівця: доц. **Б. Т. Білинський**, який перейшов з Інституту гематології і переливання крові АН УРСР, асист. **В. Р. Савран**, та за сумісництвом завідувач хірургічного відділу **Ю. І. Гунько** і завідувач гінекологічного відділу **О. В. Лисенко**. Їхніми зусиллями за кілька місяців було розроблено програму курсу онкології, навчальні плани і у вересні 1966 р. на кафедрі прийняли першу групу субординаторів-онкологів.

Протягом подальших 20 років Анатолій Гнатишак керував роботою цього підрозділу інституту, налагодив активну наукову та педагогічну діяльність. Так за цей період у провідних журналах країни побачили світ понад 120 публікацій, було захищено вісім докторських і близько 40 кандидатських дисертацій. Видане в 1975 р. (і перевидане в 1989 р.) «Учебное пособие по общей и клинической онкологии» стало першим у СРСР посібником для студентів із загальної та клінічної онкології. Іншою фундаментальною працею був посібник для студентів «Клиническая онкология. Практикум» (**Б. Т. Білинський**, **В. Р. Савран**, **Б. П. Стернюк**, **Д. М. Шиян**, 1980). Крім цього,

кафедра стала базою для післядипломного вдосконалення лікарів з онкохірургії, онкогінекології та хіміотерапії.

З 1986 до 2004 р. кафедру онкології і радіології ЛДМІ-ЛНМУ очолював проф. Б. Т. Білінський, який працював у цьому підрозділі з моменту його заснування. Вчений став одним із піонерів клінічної імунології в Україні та СРСР: його докторська дисертація (1972) присвячена імунологічним і біохімічним аспектам опікової хвороби. З 1980 р. Борис Тарасович обіймав посаду проректора з лікувальної роботи, був членом колегії облздороввідділу, а з 1991 р. — проректором із наукової роботи.

Професор Б. Т. Білінський досліджував питання гематології та імунології (монографія «Гемотрансфузійні реакції і ускладнення», видана у співавторстві у 1983 р.), зокрема онкоімунології (монографії: «Иммунология опухолей», 1982; «Опыт иммунологического мониторинга при лечении онкологических больных», 1982; «Иммунология и иммунотерапия опухолей молочной железы», 1990), природної резистентності організму («Иммунологические механизмы естественной противо-опухолевой резистентности», 1991). Він є автором понад 320 наукових праць, під його керівництвом захищено дві докторські та 18 кандидатських дисертацій. З 1992 р. учений — академік Академії наук вищої школи України, дійсний член НТШ, Європейської асоціації дослідників раку (EARS). Він — заслужений діяч науки і техніки України. Був делегатом XIV (Будапешт, 1986) і XV (Гамбург, 1990) всесвітніх протиракових конгресів, а також багатьох онкологічних й імунологічних міжнародних конференцій і симпозіумів. Читав лекції в університетах США, Австрії, Гани, Великобританії, став одним з ініціаторів розвитку наукових зв'язків України та Австрії, завдяки чому десятки молодих українських лікарів пройшли стажування у Відні, було проведено кілька цікавих міжнародних наукових семінарів, серед яких «Рак молочної залози та колоректальна карцинома» (Львів, 1992).

Колектив кафедри онкології та медичної радіології. Зліва направо: Н. О. Лукавецький, Ю. О. Бобак, В. А. Дукач, Ю. Ю. Олійник, У. М. Дутчак, Ю. М. Стернюк, Т. Г. Фецич, М. Г. Зубарев, Н. А. Володько, Р. Р. Ярема, В. Р. Савран, Ю. Я. Присташ

В 1996 р. кафедра онкології і радіології ЛДМУ відсвяткувала своє 30-річчя. Цій події був присвячений окремий номер Львівського медичного часопису «Acta-medica Leopoliensia», в якому вміщені нариси з історії кафедри. В 1998 і 2004 р. опубліковано бібліографію робіт співробітників кафедри, яка охоплює 858 назв, з них 112 — англійською мовою.

В 1999 р. з ініціативи кафедри організовано особливий медичний заклад для надання паліативної допомоги інкурабельним хворим «Хоспіс».

У 2004 р. завідувачем кафедри став випускник лікувального факультету ЛДМІ 1982 р., проф. Т. Г. Фецич. Він приділяє головну увагу удосконаленню викладання онкології. Нині кафедра онкології та медичної радіології є опорною МОЗ України з цього предмету. На XIV З'їзді онкологів України Т. Г. Фецич обраний членом президії цього товариства.

Структурою, яка об'єднує онкологічні служби області, залишається онкологічне товариство, створене в 1962 р. Його першим головою був проф. Г. П. Ковтунович, потім — проф. А. І. Гнатишак, акад. Б. Т. Білінський, головний лікар ЛДОРЛДЦ І. В. Ковальчук.

Сьогодні до складу Львівського онкологічного товариства входить понад 100 членів. Вони виступали з доповідями на міжнародних конференціях та конгресах (США, Австрія, Швейцарія, Франція, Іспанія, Швеція, Ізраїль, Німеччина, Польща, Угорщина, Болгарія), публікували результати своїх досліджень у провідних онкологічних журналах світу.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Викладачі кафедри читають лекції та проводять практичні заняття з предмету «Онкологія» для студентів двох медичних (зокрема студентів напряму підготовки «Онкологія», іноземних студентів українською, англійською та російською мовами зі спеціальності «Онкологія») і стоматологічного факультетів. Слухачі можуть пройти цикли спеціалізації, ПАЦи, цикли ТУ за напрямами «Онкологія», «Онкохірургія», «Онкогінекологія», «Променева терапія».

Кафедра є опорною з дисципліни «Медична онкологія». Проводяться заняття з онкології, онкохірургії, онкогінекології, променевої терапії, радіаційної медицини для інтернів суміжних спеціальностей.

На кафедрі діє інтернатура за спеціальністю «Клінічна онкологія», а також магістратура, клінічна ординатура й аспірантура (денне та заочне відділення) за фахом «Онкологія».

Регулярно проводяться заняття для інтернів суміжних спеціальностей з онкології, онкохірургії, онкогінекології, променевої терапії, радіаційної медицини.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Головні напрями наукової діяльності кафедри сформувалися на початку її функціонування.

Так працівники кафедри вивчали амінокислотний і білковий склад сироватки крові при різних локалізаціях раку. Водночас було започатковано й інший оригінальний напрям досліджень — індивідуалізація медикаментозного лікування онкологічних хворих, основна ідея якого полягала у тому, що успішне лікування пацієнта можливе тільки із застосуванням комплексної терапії (хірургічного втручання, променевого і цитостатичного лікування, яке проводиться часто на тлі різних гормональних втручань). Перш за все, це стосувалося критеріїв гормоночутливості раку грудної залози, визначення чутливості пухлин до хіміопрепаратів на основі так званої онкобіограми та вивчення імунологічного статусу онкологічних хворих. Над цією проблемою колектив кафедри працював понад 20 років. Вона завершилася виданням монографії «Індивідуалізація медикаментозного лікування онкологічних хворих».

Особливо плідною була діяльність кафедри із дослідження імунологічної реактивності організму хворих на рак. У межах цього напрямку захищені дисертації О. В. Лукавельського, О. В. Ширія, В. А. Дукача, М. М. Гельфгота, Т. Г. Фецича, Н. А. Володько, Я. В. Шпарика, О. В. Кідар, Бхакта Ман Шрестха. Кафедра налагодила тісні зв'язки із провідними онкологічними закладами СРСР і зарубіжжя. Так спільно з ученими Москви, Києва та Томська опубліковано методичні рекомендації «Тесты иммунологического обследования онкологических больных» (1979), які свого часу були обов'язковими для всіх клінічних онкоімунологів.

Клінічна кафедра онкології та радіології приділяла велику увагу загальнобіологічним аспектам онкології (біологія і біохімія пухлин, закономірності метастазування, імунологія пухлин, пухлинний токсикоз). Водночас тут проводилося чимало робіт суто практичних напрямів, які стосувалися покращення хірургічної техніки операцій (проктологічна онкологія, удосконалення діагностики раку легенів, діагностична і лікувальна ендоскопія при патології шлунка).

Співробітники кафедри вивчали актуальні проблеми клінічної онкології: ефективність хіміотерапії в комплексному лікуванні раку шлунка (Ю. І. Гунько); метод керованої гіпотензії при операціях на грудній залозі (Ю. М. Шнітцер); парентеральне харчування шляхом катетеризації реканалізованої пупкової вени (М. М. Йоліч); органозберігаючі оперативні втручання при доклінічних стадіях раку шийки матки (Д. С. Кайструкова); нові методи радіотерапії пухлин різних локалізацій (В. Л. Крамчанінова, Н. Б. Панова, О. В. Ширій, В. А. Дукач). Лікарі диспансеру І. В. Вовк, О. Д. Довганик, М. М. Йоліч впроваджують метод ендоскопічної фіброскопії при патології органів травлення.

Кафедра онкології та радіології співпрацювала з хірургічними кафедрами, зокрема з питань ургентної онкологічної патології. Результатом спільної діяльності став захист на кафедрі хірургії докторської дисертації Б. О. Матвійчука «Обструктивный рак ободочной кишки как хирургическая та онкологическая проблема».

Сьогодні темою наукової роботи кафедри є «Індивідуалізація лікування та вивчення прогностичних факторів у хворих на місцево-поширений та метастатичний рак:

ШКТ, репродуктивної системи, молочної залози, щито-подібної залози, легень та нирки». Вона конкретизується у таких наукових напрямках:

- розробка органозберігаючих операцій при раку грудної залози та післяопераційної реконструкції TRAM-клаптем;
- проблема комбінованих, розширених і суперрадикальних оперативних втручань при раку шлунка та стравоходу, легень, товстої і прямої кишки, печінки, яєчників;
- прогностичні критерії при кардіоезофагальному раку;
- розробка хірургічних та консервативних методів лікування метастатичного раку печінки;
- внутрішньоочеревинна гіпертермічна хіміотерапія карциноматозу очеревини шлунково-кишкового раку та раку яєчників;
- парааортальна лімфаденектомія при метастазах у заочеревинні лімфовузли при саркоматозному раку шийки матки;
- циторедуктивна хірургія при колоректальному раку, раку яєчників, шлунка та нирки;
- хірургічне лікування метастазів у легені.

Кожні два роки проводяться міжнародні науково-практичні конференції пам'яті проф. А. І. Гнатишака, присвячені актуальним проблемам теоретичної та клінічної онкології.

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Кафедра онкології та медичної радіології ЛНМУ імені Данила Галицького є одним колективом із Львівським обласним онкологічним диспансером, який об'єднує понад 100 лікарів. Допомога населенню надається на стаціонарі (540 ліжках, серед яких 130 — радіологічні). Щорічно в диспансері проводиться близько 3 тис. операцій, серед яких пневмонектомії, операції на стравоході, гастректомії, субтотальні резекції шлунка, резекції прямої кишки, видалення заочеревинних пухлин, зокрема операції на нирках, наднирниках, підшлунковій залозі, при пухлинах м'яких тканин.

В 2006 р. Львівський обласний клінічний онкодиспансер реорганізовано у Львівський онкологічний регіональний лікувально-діагностичний центр. Відкрито нові відділення: голови і шиї, гінекологічні (три), урологічне, діагностичне, проктологічне, реконструктивне.

Зараз основним напрямком роботи кафедри є лікування та вивчення прогностичних факторів у хворих на місцево-поширений та метастатичний рак: шлунково-кишкового тракту, репродуктивної системи, молочної залози, щито-подібної залози, легень та нирки (розробка органозберігаючих операцій при раку грудної залози та післяопераційної реконструкції TRAM-клаптем; проблема комбінованих розширених і суперрадикальних оперативних втручань при раку шлунка і стравоходу, легень, товстої та прямої кишки, печінки, яєчників; прогностичні критерії при кардіоезофагальному раку; створення хірургічних та консервативних методів лікування метастатичного раку печінки; парааортальна лімфаденектомія при метастазах у заочеревинні лімфовузли при саркоматозному раку шийки матки; циторедуктивна хірургія при колоректальному раку, раку

яєчників, шлунка та нирки; хірургічне лікування метастазів у легені).

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Серед головних досягнень працівників кафедри — розділ, підготовлений Б. Т. Білинським, у міжнародній монографії «Иммунология опухолей» (1982), видання монографій «Иммунологические механизмы естественной противоопухолевой резистентности» (Б. Т. Білинський, Н. А. Володько, Я. В. Шпарик, 1991), «Використання неспецифічних ефектів гемосорбції для деблокуючої імунотерапії в лікуванні хворих із поширеними формами пухлинного процесу» (Р. М. Цюлко, 1993), «Вплив ентросорбції аеросилом на токсичні ефекти поліхіміотерапії у хворих на рак грудної залози» (Ю. Ю. Олійник, 1994), «Хіміотерапія пухлин ротової порожнини» (Т. Б. Качмар, 1997), «Детоксикаційна терапія в комплексному лікуванні онкологічних хворих» (Т. Г. Фецич, 1998), «Метастазування злоякісних пухлин. Роль факторів пухлинного мікрооточення» (Н. А. Володько, 2002).

Педагогічний досвід кафедри підсумовано у створеному під керівництвом проф. Б. Т. Білинського першому онкологічному підручнику українською мовою «Онкологія» (1992), перевиданому в 1998, 2004 та 2007 р.

Крім того, викладачі підготували патенти на винаходи: «Спосіб лікування рецидивного хіміорезистентного раку яєчників» (Н. А. Володько, В. А. Барилка, М. І. Ломницька, Б. І. Соломко), «Спосіб лікування хворих на рак шлунка з карциноматозом очеревини з використанням гіпертермічної внутрішньочеревної хіміоперфузії» (Р. Р. Ярема, У. М. Волошинська, Т. Г. Фецич), «Спосіб лікування канцероматозного асцити хворих на рак» (Р. Р. Ярема, У. М. Волошинська, Т. Г. Фецич, М. Г. Зубарев), «Спосіб лікування рецидивного раку яєчника з дисемінацією по очеревині з використанням внутрішньочеревної хіміоперфузії» (Р. Р. Ярема, У. М. Волошинська, Т. Г. Фецич), «Спосіб визначення шляхів лімфогенного метастазування місцево-розповсюдженого раку шлунково-стравохідного сполучення» (Н. О. Лукавецький), «Метод діагностики ендогенної інтоксикації» (Т. Г. Фецич, Ю. Й. Михайлович, М. Ф. Тимочко).

НАУКОВА СПІВПРАЦЯ

Кафедра плідно співпрацювала з Інститутом гематології і переливання крові АН УРСР. Одним із результатів такої співпраці було вивчення і впровадження у практику автоматизованої трансплантації в онкологічних хворих, що підлягають масивній цитостатичній чи променевої терапії. Результатом тривалого дослідження імунної системи стали роботи, спрямовані на вивчення місцевих клітинних реакцій на пухлину, яка розвивається.

Сьогодні в педагогічному колективі кафедри працюють члени Нью-Йоркської академії наук, Європейської асоціації дослідників раку (EACR), Європейського товариства медичної онкології (ESMO), Американського товариства клінічної онкології (ASCO). Налагоджено тісні міжнародні зв'язки. Багато співробітників проходили стажування за кордоном (в Австрії, США, Німеччині, Франції, Польщі, Швеції). Окремі дослідження (неoad'ювантна хіміотерапія із застосуванням препаратів платини) вико-

нуються за сприяння закордонних компаній. Налагоджено зв'язок з Інститутом досліджень раку ім. Людвіга (Лондон) та ін. Співробітники кафедри онкології та медичної радіології ЛНМУ імені Данила Галицького опублікували і репрезентували за кордоном понад 80 наукових праць.

КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ І ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Заліська Ольга Миколаївна

доктор фармацевтичних наук, професор, голова Українського відділу Міжнародного товариства фармако-економічних досліджень (USPOR), член ISPOR, FIP

ВИКЛАДАЧІ

Доктори фармацевтичних наук, професори Б. Л. Парновський, М. В. Слабий, доценти О. Б. Блавацька, К. І. Сметаніна, Г. Ю. Яцкова, А. І. Бойко, Ю. В. Качерай, ст. викл. С. О. Климишин, кандидати фармацевтичних наук, асистенти Я. О. Гриньків, М. О. Лозинська, М. Я. Сех, І. Ю. Ревяцький, Р. І. Гавалко, старші лаборанти М. Є. Матвійчук, Н. М. Максимович

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Спільним наказом Львівського медичного інституту та Аптечного управління Львівського облвиконкому від 25 січня 1979 р. (наказ № 48 «Про організацію кафедри удосконалення провізорів Львівського медичного інституту на базі Львівського обласного аптечного управління») у ЛДМІ була створена кафедра удосконалення провізорів. Вона почала свою діяльність 1 лютого 1979 р. у приміщенні ДКП «Аптека № 293» (вул. Топольна, 52). З 1997 р. кафедра організації і економіки фармації з курсом технології ліків ФПДО розташовується у корпусі навчально-виробничої аптеки ЛНМУ ім. Данила Галицького (вул. Пекарська, 75).

Заснував та протягом 1979–2012 рр. очолював кафедру проф. Б. Л. Парновський, який започаткував наукові дослідження з фармацевтичної інформатики, запровадив її як дисципліну у навчальний процес провізорів. Вчений реалізував ідею типових кабінетів фармацевтичної інформації при поліклініках і лікарнях, були впроваджені спеціалізовані аптеки — геріатрична, для обслуговування хворих на епілепсію, — отримали розвиток напрями фармацевтичної діагностики і фармацевтичної профілактики. Б. Л. Парновський — автор 405 праць, шести посібників та п'яти монографій. Підготував двох докторів і 15 кандидатів наук.

У навчальному процесі брали участь аптечні заклади Львова та області, кабінети фармацевтичної інформації. Організація й управління ним здійснювалися у співпраці з Львівським аптечним управлінням, яке виділяло для занять зразкові центральні аптеки, спеціалізовані аптеки,

ЗАЛІСЬКА
Ольга Миколаївна
*Завідувач кафедри,
д. фарм. н., проф.*

*Колектив кафедри організації і економіки фармації та технології ліків.
Зліва направо: перший ряд: С. О. Климишин, О. М. Заліська, Б. Л. Парновський,
О. Б. Блавацька, Ю. В. Качерай; другий ряд: І. Ю. Ревяцький, М. В. Слабий,
Р. І. Гавалко, К. І. Сметаніна, Г. Ю. Яцкова, А. І. Бойко, М. Є. Матвійчук*

кабінети фармацевтичної інформації, сприяло проведенню екскурсій для вивчення досвіду лікарського забезпечення санаторно-курортних закладів у Трускавці та Моршині.

Для інтенсифікації семінарських занять з обміну досвідом роботи завідувачів усіх областей України до навчального процесу долучалися керівні кадри аптечного управління Л. Т. Ходосевич, Г. Я. Крот, М. М. Федусів, В. І. Зіниха, завідувач Центру фармацевтичної інформації Л. І. Ходаківська, співорганізатор першої спеціалізованої геріатричної аптеки, к. фарм. н. В. П. Кузь, завідувач аптеки-музею Л. М. Роздобудько.

Спільно з обласним аптечним управлінням були організовані школа-семінар «Комплексна система управління якістю лікарського забезпечення», елементи якої дотепер застосовуються в аптечній практиці.

Свого часу на кафедрі працювали: д. фарм. н., проф. С. С. Хмелевська (1979–2002), кандидати фармацевтичних наук, доценти С. С. Білобрин (1983–2006), А. В. Знаєвська (1979–2002), Г. В. Крамаренко (2002–2011), Л. П. Смірнова (1979–1992), к. фарм. н., ст. викл. І. Т. Корчинський (1979–1994).

З 2012 р. завідувачем кафедри є проф. О. М. Заліська, яка обґрунтувала теоретичні засади наукових досліджень з фармакоекономічного аналізу в Україні, впровадила систему підготовки провізорів з дисципліни «Фармако-економіка» на до- та післядипломному етапах навчання, у 2000 р. започаткувала співпрацю з Міжнародним товариством фармакоекономічних досліджень (ISPOR) та очолила Український відділ ISPOR-USPOR. Є автором 385 праць, двох типових навчальних програм з фармако-економіки, п'яти навчальних посібників, співавтором трьох монографій, учасником IV, XI–XVI Європейських конгресів ISPOR (Канни, Афіни, Париж, Прага, Мадрид, Берлін, Дублін), світових з'їздів ISPOR (Вашингтон, Новий Орлеан). Підготувала п'ятьох кандидатів наук.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

На кафедрі організації і економіки фармації та технології ліків у систему підготовки провізорів на до- та післядипломному етапі були впроваджені навчальні дис-

ципліни «Фармацевтична інформатика» і «Фармако-економіка». У 1987 р. «Фармацевтична інформатика» уперше в Україні з ініціативи кафедри була введена до робочої програми ПАЦ «Провізор-організатор», «Провізор», а також у програму для студентів.

У 1999 р. було започатковано вивчення дисципліни «Фармако-економіка». За рішенням циклової методичної комісії факультету вона включена у навчальну програму передатестаційного циклу «Провізор-організатор».

З 2003 р. тематика фармако-економіки ввійшла у нові уніфіковані програми та навчальні плани передатестаційних циклів для провізорів зі спеціальності «Організація та управління фармацією», затверджених МОЗ України. Також запроваджена тематика з фармацевтичної профілактики.

Кафедра займається післядипломною підготовкою провізорів і провізорів-інтернів у Західному регіоні: Волинській, Закарпатській, Івано-Франківській, Львівській, Рівненській, Хмельницькій, Чернівецькій, Тернопільській областях. Співпрацює з кафедрами ІПКСФ НФаУ (м. Харків) і розробляє типові навчальні програми та уніфіковані плани ПАЦ зі спеціальностей «Організація і управління фармацією», «Загальна фармація»; забезпечує спеціалізацію (інтернатура) для випускників фармацевтичних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації за фахом «Загальна фармація», спеціалізацію за напрямом «Організація і управління фармацією» для молодих керівників аптечних закладів; проводить тематичне удосконалення «Інформатизація рецептурного відпуску в Україні», «Косметичні лікарські форми».

Сьогодні співробітники кафедри викладають фармацевтичне законодавство, фармацевтичний маркетинг, фармако-економіку, фармацевтичну інформатику, економічний аналіз роботи аптек, біофармацію, технологічні аспекти та вимоги до виготовлення лікарських засобів в аптеках, раціональну фармакотерапію і фармацевтичну опіку при відпуску лікарських засобів різних груп. У виховній роботі увага акцентується на ролі видатних учених — лікарів і фармацевтів, які працювали у вищій школі України та зробили вагомий внесок у її розвиток.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Темою наукової роботи кафедри в 2010–2015 рр. є «Обґрунтування шляхів реалізації концепції розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України».

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Під керівництвом професорів Б. Л. Парновського і О. М. Заліської науковці розробили і запровадили нові підходи щодо інформатизації баз даних про лікарські засоби, фармако-економічних досліджень ліків. На кафедрі діє Український відділ Міжнародного товариства фармако-економічних досліджень ISPOR-USPOR, який має англомовну сторінку на сайті ISPOR

www.ispor.org/local_chapter/Ukraine та україномовну інтернет-сторінку www.uspor.org, для забезпечення неперервної освіти провізорів та впроваджує теоретичні засади методології фармакоекономіки, оцінки медичних технологій лікарських засобів, що використовуються для лікування онкологічних захворювань, туберкульозу, цукрового діабету, гастроентерологічних, урологічних захворювань, у педіатрії.

На кафедрі започатковано і впроваджено багато інформаційно-пошукових систем та баз даних про лікарські засоби, обґрунтована і впроваджена методологія фармакоекономічних досліджень на основі доказової медицини і доказової фармації з навчально-освітнім процесом провізорів в Україні. Уперше організовані спеціалізовані аптеки для геріатричних, дерматологічних хворих та хворих на епілепсію. Обґрунтована методологія системного аналізу фармацевтичних кадрів України на основі комп'ютерних технологій.

Викладачі кафедри видали понад 1500 наукових і навчально-методичних праць, зокрема два підручники, 16 посібників, 11 монографій, отримали сім авторських свідоцтв. Серед головних робіт — монографії «Основи фармацевтичної інформації» (Б. Л. Парновський, В. І. Прокопшин, 1986), «Фармацевтична інформатика» (Б. Л. Парновський, М. В. Слабий, О. М. Заліська та ін., 2008), а також навчальний посібник із грифом МОЗ України «Фармацевтична інформатика» (А. І. Бойко). Для дидактичного забезпечення були підготовлені авторські навчальні посібники «Фармакологіка» у двох частинах — «Теоретичні основи» та «Фармакологічний аналіз» (О. М. Заліська); видано навчальні посібники «Основи фармакологіки» (2002), «Фармакологіка» (2007), затверджені ЦМК із ВМО МОЗ України.

Світ побачили навчальні посібники професорів Б. Л. Парновського, Т. Г. Калинюка (2002), доц. О. Б. Блавацької (2004), «Фармацевтична профілактика та її кадрове забезпечення» (Г. Ю. Яцкова, М. В. Слабий, Б. Л. Парновський, Г. В. Крамаренко, 2008), а також монографії і навчальні посібники з питань надання спеціалізованої фармацевтичної допомоги при соціально небезпечних та поширених захворюваннях (туберкульоз, СНІД, епілепсія).

На кафедрі було захищено п'ять докторських та більше 20 кандидатських дисертацій, підготовлено десять магістрів.

КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ І УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Любінець Олег Володимирович

доктор медичних наук, професор

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальний за наукову роботу — к. н. з держ. упр.,

доц. **І. І. Фуртак**

Відповідальний за навчальну роботу — ст. викл.

В. М. Гринаш

Відповідальна за методичну роботу — к. б. н.,

доц. **І. М. Паробецька**

ВИКЛАДАЧІ

к. н. з держ. упр., доц. **І. І. Фуртак**, к. б. н., доц.

І. М. Паробецька, кандидати медичних наук, асистенти

О. Б. Олексюк, **І. Ю. Дутка**, старші викладачі

В. М. Гринаш, **О. Є. Ходор**, асистенти **Я. Л. Гржибовський**, **Я. Д. Пилипець**, **А. М. Олійник**.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедра створена в 1988 р. Її першим керівником став доц. Я. П. Базилевич. У 2000 р. кафедру очолив к. мед. н., доц. М. К. Хобзей, а через два роки — д. мед. н., проф. О. В. Любінець.

За роки діяльності кафедри були виконані науково-дослідні роботи, що стосувалися управління первинною медико-санітарною допомогою, організації роботи денних і домашніх стаціонарів, сімейної медицини. Кафедра першою в Україні почала розвивати напрямок загальнолікарської практики — сімейну медицину. Викладачі розробили проекти пакетів документів нормативно-правової бази для впровадження сімейної медицини в Україні, а також здійснювали науковий супровід експерименту «Сімейний лікар» у Львові й інших регіонах.

У 90-ті рр. завідувач, доц. Я. П. Базилевич ініціював здійснення комплексу заходів щодо запровадження в медичну освіту і практику охорони здоров'я України викладання дисципліни і використання принципів біомедичної етики (за участю доц. Г. Т. Терешкевич). Згодом співробітники кафедри створили Інститут біоетики ім. Я. П. Базилевича.

Упродовж 1997–2002 рр. її працівники забезпечували науковий супровід експерименту у системі охорони здоров'я м. Комсомольськ Полтавської області, а протягом 2001–2004 рр. — експерименту зі створення автоматизованого робочого місця сімейного лікаря на базі АСМ с. Зіболки Жовківського району Львівської області.

В 2004 р. доценти О. В. Любінець та І. Я. Сенюта вперше в Україні підготували програму «Медичне право», затверджену Міністерством охорони здоров'я, для слухачів факультетів післядипломної освіти вищих медичних навчальних закладів та закладів післядипломної освіти МОЗ України.

На виконання наказу Міністерства охорони здоров'я України № 88 від 17 лютого 2004 р. співробітники кафедри беруть участь у діяльності робочої групи з опрацювання механізму фінансування з розподілом ресурсів за рівнями надання медичних послуг в Миколаївській

області. Крім того, вони долучаються до роботи Дорадчої ради з питань охорони здоров'я Комітету з питань охорони здоров'я Верховної Ради України (І. І. Фуртак), Координаційної ради з питань розвитку сімейної медицини у Львівській області Львівської ОДА (О. В. Любінець, І. І. Фуртак), комісії з атестації організаторів охорони здоров'я Департаменту охорони здоров'я Львівської ОДА та Головного управління держсанепідслужби у Львівській області (О. В. Любінець).

ЛЮБІНЕЦЬ

Олег Володимирович
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

Колектив кафедри організації і управління охороною здоров'я. Зліва направо: сидять: О. Б. Олексюк, О. В. Любінець, В. М. Гриняш, І. М. Паробецька; стоять: Я. Д. Пилипець, Н. В. Верес, О. Є. Ходор, А. М. Олійник, Я. Л. Гржибовський, О. В. Костишин, Б. М. Самчук

Для виконання наказу МОЗ України № 550 від 30 серпня 2011 р. у діяльності робочої групи з розробки інтегрованої моделі скоординованої медико-соціальної допомоги на рівні району в Херсонській області бере участь доц. І. І. Фуртак.

Для втілення в життя положень угоди про співпрацю між кафедрою і Любомльською центральною районною лікарнею Волинської області в 2011–2012 рр. викладачі провели роботу зі створення і розвитку ТМО «Єдиний медичний простір Любомльського і Шацького районів Волинської області».

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Навчальний процес на кафедрі зосереджується навколо питань управлінського забезпечення функціонування й удосконалення діяльності системи охорони здоров'я, а також висвітлення найбільш актуальних питань керівництва лікувально-профілактичними закладами й організації лікувально-діагностичного процесу в сучасних умовах в Україні і за кордоном. Особливо детально викладаються теми щодо застосування сучасних методів організації, управління, планування, прогнозування та економіки в період встановлення в Україні ринкових відносин.

З моменту створення кафедри проведено 217 циклів із підвищення кваліфікації керівників медичних закладів (близько 5 тис. слухачів). Основний контингент слухачів формується із представників Західного регіону, а також Одеської, Хмельницької, Херсонської областей.

Для оптимізації роботи медичних установ на місцях і мінімізації матеріальних витрат кафедра широко використовує виїзну форму циклових занять, які проводилися у Львівській області, а також у містах Луцьк, Ковель, Ужгород, Мукачєво, Івано-Франківськ, Рівне, Новоград-Волинський, Саки, Сімферополь, Херсон та ін.

З 2009 р. у межах інтернатури, передатестаційних циклів і циклів спеціалізації викладачі кафедри читають цикл «Організація і управління охороною здоров'я» для лікарів загальної практики/сімейної медицини.

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Для проведення практичних і семінарських занять базами кафедри є Головне управління охорони здоров'я Львівської обласної державної адміністрації, Головне управління державної санітарно-епідемічної служби у Львівській області, Військовий госпіталь Західного оперативного командування Збройних сил України, Клінічна лікарня Львівської залізниці, Львівський обласний інформаційно-аналітичний центр, Львівський обласний центр здоров'я, Львівський обласний ендокринологічний диспансер, Львівський державний онкологічний регіональний лікувально-діагностичний центр, Львівська 1-а комунальна клінічна лікарня ім. князя Лева, 6-а і 8-а лікарні, 5-а комунальна клінічна поліклініка м. Львова, Львівська міська лікарня «Хоспіс», Львівська обласна науково-медична бібліотека, Львівська міська дезінфекційна станція, Миколаївська районна санітарно-епідеміологічна станція, Золочівська центральна районна лікарня, районна лікарня смт Олесько, амбулаторії загальної практики/сімейної медицини с. Зіболки, с. Холодновідка, смт Зимна Вода та ін.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Головні напрями наукової роботи викладачів кафедри:

- формування політики, стратегії і тактики розвитку системи охорони здоров'я України;
- удосконалення медико-демографічних процесів в Україні;
- удосконалення первинної медико-санітарної допомоги, медичної послуги;
- розвиток мережі денних стаціонарів амбулаторно-поліклінічних закладів, загально-лікарської та сімейної медичної практики, розробка та впровадження автоматизованого робочого місця сімейного лікаря;
- підвищення економічної ефективності використання ліжкового фонду в стаціонарах;
- удосконалення державного управління в сфері охорони здоров'я населення;
- вивчення медико-соціальних аспектів здоров'я сільського населення.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

За період діяльності кафедри її співробітники захистили докторську та сім кандидатських дисертацій, опублікували понад 1000 наукових та науково-методичних праць, видали 18 монографій і дев'ять навчальних посібників, а також 28 інформаційних листів, методичних рекомендацій та робочих програм, затверджених МОЗ України.

З ініціативи та за безпосередньою участю співробітників кафедри було організовано і проведено більше 200 науково-практичних конференцій, понад 1000 семінарів, диспутів, круглих столів та проблемних дискусій з актуальних питань управління охороною здоров'я, як правило, спільно з обласними та міськими управліннями охорони здоров'я, Львівським регіональним інститутом державного управління Національного академії держав-

ного управління при Президентові України, обласними, районними, міськими комунальними, державними, відомчими, приватними та іншими установами у Львівській, Волинській, Рівненській, Закарпатській, Івано-Франківській, Чернівецькій, Житомирській, Полтавській, Миколаївській, Херсонській областях та АР Крим.

У 2003 і 2008 р. кафедра провела дві міжнародні науково-практичні інтернет-конференції. У 2013 р. з нагоди 25-річчя кафедри проведено міжнародний українсько-польський симпозиум «Досвід, реалії і перспективи розвитку систем охорони здоров'я». За участю і з ініціативи співробітників кафедри в 2007–2012 рр. організовано шість всеукраїнських (п'ять міжнародних) науково-практичних конференцій «Медичне право України» з актуальних питань удосконалення медичного законодавства в Україні й інших країнах, в яких взяли участь учені-правознавці, організатори охорони здоров'я, керівники і співробітники медустанов з більш ніж 20 країн.

Співробітники кафедри забезпечували науковий супровід організаційних експериментів із впровадження інновацій в систему управління мережами лікувально-профілактичних закладів у Львівській, Волинській, Полтавській, Миколаївській, Херсонській областях і АР Крим.

Кафедра розробила і запровадила у практику нові організаційні форми медичного забезпечення населення: денні стаціонари поліклінік, відділення лікарень із денним перебуванням хворих, діагностичні відділення (мікродіагностичні центри) центральних районних та міських лікарень, медико-санітарне забезпечення населення за принципами сімейної медицини, застосування нетрадиційної медицини в лікувально-профілактичних закладах.

НАУКОВА СПІВПРАЦЯ

Викладачі спільно з працівниками органів і установ практичної охорони здоров'я та інших кафедр постійно працюють над перспективними напрямками удосконалення медико-санітарної допомоги населенню. Підтримуються наукові зв'язки з ученими Польщі, Словаччини, Чехії, Великобританії, США, Росії, Білорусі. Працівники кафедри брали участь у міжнародних науково-практичних форумах, які відбувалися у Польщі (Варшава, Люблін, Єлень-Ґура, Жешів), Угорщині (Будапешт, Дебрецен), Румунії (Сучава), Росії (Москва), Словаччини (Ружемберок, Високі Татри), Чехії (Іглава).

КАФЕДРА ОФТАЛЬМОЛОГІЇ

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Гудзь Андрій Степанович

кандидат медичних наук, доцент

ЗАВУЧ КАФЕДРИ

Міхель Вероніка Дмитрівна

кандидат медичних наук, доцент

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальна за наукову роботу — к. мед. н.,

доц. **Н. М. Абашина**

Відповідальна за навчальну роботу — к. мед. н.,

доц. **В. Д. Міхель**

Відповідальна за лікувальну роботу — к. мед. н.,

доц. **Г. Я. Павловська**

ВИКЛАДАЧІ

Доценти **В. Д. Міхель, Н. М. Абашина, Г. Я. Павловська,**
асистенти **Н. А. Мартінек, С. Я. Рафалюк,**
Н. Б. Сеньків, М. П. Ковальська, Н. Б. Курильців,
О. В. Бушуєва, О. М. Блавацька, О. М. Білоруська,
Г. Є. Талаш, М. Л. Максимців, старші лаборанти:
О. М. Лучків, Ю. В. Божович, Ю. І. Глушак; позаштатні
викладачі: проф. І. Я. Новицький, доц. В. Р. Юревич,
асистенти М. В. Нежинець, Н. М. Бігун, О. Г. Мартінек.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедра очних хвороб заснована у вересні 1898 р. при медичному факультеті Львівського університету. Тоді її очолював випускник Віденського університету 1877 р., доктор медицини Еммануїл Махек. Під його керівництвом організовано самостійні кафедральні підрозділи: операційну, гістологічну, бактеріологічну та клінічну лабораторії, рентгенкабінет; опубліковано 42 наукові праці з питань старечої катаракти, аномалії рефракції та злоякісних пухлин ока.

В 1922 р. завідувачем став проф. Адам Беднарський, який в 1894 р. закінчив медичний факультет Ягелонського університету, який приділяв особливу увагу проблемам глаукоми та офтальмоонкології, керував науково-дослідною роботою колективу.

Протягом 1945–1964 рр. кафедру очолювала д. мед. н., проф. А. М. Родигіна. Вона підготувала 12 науковців, шестеро з яких стали професорами — це Ю. Ф. Майчук, О. О. Каторгіна, А. І. Бикова, Г. С. Семенова, В. Парамей, Г. Чернявський. Опублікувала 63 наукові праці з судинної, рогівкової, професійної та інших патологій ока.

З 1964 до 1980 р. кафедрою завідувала д. мед. н., проф. О. О. Каторгіна — автор близько 70 наукових робіт із проблем офтальмоонкології, глаукоми, запальних захворювань ока. Під її керівництвом працювали І. М. Логай, С. О. Жернакова, Т. М. Антонюк, Н. М. Абашина, І. Боркунова.

Протягом 1980–1997 рр. завідувачем кафедри очних хвороб ЛДМІ була д. мед. н., проф. Г. С. Семенова. Науково-дослідна робота цього періоду спрямована на клініко-морфологічне вивчення глаукоми, судинної патології зорового аналізатора, розробку техніки виконання органозберігаючих операцій при злоякісних внутрішньоочних пухлинах та склеропластичних операцій при дистрофіях сітківки, короткозорості. Г. С. Семенова підготувала 78 науковців, серед яких 13 докторів та 65 кандидатів медичних наук. Є автором 403 наукових праць і 43 винаходів.

Упродовж 1997–2002 рр. кафедрою керувала доц. І. Г. Кордонь, яка працювала над удосконаленням терапії інтраопераційних крововиливів. Її кандидатська дисертація присвячена питанням офтальмохламідіозу. Видала понад 150 наукових і навчально-методичних праць.

ГУДЗЬ
Андрій Степанович
Завідувач кафедри,
к. мед. н., доц.

З 2003 р. кафедру офтальмології очолює к. мед. н., доц. А. С. Гудзь. Наукові дослідження завідувача присвячені оптимізації візуальної реабілітації пацієнтів із патологією кришталика, глаукомою і патологією сітківки, проблемам рефракційної хірургії катаракти та її ускладнень, оптимізації лікувально-діагностичних алгоритмів в офтальмології.

А. С. Гудзь — автор понад 120 наукових і навчально-методичних праць, серед яких два посібники із грифом МОЗ України. Працював у складі робочих груп МОЗ зі створення стандартів медичної допомоги при офтальмологічних захворюваннях. Уперше в Україні впровадив методи безшовної хірургії катаракти (1994), застосував метод факоемулсифікації, здійснив одномоментну факоемулсифікацію і корекцію астигматизму (1997), здійснив безшовну факоемулсифікацію з імплантацією гнучкого штучного кришталика (1998), запровадив лазерні операції з приводу діабетичної ретинопатії, розривів сітківки, глаукоми, вторинної катаракти (2000). У 2002 р. здійснив імплантацію «жовтої» інтраокулярної лінзи (ІОЛ) та одним із перших в Україні імплантував мультифокальну ІОЛ. Протягом 2004–2005 рр. брав участь у показових операціях «Жива хірургія», які відбувалися у Києві та Загребі (Хорватія) у межах Міжнародного з'їзду офтальмологів. За період професійної діяльності виконав понад 30 тис. успішних операцій.

Позаштатний викладач кафедри, д. мед. н., проф. І. Я. Новицький з 2004 р. очолює Львівський міський медичний центр «Мікрохірургія ока». Є автором більше 100 наукових і навчально-методичних праць, серед них чотири патенти України, авторське свідоцтво на винахід, підручник, навчальний посібник. Головні напрями наукових досліджень — діагностика, клініка і лікування захворювань рогівки; хірургічне лікування глаукоми; фармакохірургія. Перший в Західній Україні запровадив фармакохірургію, вітрео-ретинальну хірургію, став розробником операції «Ендотрабекулоектомія» (видалення трабекули через кут передньої камери при відкритокутовій глаукомі). Провів понад 15 тис. успішних операцій.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Під керівництвом А. С. Гудзя на кафедрі триває робота з удосконалення післядипломної освіти лікарів офтальмологів: проводяться цикли спеціалізації з офтальмології та дитячої офтальмології, а також передатестаційні цикли «Офтальмологія» і «Дитяча офтальмологія», цикли тематичного удосконалення «Актуальні питання та невідкладні стани в офтальмології», «Глаукома: сучасні аспекти діагностики і лікування», «Методи діагностики та лікування офтальмопатології», «Патологія очного дна», «Судинна патологія сітківки», «Мікрохірургія катаракти і глаукоми».

З 1964 р. викладачі кафедри у межах інтернатури, передатестаційних циклів і циклів спеціалізації проводять заняття для лікарів за спеціальностями «Загальна практика — сімейна медицина», «Медицина невідкладних станів». За напрямом підготовки «Офтальмологія» проводяться лекції та практичні заняття для студентів медичного та стоматологічного факультетів українською, англійською і російською мовами.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Протягом 2005–2011 рр. колектив кафедри офтальмології ФПДО працював за такими напрямами наукових досліджень — «Покращення ефективності зорової реабілітації пацієнтів при оперативних втручаннях з приводу катаракти» і «Удосконалення методів діагностики та лікування глаукомного процесу». В 2012 р. розпочато виконання нової планової наукової теми «Оптимізація лікувально-діагностичних алгоритмів в офтальмології».

Пріоритетні напрями наукових досліджень кафедри — сучасні технології хірургічного лікування катаракти (факоемулсифікація, OZiL), оптимізація діагностики та лікування глаукоми.

ЛІКАРСЬКА РОБОТА

За період керівництва кафедрою доц. А. С. Гудзя суттєво розширено її клінічну базу. Нині післядипломна підготовка та навчальний процес відбуваються у:

- офтальмологічних відділеннях № 1 та № 2 Львівської обласної клінічної лікарні;
- офтальмологічному відділенні лікарні швидкої медичної допомоги (міський офтальмологічний центр травми ока);
- міському центрі мікрохірургії ока на базі 8-ї комунальної міської клінічної лікарні м. Львова;
- офтальмологічному центрі «Візекс»;
- офтальмологічній клініці «Лазерплюс».

Працівники кафедри запроваджують сучасні методики виконання мікрохірургічних операцій з приводу катаракти та глаукоми, вітреоретинальних втручань, лазерних втручань при патології переднього та заднього відрізка ока, окулопластичних операцій, фармакохірургічних втручань (інтравітреального введення ліків).

Колектив кафедри офтальмології. Зліва направо: Н. Б. Сеньків, М. В. Нежинець, М. П. Ковальська, В. Д. Міхель, А. С. Гудзь, Ю. В. Божович, Н. А. Мартінек, О. Г. Мартінек, Н. Б. Курильців, Н. М. Абашина, Г. Я. Павловська

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

За результатами планових та пошукових наукових досліджень у практику охорони здоров'я зроблені впровадження, одержано патенти на винаходи, опубліковано наукові роботи в журналах. Працівники кафедри доповідають на вітчизняних та закордонних з'їздах і конференціях.

Основні наукові здобутки кафедри: профілактика та лікування трахоми (проф. А. М. Родигіна), хірургічне лікування злоякісних пухлин ока та орбіти (проф. О. О. Каторгіна), консервативне та хірургічне лікування катаракт (проф. О. О. Каторгіна, доц. А. С. Гудзь), нові підходи до діагностики та лікування глаукоми (проф. Г. С. Семенова, асист. М. П. Ковальська), розробка питань офтальмоендокринології (доц. І. Ф. Гогіна, доц. А. О. Пестерева, доц. Г. Я. Павловська), консервативне лікування запальних процесів переднього відтинку ока із застосуванням сучасних лікарських засобів (доц. І. Г. Кордонець, асистенти В. Р. Юревич, Н. А. Мартінек), консервативне та хірургічне лікування захворювань поверхні ока (проф. І. Я. Новицький). Зараз викладачі розробляють питання оптимізації хірургічного лікування катаракти та працюють над оптимізацією лікувально-діагностичних алгоритмів в офтальмології.

За науковими розробками кафедри створені та впроваджені нові методи оперативного лікування вікової катаракти (А. С. Гудзь), лікарські форми для лікування опіків та травматичних ушкоджень рогівки (І. Я. Новицький), бактеріальних кератитів (В. Р. Юревич, Н. А. Мартінек, В. Д. Міхель), сухого кератокон'юнктивіту (І. Г. Кордонець, О. Б. Павлів, С. Я. Рафалюк), підвищення ефективності лікування захворювань рогівки, діабетичних ангіо- та ретинопатій (Г. Я. Павловська), діагностики прогресування глаукомного процесу (М. П. Ковальська, О. М. Білоруська).

Видано методичні рекомендації для англомовних і вітчизняних студентів та слухачів ФПДО.

КАФЕДРА ПЕДІАТРІЇ ТА НЕОНАТОЛОГІЇ**ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ**

Коржинський Юрій Степанович

доктор медичних наук, професор

ЗАВУЧ КАФЕДРИ

Коцай Бодан Романович

кандидат медичних наук, доцент

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальний за навчальну роботу — к. мед. н.,

доц. **Б. Р. Коцай**

Відповідальний за наукову роботу — д. мед. н.,

проф. доц. **Л. Я. Дубей**

Відповідальний за лікувальну роботу — к. мед. н.,

доц. **О. В. Омеляненко**

ВИКЛАДАЧІ

Д. мед. н., проф. **Л. Я. Дубей**, кандидати медичних наук,

доценти **Б. Р. Коцай**, **Т. З. Марченко**, **О. В. Омеляненко**,

Н. Є. Савчак, **Л. П. Сакалош**, **М. М. Чуйко**, асистенти

В. В. Подолянська, **В. С. Забор**, **І. С. Іванців-Грига**,

В. Р. Уська, асистенти **Л. П. Качмарик**, **О. В. Ябчанка**,

А. Є. Лісний, **Г. М. Троцький**, **І. І. Яцкевич**, **Л. М. Куновська**,

Д. І. Квіт.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедра педіатрії та неонатології ФПДО була організована в 1965 р. Її першим керівником став д. мед. н., проф. С. І. Коржинський — відомий український педіатр і педагог. Випускник медичного факультету Львівського університету 1932 р., він працював доцентом, завідувачем кафедр педіатрії (1946–1950), науковим співробітником Львівського інституту «Охматдит» (1945–1946). Вчений вивчав обмін вітаміну А та його порушення в дітей раннього віку при захворюваннях органів травлення і туберкульозному менінгіті; особливості інтенсивної терапії бронхіальної астми, анафілактичного шоку та важкої пневмонії у дітей, функціональної діагностики дитячих хвороб; особливості невідкладної допомоги та реанімації в неонатології та педіатрії. Видав близько 50 наукових праць, серед яких монографія «Невідкладна педіатрія» (1970).

Під керівництвом проф. С. І. Коржинського на кафедрі працювали доц. Л. І. Гончаренко, асистенти С. Аркавін, Н. С. Левицька, О. С. Орач, Н. Маркович, ст. лаб. Н. В. Волошанська, ст. н. с. О. В. Максютинська, а також Г. Яшук, В. М. Ніколаєва, Р. М. Пулик. Навчалися і писали наукові праці клінічні ординатори й аспіранти.

У той період базою кафедри були спочатку 8-а дитяча міська лікарня, а згодом — два дитячі відділення новоствореної 8-ої міської клінічної лікарні. На кафедрі проводилися цикли спеціалізації лікарів загального й тематичного вдосконалення з питань ревмокардіології, фізіології і патології раннього дитинства. Тут навчалися та проходили вдосконалення з педіатрії лікарі з усіх областей України.

Викладачі і наукові співробітники займалися опрацюванням функціональних методів дослідження та питань невідкладної допомоги дітям при важких і екстремальних станах. Було захищено три кандидатські дисертації, опубліковано 270 наукових праць, запроваджено 18 рацпропозицій. Педагоги кафедри надавали велику методичну й консультативну допомогу фахівцям практичної охорони здоров'я у Львівській та інших областях України.

Протягом 1974–1991 рр. кафедрою педіатрії керувала д. мед. н., проф. Т. В. Крилова — автор 170 наукових праць, 22 методичних листів, співавтор трьох монографій.

У 1951 р. вона здобула вищу освіту на медичному факультеті ЛДМІ. Серед головних напрямів її наукових досліджень — функціональний стан печінки й обмін вітамінів при ревматизмі в дітей; вітамінна забезпеченість дітей із хронічними захворюваннями жовчних шляхів та її корекція під впливом мінеральних вод курорту Трускавець; лікування пневмоній, гнійно-запальних захворювань, хронічних захворювань шлунково-кишкового тракту в педіатрії.

У ці роки на кафедрі працювали висококваліфіковані спеціалісти: доценти Л. І. Гончаренко, О. В. Максютинська,

КОРЖИНСЬКИЙ ЮРІЙ СТЕПАНОВИЧ
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

Колектив кафедри педіатрії та неонатології. Зліва направо: сидять: В. В. Подолянська, М. М. Чуйко, Ю. С. Коржинський, О. В. Омеляненко, Н. Є. Савчак, Л. П. Сакалош; стоять: В. Р. Уська, М. Б. Калитовська, Т. З. Марченко, І. І. Яцкевич, Л. П. Качмарик-Бойсин, Г. М. Троцький, В. С. Забор, Л. Я. Дубей, О. В. Бура, Н. В. Камуть, А. С. Лісний

Г. Д. Смирнова, О. С. Орач, асистенти Р. М. Пулик, В. М. Ніколаєва, І. В. Поварова, а також кандидати медичних наук Т. З. Марченко, Р. Г. Голик, О. В. Омеляненко, Б. Р. Коцай, старші лаборанти Н. В. Волошанська, Р. Й. Білозір, лаб. О. В. Бура та ін. Вони виконували велику методичну роботу: розробляли тестові контрольні завдання, створювали банк ситуаційних завдань, впроваджували нові методи навчання.

На кафедрі проводилися цикли вдосконалення дільничних педіатрів міських поліклінік, педіатрів швидкої допомоги, з невідкладної допомоги для завідувачів відділень, керівників інтернів.

Наукові дослідження того періоду проходили у межах двох напрямів: проблеми застосування парентерального і парентерально-ентерального харчування (ПХ, ПЕХ) при важких і невідкладних станах у дітей; питання удосконалення реабілітаційного та курортного лікування дітей із гастроентерологічними захворюваннями. Були розроблені методи комбінованого ПХ і ПЕХ у дітей при невідкладних станах, запропоновані способи підвищення його засвоєння з допомогою використання біологічно активних речовин.

У співпраці з лікарями дитячих санаторіїв та курортів Західного регіону (Трускавець, Моршин) створені методики вживання мінеральних вод, диференційовані комплекси лікування для дітей із захворюваннями гепатобіліарної системи, травного каналу, зокрема і для тих, які поступили на санаторно-курортне лікування із зон радіаційного забруднення. Визначені показання та протипоказання до направлення хворих на ці курорти, способи імунологічного контролю ефективності лікування дітей із зон радіаційного забруднення.

На основі вивчення цих проблем на кафедрі у співавторстві видано три монографії, 43 методичні листки, отримано 12 рацпропозицій, опубліковано 396 наукових праць.

Викладачі виконували великий обсяг лікувально-консультативної роботи в базових педіатричних відділеннях лікарень. Крім того, кафедра курирувала педіатричну

службу у Волинській області, де надавала методичну, консультативну й навчальну допомогу, керувала науковими дослідженнями.

В 1991 р. завідувачем став випускник медичного факультету ЛДМІ 1970 р., д. мед. н., проф. Ю. С. Коржинський. Досі він працював молодшим науковим співробітником Інституту кібернетики АН УРСР, Інституту педіатрії, акушерства і гінекології. Проходив стажування з неонатології в Університеті Торонто (Канада, 1994).

Вчений вивчає проблеми біоелектричного управління рухами у відновлювальному лікуванні хворих із паралічами та парезами; вплив інфекційних, токсичних та імунопатогенних чинників на ЦНС дитини; особливості діагностики і лікування захворювань новонароджених, у тому числі недоношених дітей, зокрема проблеми дихальної підтримки, лікування й профілактики перинатальних уражень ЦНС. Ю. С. Коржинський є автором більше 300 наукових праць, співавтором підручників «Дитячі хвороби» (1991), «Сімейна медицина» (у двох томах, 2008), «Неонатологія» (2008). Підготував чотирьох кандидатів наук.

Впродовж 90-х рр. ХХ ст. під його керівництвом працювала плеяда кваліфікованих клініцистів і педагогів, серед яких доценти Л. І. Гончаренко, О. С. Орач, Т. З. Марченко, Р. Г. Голик, І. М. Головка, О. В. Омеляненко, Б. Р. Коцай, асистенти Р. М. Пулик, І. В. Поварова. З 2000 р. колектив поповнився молодими викладачами — колишніми клінічними ординаторами і аспірантами кафедри (В. В. Подолянська, В. С. Забор, Л. П. Сакалош, О. В. Лебедева, Л. Я. Дубей).

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

На кафедрі педіатрії і неонатології проводяться цикли передатестаційної підготовки лікарів-педіатрів, інтернів-педіатрів. У 1996 р. розпочате навчання неонатологів в інтернатурі, на циклах ТУ та передатестаційних.

З 2000 р. розширився перелік спеціальностей, за якими здійснюється підготовка на кафедрі («Дитяча гастроентерологія», «Дитяча кардіоревматологія», «Дитяча пульмонологія») на циклах спеціалізації, передатестаційних і тематичного вдосконалення. Із 2004 р. тут навчаються лікарі за фахом «Підліткова терапія» (спеціалізація ПАЦ, ТУ). В 2009 р. відкритий цикл ТУ з питань організації роботи клінік, дружніх до молоді.

З 1994 р. працює філія кафедри для підготовки лікарів-інтернів у Луцьку.

Колектив готується до запровадження нової форми післядипломної освіти — навчання в резидентурі (за спеціальностями «Педіатрія», «Сімейна медицина»). У зв'язку з переходом на нові стандарти освіти згідно з Болонською угодою з 2005 р. кафедра готує спеціалістів у дворічній інтернатурі, а також продовжить перманентне навчання лікарів зі спеціальностей «Педіатрія», «Неонатологія», «Сімейна медицина», «Дитяча гастроентеро-

логія», «Дитяча кардіоревматологія», «Дитяча пульмонологія», «Підліткова терапія» на циклах передатестаційної підготовки, тематичного удосконалення, спеціалізації згідно потреб і вимог практичної охорони здоров'я.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Наукова робота включає вивчення стану здоров'я дітей, які проживають у радіаційно забруднених зонах, жовтяниці новонароджених, показників фізичного розвитку новонароджених та стану здоров'я школярів м. Соснівки і м. Львова, впливу характеру вигодовування мікробіоцинозу травного тракту і дихальних шляхів та інших чинників на стан здоров'я доношених і недоношених дітей, впливу перинатальної патології та імунopatологічних станів і методів їх корекції на стан здоров'я та якість життя дітей різних груп ризику, оптимізації лікування гіпоксично-ісхемічної енцефалопатії та неонатальних судом із застосуванням краніо-церебральної гіпотермії та моніторингу функцій головного мозку.

У перспективі — втілення наукових задумів працівників кафедри у галузі неонатології та клінічної імунології, онкогематології й дитячої гастроентерології, а також опрацювання нових і ефективних методів післядипломного навчання.

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Сьогодні на кафедрі педіатрії та неонатології ФПДО розширено і введено в дію нові педіатричні базові відділення, оснащені сучасною медичною апаратурою. Базою кафедри є багато клінічних установ м. Львова — МДКЛ, комунальний заклад Львівської обласної ради «Західноукраїнський спеціалізований дитячий медичний центр», Львівський державний обласний перинатальний центр, 3-я комунальна міська клінічна лікарня, дві поліклініки м. Львова.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Результати наукових досліджень кафедри були представлені на наукових конференціях і з'їздах України та за її межами (в Австрії, Швеції, Туреччині, Італії, Польщі, Німеччині, Таїланді). Тут пройшли спеціалізацію та вдосконалення з різних питань педіатрії більше 26 тис. лікарів, захищено дві докторські та вісім кандидатських дисертацій.

НАУКОВА СПІВПРАЦЯ

Кафедра співпрацює з: Кібернетичний центром РФР України з питань біоелектричної програмованої стимуляції нервово-м'язового апарату дітей з руховими розладами, Житомирським обласним перинатальним центром з питань оптимізації лікування гіпоксично-ісхемічного ураження ЦНС із застосуванням краніо-церебральної гіпотермії, Університетом Південної Алабами (США) в галузі епідеміологічних досліджень патології немовлячого періоду (результати спільної діяльності були представлені на I Центральноєвропейському саміті з преко́нцепційного здоров'я і попередження вроджених вад розвитку); науковими осередками Польщі (Познанська, Гданська, Вроцлавська медичні академії, шпиталь матері та дитини у Варшаві), Ягелонським (м. Краків) та

Жешувським університетами у сфері неонатології та онкології.

Впродовж більше 15 років кафедра бере участь у міжнародних наукових програмах, зокрема у Міжнародному віртуальному проекті Стокгольмського університету «NICU at 99nicu.org», програмі материнства (між перинатальним центром, кафедрами акушерства і гінекології, педіатрії та неонатології і лікарнею Мелвін Філмор у м. Баффало, США), міжнародній програмі з підтримки лактації та грудного вигодовування, українсько-американській програмі запобігання природженим вадам розвитку дітей, міжнародній програмі за участю Rotari international «Поліо Плюс» (щеплення проти поліомієліту), а також міжнародних проектах «Складання протоколів лікування неонатальної патології» та «Складання навчальних програм із прогресивних протоколів лікування неонатальної патології» за програмою «Здоров'я матері і дитини».

КАФЕДРА ПСИХІАТРІЇ ТА ПСИХОТЕРАПІЇ

ЗАВДУВАЧ КАФЕДРИ

Фільц Олександр Орестович

доктор медичних наук, професор

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальна за навчальну роботу — к. мед. н.,

доц. Х. Р. Богута

Відповідальна за наукову роботу — к. мед. н.,

доц. О. О. Фітькало

ВИКЛАДАЧІ

Кандидати медичних наук, доценти Р. В. Кечур,

Н. О. Ришковська, О. С. Фітькало, кандидати медичних

наук, асистенти А. З. Троян, В. С. Забор, А. В. Кігічак-

Борщевська, асистенти О. І. Мироненко, С. С. Кирилюк,

Р. Т. Гривул, Н. В. Костюченко, О. Л. Лизак, О. Р. Бере-

зюк, старші лаборанти О. Б. Баглай, Г. Р. Лілікович.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедра психіатрії факультету вдосконалення лікарів була організована в 1965 р. як самостійний підрозділ післядипломної освіти, спеціалізації й удосконалення лікарів-психіатрів. Із 1997 р. у зв'язку з розширенням освітніх напрямків роботи вона змінила назву «Психіатрія та психотерапія».

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Щорічно освіту на кафедрі отримують близько 400 лікарів за спеціальностями «Психіатрія», «Дитяча психіатрія», «Психотерапія» та «Наркологія». Крім тематичного удосконалення і спеціалізації з психіатрії та психотерапії, викладачі проводять курси з актуальних питань загальної теорії психічних захворювань, зокрема сучасних напрямів психотерапії, загальної психопатології, ендогенних психозів, невротичних розладів, психотерапії пограничних станів, сучасних методів терапії наркозалежних пацієнтів, психосоматичної концепції психотерапії в медицині (і для лікарів загальної практики) тощо.

Протягом останніх п'яти років за фахом «Психіатрія» тут навчалось три клінічні ординатори.

Кафедра психіатрії та психотерапії ФПДО ЛНМУ ім. Данила Галицького є опорною зі спеціальності «Психотерапія».

З 1994 р. у м. Трускавці Львівської області спільно з Українською спілкою психотерапевтів (УСП) та за сприяння Європейської асоціації психотерапії (ЄАП) кафедра проводить курси тематичного удосконалення, присвячені психодинамічній і гуманістичній концепціям психотерапії в медицині, під час яких психіатри, психотерапевти, невропатологи та лікарі інших спеціальностей отримують психотерапевтичну освіту за такими напрямками: «Психоаналіз», «Клієнт-центрована психотерапія», «Системна сімейна психотерапія», «Психодрама», «Гештальт-терапія», «Індивідуальна психологія А. Адлера», «Дитяча психотерапія».

**ФІЛЬЦ
Олександр
Орестович**
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Головні напрями наукової діяльності викладачів кафедри такі:

- диференційоване застосування психотропних препаратів;
- предикція психопатологічного синдромуутворення, клініки та перебігу психічних захворювань;
- вивчення ефективності психодинамічного підходу до терапії психічних захворювань;
- методологічне і філософське підґрунтя у психіатрії та психотерапії;
- розробка нових протиалкогольних препаратів;
- психопатологія і клінічна предикція хронічного перебігу афективних розладів та пограничних станів.

Зараз на кафедрі виконуються кандидатські дисертації за темами «Клінічні предиктори хронічних депресій» (здобувач В. І. Пришляк), «Якісна оцінка ефективності

стаціонарних психотерапій» (асист. О. Л. Лизак), «Співвідношення спектру скарг та об'єктивних критеріїв у діагностиці депресії» (асист. С. С. Кирилюк); захищені дисертації «Клінічні та нейробиологічні (серотонінергічні) особливості вітчизняного препарату пролонг дисульфіраму для лікування постабстинентного стану в опійнозалежних» (асп. О. С. Фітькало), «Особливості впливу факторів мікросередовища пацієнта на процеси хроніфікації при шизофренії» (асп. О. Ю. Плевачук), «Клінічні предиктори хронічних депресій» (здобувач В. І. Пришляк).

З 2008 до 2013 р. на базі кафедри було проведено п'ять багатоцентрових міжнародних досліджень нових психотропних засобів та комбінацій психотропних засобів, зокрема вивчали біполярний афективний розлад, шизофренію, депресію, генералізований тривожний розлад під керівництвом к. мед. н., проф. О. О. Фільца.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Спільними зусиллями кафедри психіатрії та психотерапії, УСП і ЄАП 110 українських психотерапевтів сертифіковані єдиним для країн ЄС європейським сертифікатом із психотерапії. Разом із цим підрозділом університету у липні 2003 р. проведений XI Європейський конгрес психотерапевтів, в якому взяли участь представники 39 європейських країн, а також США, Індії та ПАР. У 2001 р. завідувач О. О. Фільц був обраний почесним президентом Європейської асоціації психотерапевтів, а в 2005 р. — її президентом.

У 2003–2004 рр. працівники кафедри за сприяння благодійного фонду «Салюс» на кошти гранту Європейської комісії реалізували проєкт «Інтеграція Європейської моделі психотерапевтичного стаціонару у систему охорони здоров'я м. Львова», завдяки чому спільно з колегами з усіх регіонів України розроблено сучасну модель психотерапевтичної (психодинамічної) допомоги психіатричним хворим, проведено шість семінарів, видано шість монографій і підручників.

У 2013 р. працівники кафедри психіатрії та психотерапії ФПДО ЛНМУ імені Данила Галицького разом із членами Європейської асоціації психотерапії (ЄАП), Європейської конфедерації психоаналітичних психотерапій (ЄКПП), Української спілки психотерапевтів (УСП) та Української конфедерації психоаналітичних психотерапій (УКПП) організували Х Ювілейний конгрес ЄКПП «Освіта в психоаналізі: виклики та суперечності», який відбувся у Львові.

Світ побачили книги з серії «Класика психотерапії та психіатрії»: «Системна сімейна психотерапія та консультування» (А. фон Шліппе, Й. Швайцер; переклад з нім. та наукове редвгування О. О. Фільца), «Груповий аналіз» (за ред. О. О. Фільца, Р. Гаубля, Ф. Лямотт), «Пізнання хворого» (А. Кемпінські; переклад з пол. Х. Р. Богути, Н. С. Бреславської, Р. Ю. Богути, за ред. Н. І. Долішньої), «Короткофокусна терапія» (Р. Кювер; пер. з нім. Р. І. Дуткевича, за наук. ред. О. О. Фільца), «Шизофренія» (А. Кемпінські, пер. з пол. Х. Р. Богути, Н. С. Бреславської, Р. Ю. Богути, за наук. ред. Н. І. Долішньої), «Стаціонарна психотерапія та її рамки» (Г. Шепанк, В. Трес, пер. з нім. Ю. А. Коваліва, за наук. ред. К. І. Балінської і О. О. Фільца), «Гештальт: мистецтво контакту» (С. Зінгер, пер. з фр.

Колектив кафедри психіатрії та психотерапії.
Зліва направо: Н. О. Ришковська, О. Б. Багдай,
О. С. Фітькало, С. С. Кирилюк, Р. В. Кечур, О. О. Фільц,
Ю. О. Євченко, Н. В. Косточенко, О. І. Мироненко, А. З. Троян,
М. Я. Барилляк, Р. Т. Гривул

С. М. Власенко, О. О. Фільца, за наук. ред. О. О. Фільца), «Депресія: обличчя та маски» (за ред. Н. І. Долішньої). Працівники кафедри підготували спеціальні випуски журналу «Медицина світу» — «Пограничні розлади особистості» (2001), «Шизофренія: реалії, очікування, перспективи» (2003), «Хронічність у психіатрії: стан чи процес. Визначення та підходи до терапії» (2006), «Психіатрія в період доказової медицини» (2007), «Розлади прив'язаності: від терапії до терапії» (К.-Г. Бріш, за загал. ред. О. О. Фільца, 2012), «На пути к созданию МКБ–11 и DSM -5: Очерки по проблеме психопатологии и нозологических систематик психических расстройств» (О. О. Фільц, А. А. Педфак, 2012). Подано до друку національний підручник для лікарів «Психіатрія» (за ред. В. М. Козі дубової, 2012) та книгу «Основи сучасної психотерапії» (за загал. ред. О. О. Фільца).

Разом із фахівцями Української спілки психотерапевтів кафедра психіатрії та психотерапії ЛНМУ видає науково-практичний журнал «Форум психіатрії та психотерапії», а також серію брошур під назвою «Бібліотека психотерапевта». Завідувач, проф. О. О. Фільц є співголовним редактором журналу Європейської асоціації психотерапії «International Journal of Psychotherapy».

Запатентовано поняття синдрому тілесних больових настирливостей, алексифілії, принципу повноти синдрому. Розпочато промислове виробництво протиалкогольного препарату «Теллонг».

За підтримки Львівської міської ради та фармацевтичної компанії «Lilly» (США) з 2005 р. щорічно проводяться соціально-мистецькі заходи, присвячені міжнародному Дню підтримки людей, які страждають на психічні розлади: «Толеранція до інакшості» (2005), «Відкриті двері» (2006), «Лабіринтами нашої свідомості» (2007). Видано каталог художніх праць пацієнтів.

НАУКОВА СПІВПРАЦЯ

Налагоджено співпрацю з кафедрою психотерапії Університету м. Ульм: на її базі організовано вивчення якісної оцінки стаціонарної психотерапії, яке є частиною транскультуральних досліджень, започаткованих у Німеччині.

У 2013 р. у м. Львові згідно з угодою між міністерствами охорони здоров'я ФРН, Польщі та України було проведено науково-практичну конференцію у межах партнерського проекту «Літня психіатрична школа «Summer Psychiatry School». Ulm-Budgoszcz-Lviv (2011– 2013)» за участю завідувача та працівників кафедри.

КАФЕДРА ПРОМЕНЕВОЇ ДІАГНОСТИКИ

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Іванів Юрій Андрійович

доктор медичних наук, професор

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальні за навчальну роботу — асист.

О. В. Левицький

Відповідальний за наукову роботу — к. мед. н. А. Р. Кучер

ВИКЛАДАЧІ

Кандидати медичних наук Н. Д. Орищин, Л. Б. Мар'єнко,

Г. Ю. Єлісєєв, М. Ю. Телішевська, А. Р. Кучер, У. П. Черняга-Ройко, М. С. Сороківський, асистенти І. Є. Гайда, О. В. Левицький, Н. В. Лозинська, В. П. Євтух, В. Г. Жемела, О. А. Чемерис, Б. І. Козицький, В. М. Сало, Ю. П. Милян, О. А. Сенюк, Ю. П. Довгань, Л. І. Лотоцька-Волкова, В. Ф. Вітковський, О. М. Мельник.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедра заснована у 1986 р. Першим завідувачем був видатний лікар-рентгенолог, к. мед. н., доц. П. Л. Великий. З 1992 р. нею керує д. мед. н., проф. Ю. А. Іванів.

З моменту створення рентгенологію викладали доц. І. В. Зеленгурова і асист. Л. Г. Матлан.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Кафедра забезпечує післядипломне навчання лікарів (інтернатура, спеціалізація, ПАЦ, ТУ) з таких спеціальностей: «Рентгенологія», «Ультразвукова діагностика», «Функціональна діагностика». У 2008 р. відкрито цикли тематичного удосконалення з комп'ютерної і магнітно-резонансної томографії.

ІВАНІВ

Юрій Андрійович
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Головними напрямками наукових досліджень кафедри є:

– клапанна кардіоміопатія: ультразвукові методи у виявленні, оцінці прогнозу та виборі лікувальної тактики (проф. Ю. А. Іванів);

– вивчення ультразвукових методів у дослідженні кістково-суглобової системи (к. мед. н. А. Р. Кучер);

– вивчення особливості морфо-функціональної перебудови правого шлуночка у віддаленому періоді після радикальної корекції тетради Фалло (к. мед. н. М. Ю. Телішевська);

– дослідження можливостей інвазивних методів лікування захворювань печінки і жовчних шляхів під контролем ультразвукової візуалізації у хірургічній практиці (асистенти Ю. П. Довгань, О. А. Чемерис, В. Г. Жемела);

– порівняльне вивчення діагностичної цінності сучасних радіологічних методик (КТ, МРТ) при невідкладних хірургічних станах (асистенти В. П. Євтух, Б. І. Козицький, В. М. Сало, О. А. Сенюк, Ю. П. Милян);

– вивчення можливості променевої діагностики у виявленні і лікуванні позапечінкових уражень при вірусних гепатитах (асист. О. В. Левицький);

– дослідження контрактильних резервів лівого шлуночка при ішемічній мітральній недостатності і зв'язку лівошлуночкової недостатності при цій патології з розладами ритму та провідності (доц. Н. Д. Орищин, асистенти У. П. Черняга-Ройко, М. С. Сороківський).

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Основна клінічна база кафедри променевої діагностики — Львівська міська лікарня швидкої медичної допомоги. Крім того, навчально-лікувальними базами є Львівська

Колектив кафедри променевої діагностики. Зліва направо: сидять: О. П. Пасічник, О. А. Чемерис, М. Ю. Телішевська, Н. Д. Оришчин, Н. В. Лозинська; стоять: Б. І. Козицький, Л. М. Сидорська, Н. М. Попчук, І. В. Осміловська, В. Г. Жемела, В. П. Євтух, О. С. Барабаш, О. В. Левицький, Ю. А. Іванів, А. Р. Кучер

обласна клінічна лікарня, 1-а міська клінічна інфекційна лікарня, ультразвуковий навчально-діагностичний центр «Сімекс-Соно», Науково-медичний центр Св. Параскеви.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Серед основних наукових здобутків кафедри — результати вперше проведеного комплексного вивчення ультрасонографічних показників морфо-функціональної перебудови міокарда на різних патофізіологічних рівнях адаптації до перевантаження з метою виявлення клапанної кардіоміопатії, оптимізації показань до хірургічної корекції і прогнозування перебігу клапанних вад серця. Запропоновано систолічні тканинні імпульсно-хвильові доплерівські параметри кінетики лівого шлуночка, які дають можливість із високою чутливістю і специфічністю передбачити приховану клапанну кардіоміопатію у хворих на вади серця.

Кафедра взяла участь у Європейському проспективному багатоцентровому дослідженні «Клапанні вади серця» (2002–2007).

Викладачі здійснили науковий переклад і підготували українське видання фундаментального підручника «Ультрасонографія» (за ред. Б. Гольдберга і Х. Петтерсона, 1998). Професор Ю. А. Іванів і доц. Н. Д. Оришчин є авторами чотирьох розділів у фундаментальному чотиритомному посібнику «Echokardiografia praktyczna» (Краків, 2005).

На кафедрі створена і постійно оновлюється велика навчальна відеотека та колекція діагностичних зображень, яка охоплює більшість розділів сучасної променевої діагностики.

Спільно з добродійною організацією «Друзі радіології в Україні» (США) кафедра променевої діагностики кожні два роки проводить Міжнародну школу-семинар «Практичні питання сучасної візуалізації в клініці», яка збирає понад 500 учасників.

Викладачі користуються високим науковим авторитетом не лише у Львові, а й в Україні. Так завідувач Ю. А. Іванів з 2006 р. є президентом Всеукраїнської громадської організації «Асоціація фахівців з ехокардіографії» і членом Виконавчого комітету робочої групи з ехокардіографії Європейського кардіологічного товариства.

Кафедра променевої діагностики ЛНМУ імені Данила Галицького ініціювала та бере активну участь у двох міжнародних благодійних медичних програмах, завдяки яким важкохворі діти отримують висококваліфіковану допомогу в кращих клініках Європи та Північної Америки, а також стало можливим одержання клініками університету унікального діагностичного обладнання і навчання лікарів базових клінічних

установ за кордоном. Це спільна з Люксембурзьким національним комітетом Червоного Хреста і кардіохірургічною клінікою Страсбурзького університету (Франція) програма «Діти України хворі на серце» та спільна з добродійною фундацією «Український дар життя» і Клінікою Монтефіоре (м. Нью-Йорк, США) програма «Життя в дарунок».

КАФЕДРА РЕАБІЛІТАЦІЇ І НЕТРАДИЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Андрійок Лук'ян Васильович

доктор медичних наук, професор

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальна за навчальну роботу — к. мед. н.,

доц. Н. В. Мацко

Відповідальний за наукову роботу — к. мед. н.,

доц. А. Й. Лабінський

Відповідальний за лікувальну роботу —

асист. О. В. Грабоус

ВИКЛАДАЧІ

Д. м. н., доц. Б. В. Задорожна, кандидати медичних наук,

доценти А. Й. Лабінський, Н. В. Мацко, кандидати

медичних наук, асистенти В. М. Яцюк, О. Р. Зав'ялова,

С. І. Федяєва, О. Л. Ходак, асистенти С. В. Семенова,

О. В. Грабоус, І. В. Магулка, лаборанти П. П. Андрійок,

Н. О. Буца.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

У лютому 1990 р. при кафедрі терапії № 1 факультету удосконалення лікарів і провізорів Львівського державного медичного інституту на базі бальнеокурорту м. Трускавця організовано цикл «Фізіотерапія і курортологія». Завідувачем призначена проф. Є. Х. Заремба. Під її керівництвом тут працювали кандидати медичних наук

І. В. Стахів, В. М. Яцюк, О. Б. Орлов, О. С. Лисик, заслужений лікар України Б. Г. Прийма. На циклі проводилося післядипломне навчання лікарів тематичного удосконалення та передатестаційних циклів за напрямом «Фізіотерапія і курортологія».

У 1993 р. наказом ректора ЛДМУ на базі бальнеокурорту м. Трускавця організовано кафедру реабілітації факультету післядипломної освіти, яку очолила к. мед. н., доц. І. В. Стахів. У її колективі тоді працювали кандидати медичних наук, асистенти В. М. Яцюк, О. Б. Орлов, О. С. Лисик, С. В. Ломейко, І. С. Флюнт, Г. Б. Петровська, С. В. Ружилюк, заслужений лікар України Б. Г. Прийма, а також Л. М. Величко, О. Р. Зав'ялова, А. Я. Бульба.

На кафедрі проводилось післядипломне навчання лікарів за напрямом передатестаційних циклів та циклів спеціалізації зі спеціальностей «Фізіотерапія», «Гастроентерологія», «Дієтологія», «Терапія». Асистенти розробили методичні рекомендації лекцій, практичних і семінарських занять.

У 1993 р. у Львівському державному медичному університеті розпочалося викладання нетрадиційної медицини. Був організований курс клінічної нетрадиційної медицини при кафедрі неврології та нейрохірургії (завідувач кафедри — проф. В. М. Шевага), який очолив к. мед. н., доц. А. Й. Лабінський. Першою клінічною базою курсу став центр апіфітотерапії (головний лікар — І. Й. Пилипчук), а першими слухачами — лікарі факультету підвищення кваліфікації, які проходили п'ятиденний цикл нетрадиційної медицини як суміжної дисципліни. Програма навчання містила цикли апітерапії та фітотерапії. Протягом 1993–1999 рр. було розширення викладання методів народної і нетрадиційної медицини за такими напрямками, як «Нутріціологія», «Акупунктура», а також організовано власну клінічну базу курсу в 4-й міській поліклініці м. Львова (головний лікар — В. В. Якимович).

У 2000 р. курс народної та нетрадиційної медицини об'єднано з кафедрою реабілітації. Так виникла кафедра реабілітації та нетрадиційної медицини.

Колектив кафедри реабілітації та нетрадиційної медицини. Зліва направо: перший ряд: Н. В. Мацко, Л. В. Андріюк, Н. О. Буга, І. В. Магулка; другий ряд: С. В. Семенова, В. М. Яцюк, А. Й. Лабінський, О. В. Грабоус, Я. С. Терлецька, О. Л. Ходак, С. І. Федяєва, П. П. Андріюк

АНДРІЮК
Лук'ян Васильович
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

Упродовж 2000–2006 рр. її завідувачем був член Української академії медико-біологічних наук, проф. В. І. Бабич. Випускник ЛДМУ 1966 р., він працював у багатьох медичних напрямах. Брав участь в експедиціях, зокрема й навколосвітніх, а в 1977 р. — в Антарктичній експедиції, під час якої був зібраний науковий матеріал про вплив геомагнітного поля землі на організм людини. Протягом останніх 30 років життя займався виявленням та популяризацією інтегральної системної медицини, яка вивчає і впроваджує сили Природи.

За період 2000–2006 рр. під його керівництвом була розширена матеріальна база кафедри. Прийшли працювати викладачі, які зробили великий внесок у викладання нових методик нетрадиційної медицини (суджок, іридіодіагностика, електропунктурна терапія та діагностика), удосконалили викладання дієтології, реабілітації в гастроентерології. Кафедра отримала апарат для лазеропунктури, акупунктурної діагностики і лікування, збільшилася її площа. В той час тут викладали: доценти І. В. Стахів, Л. М. Величко, В. Д. Стефанюк, кандидати медичних наук, асистенти В. М. Яцюк, О. Б. Орлов, С. В. Ломейко, І. С. Флюнт, заслужений лікар України Б. Г. Прийма, О. Р. Зав'ялова, А. Я. Бульба. Проводилося післядипломне навчання лікарів із передатестаційних і циклів спеціалізації «Фізіотерапія», «Гастроентерологія», «Дієтологія», «Терапія».

У 2006 р. завідувачем кафедри став д. мед. н., проф. Л. В. Андріюк. Матеріальна база кафедри поповнилася новими діагностичними і лікувальними апаратами.

Серед головних напрямів наукових досліджень завідувача — проблеми діагностики, клініки, лікування та профілактики захворювань головного мозку судинного генезу; проблеми вертеброневрології, рефлексотерапії, мануальної терапії, бделотерапії, електродіагностики. Він є автором близько 300 наукових праць, серед яких шість монографій («Вертеброневрологія», 1990; «Діабетичні ангіо-, ретино-, нейропатії: патогенез, клініка, лікування», 2000; «Інсульт та нуклеїнові кислоти», 2007; «Інсульт. Вибрані питання діагностики, ускладнень, лікування, реабілітації», 2009 й ін.), два підручники, 18 посібників, чотири авторські свідоцтва та чотири патенти на винаходи.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Сьогодні на кафедрі проводиться післядипломне навчання лікарів із передатестаційних циклів і циклів спеціалізації «Фізіотерапія», «Дієтологія», «Терапія», «Народна і нетрадиційна медицина»,

«Мануальна терапія», «Рефлексотерапія», «Фітотерапія», «Гірудотерапія», «Апітерапія».

Викладачі кафедри читають тематичні цикли: «Мануальна терапія для невропатологів, травматологів, лікарів ЛФК, рефлексотерапевтів, терапевтів», «Нетрадиційна медицина в терапії і неврології для терапевтів та неврологів», «Застосування преформованих фізичних факторів при патології внутрішніх органів для фізіотерапевтів і терапевтів», «Сучасні аспекти гастроентерології для гастроентерологів» та госпрозрахунковий передатестаційний цикл у м. Трускавці для лікарів санаторно-курортних установ, а також тематичні цикли — «Гомеопатія», «Суджок», «Гірудотерапія», «Апітерапія», «Електропунктурна діагностика за Фолем, Накатані».

Колектив кафедри підготував методичні розробки для проведення практичних та семінарських занять із лікарями-слухачами циклів спеціалізації «Народна і нетрадиційна медицина» та «Рефлексотерапія» циклу ТУ «Мануальна рефлексотерапія вертеброгенної патології», передатестаційного циклу «Рефлексотерапія».

Кафедра підготувала програму та навчальний план циклу СП «Народна і нетрадиційна медицина», а також циклу ПАЦ «Народна і нетрадиційна медицина».

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

На кафедрі проводяться наукові дослідження для обґрунтування застосування методів народної і нетрадиційної медицини, курортології, фізіорефлексотерапії в діагностиці, лікуванні та реабілітації хворих із хронічними судинними ураженнями головного мозку, при захворюваннях жовчовивідних шляхів, печінки, імунodefіцитних і клімактеричних станів.

Основні методи народної та нетрадиційної медицини, які вивчають на кафедрі, — мануальна терапія, рефлексотерапія, гомеопатія, фітотерапія, апітерапія, гірудотерапія, електропунктурні методи, іридіодіагностика, су-джок терапія, нутріціологія.

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Лікувальна робота асистентів кафедри проводиться з моменту її заснування. Нині її клінічними базами є: санаторії «Кристал», «Рубін», «Дніпро-Бескид», «Молдова», Бальнеозокеритолікарня № 1, діагностично-лікувальний центр у м. Трускавець, Львівська обласна лікарня відновного лікування, Львівський міжрегіональний центр соціально-трудової професійної та медичної реабілітації інвалідів, 4-а міська комунальна поліклініка м. Львова. Асистенти лікують пацієнтів, а доценти і професори надають кваліфіковані консультації. У базових медустановах кафедри впроваджено оригінальні методики діагностики і лікування, які базуються на немедикаментозних принципах терапії (мануальна терапія, акупунктура, гірудотерапія, апітерапія, вакуум-масаж із нутріціологічною корекцією, електропунктурна діагностика за Фолем, Накатані, мінеральні води, теплолікування, масаж, магнітотерапія, бальнеотерапія тощо).

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

За останні п'ять років співробітники кафедри видали більше 150 наукових праць. Серед них — п'ять монографій, 18 навчально-методичних посібників, 52 статті у медичних наукових журналах, близько 90 праць у збірниках конференцій, з'їздів, симпозіумів та інших періодичних виданнях. Викладачі взяли участь у 62 медичних конференціях, з'їздах, конгресах.

Кафедра є опорною з народної та нетрадиційної медицини в Україні, і в межах цієї спеціальності координує усі напрямки роботи профільних кафедр медичних вищих навчальних закладів України. Результатом такої роботи є розширення арсеналу напрямів народної і нетрадиційної медицини на багатьох кафедрах, які викладаються лікарям та інтернам і застосовуються на практиці.

Співробітники кафедри отримали чотири патенти на винахід («Спосіб енергоінформаційної діагностики та лікування хронічних захворювань», «Спосіб експрес-діагностики захворювань жовчовивідних шляхів», «Спосіб прогнозування тяжкості перебігу хронічного безкам'яного холециститу», «Спосіб лікування хронічного безкам'яного холециститу гомеосинатрично-рефлекторним впливом через акупунктурні точки»), авторське свідоцтво на винахід («Гридіологічна карта»), видали два інформаційні листи («Метод прогнозування важкості перебігу хронічного безкам'яного холециститу», «Алгоритм оцінки динаміки хронічного захворювання згідно гомеопатичної концепції розвитку патологічного процесу»), запровадили чотири інноваційні нововведення.

Серед найважливіших праць, які побачили світ на кафедрі реабілітації і нетрадиційної медицини ЛНМУ імені Данила Галицького, монографії — «Лечение и реабилитация на курортах Трускавец и Сходница» (О. Б. Орлов та ін., 1994), «Глауконит — альтернативный пелоид для комплексной курортной терапии» (В. М. Яцюк, 1998), «Лікарські рослини в гастроентерології» (довідник, І. В. Стахів, 1990), «Саногенетичні засади реабілітації на курорті Трускавець урологічних хворих чорнобильського контингенту» (І. С. Флюнт та ін., 2003), «Стандарти лікування та медичного обслуговування в санаторно-медичних закладах» (В. М. Яцюк, О. Р. Зав'ялова, І. С. Флюнт, 2003), «Нутріціологія в попередженні передчасного старіння» (Л. М. Величко, І. В. Стахів, В. Д. Стефанюк, 2008), «Інсульт. Вибрані питання діагностики, ускладнень, лікування, реабілітації» (Л. В. Андріюк, 2009), «Основи магнітотерапії» (Л. В. Андріюк, 2009), «Немедикаментозні методи лікування» (Л. В. Андріюк, Н. В. Мацко та ін., 2011), «Вертебральні та екстравертебральні захворювання суглобів: мануальна діагностика і корекція» (Л. В. Андріюк, 2012), «Водолікування: інноваційні методики та технології» (О. Р. Зав'ялова, Л. В. Андріюк, 2012), «Бальнеоароматерапія» (Л. В. Андріюк, О. Р. Зав'ялова, 2013), «Фізіотерапія та немедикаментозні методи лікування» (Л. В. Андріюк та ін., 2013) і багато інших.

Колектив кафедри сімейної медицини. Зліва направо: сидять: Г. В. Світлик, Ю. Г. Кияк, Є. Х. Заремба; стоять: І. С. Шатинська-Мицик, М. Й. Федечко, Н. В. Іжницька, О. Ю. Барнетт, В. А. Скибчик, Л. О. Тишко, І. В. Білавка, Н. А. Слаба, І. В. Лозицький, Г. В. Чнгрян, О. О. Капустинський, О. В. Заремба-Федчишин, А. С. Беседіна, О. В. Заремба, О. М. Гюлик

КАФЕДРА СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ

ЗАВДУВАЧ КАФЕДРИ

Кияк Юліан Григорович

доктор медичних наук, професор,
академік Академії наук вищої освіти України
ПІТАТ КАФЕДРИ

Відповідальний за навчальну роботу — к. мед. н.,
асист. **О. О. Капустинський**

Відповідальна за наукову роботу — к. мед. н.,
доц. **Н. А. Слаба**

ВИКЛАДАЧІ

Д. мед. н., заслужений професор ЛНМУ, академік Академії наук вищої школи України **Є. Х. Заремба**, доктори медичних наук, професори **В. А. Скибчик**, **Т. М. Соломенчук**, кандидати медичних наук, доценти **І. В. Лозицький**, **Г. В. Світлик**, **Г. В. Башта**, **Н. А. Слаба**, **О. В. Заремба-Федчишин**, кандидати медичних наук, асистенти **Л. М. Копчак**, **Л. О. Тишко**, **М. Й. Федечко**, **Н. В. Іжницька**, **І. С. Шатинська-Мицик**, **О. В. Заремба**, **А. С. Беседіна**, **Д. І. Беш**, **О. О. Капустинський**, **О. М. Гюлик**, **О. Р. Макар**, **О. Є. Склярєва**, **О. Ю. Молчко**, **І. В. Білавка**, **Х. М. Обоцька**, **Ю. І. Онищук**, асистенти **О. Ю. Климкович**, **Г. В. Чнгрян**.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

У 1983 р. на базі лікарні швидкої медичної допомоги була створена кафедра терапії № 2 факультету удосконалення лікарів і провізорів. Передумовою її виникнення був поділ кафедри терапії № 1 ФПДО, яку очолював заслужений діяч науки і техніки, д. мед. н., проф. П. Г. Подорожний (1965–1988). Клінічною базою кафедри терапії № 2 стало терапевтичне та інфарктне відділення з блоком інтенсивного спостереження та лікування. Першим завідувачем була призначена проф. Є. Х. Заремба, а з 2005 р. кафедру сімейної медицини очолив д. мед. н., проф. Ю. Г. Кияк. До педагогічного колективу ввійшли заступник

декана ФПДО, доц. Б. Т. Савків, асистенти Ю. Г. Кияк і В. Д. Чиж, а пізніше доценти О. В. Андрухів, В. Б. Паньковський, асистенти Н. С. Жук, Л. М. Терлецька, І. О. Куш, І. В. Лозицький, Ю. В. Федоров та ін.

У 1990 р. на кафедрі було організовано курс реабілітації і курортології в м. Трускавці (асистенти Б. Г. Прийма, І. В. Стахів, В. М. Яцюк, О. Б. Орлов, О. С. Лисик). Спочатку його очолював Б. Г. Прийма, а в 1992 р. — доц. І. В. Стахів. У вересні 1993 р. курс реабілітації і курортології реорганізовано в самостійну кафедру.

У 1992 р. у Луцьку створена філія кафедри з підготовки лікарів-інтернів із терапії. Деканом Волинської філії став заслужений лікар України І. С. Малимон, а завідувачем філії кафедри — В. Г. Карпук. За сумісництвом там працювали асистенти В. А. Іванюк, С. П. Костик, М. М. Берник, І. Л. Буско, В. І. Іщук, Б. Т. Константинов, В. В. Дорецький, В. О. Голодинський, М. І. Марунчак, А. В. Ягеньський, Л. П. Духневич. З 2004 р. філію очолює проф. А. В. Ягеньський.

У 1994 р. при кафедрі відкрито курс сімейної медицини, який очолює М. Д. Борисевич. Уперше в Україні почалася спеціалізація сімейних лікарів на чотиримісячному циклі за 21 спеціальністю. Підготовка проводилася за програмою, розробленою колективом кафедри.

Того ж року при кафедрі було створено курс клінічної імунології, керівником якого стала доц. В. В. Чоп'як. Тут працювали кандидати медичних наук, доценти І. Є. Дахнок і О. Ю. Андрушевська.

Кафедру терапії № 2 у 1995 р. було реорганізовано в кафедру сімейної медицини. Вона стала першим підрозділом такого профілю в Україні. На неї були покла-

КИЯК
Юліан Григорович
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

дені функції науково-методичного та навчально-методичного центру з питань сімейної медицини. В 1995 р. заснована Асоціація сімейних лікарів Львівщини. У 1998 р. курс клінічної імунології був реорганізований у кафедру імунології (завідувач — д. мед. н., проф. В. В. Чоп'як).

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

На кафедрі сімейної медицини проводяться цикли спеціалізації і передатестаційні цикли «Кардіологія», «Ревматологія», «Загальна практика сімейної медицини» і «Медицина невідкладних станів», а також тематичне удосконалення за напрямками «Клінічна електрокардіографія», «Невідкладна кардіологія», «Ревматологія» і «Вибрані питання терапії». Відбувається підготовка лікарів-інтернів за фахом «Загальна практика — сімейна медицина», «Внутрішні хвороби» і «Медицина невідкладних станів».

Навчання сімейних лікарів, крім терапії і педіатрії, відбувається ще за 21 спеціальністю: «Акушерство і гінекологія», «Хірургія», «Урологія», «Травматологія і ортопедія», «Проктологія», «Ендоскопія», «Офтальмологія», «Отоларингологія», «Онкологія», «Неврологія», «Нейрохірургія», «Психіатрія», «Стоматологія», «Інфекційні хвороби», «Фтизіатрія», «Дерматовенерологія», «Реанімація та інтенсивна терапія», «Традиційні немедикаментозні методи лікування», «Організація охорони здоров'я», «Клінічна лабораторна діагностика». На кафедрах, де здійснювалася підготовка за цими спеціальностями, велику увагу приділяють вивченню слухачами і лікарями-інтернами проблем ранньої діагностики та профілактики туберкульозу, дифтерії, лептоспірозу, венеричних захворювань, СНІДу; поглиблюються знання з невідкладних станів у педіатрії, акушерстві, ендокринології, алергології.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

З моменту заснування кафедри науково-дослідна робота була спрямована на розробку ефективних методів лікування бронхіальної астми, ревматизму, ревматоїдного артриту, системних захворювань сполучної тканини, а також ішемічної хвороби серця і гострого інфаркту міокарда. Розроблено способи діагностики і корекції імунних порушень при хроніосептичних захворюваннях, комбінованого лікування аритмій антиаритмічними препаратами; рефрактерної недостатності кровообігу; магнітотерапії при імунних змінах у хворих на ішемічну та гіпертонічну хворобу і бронхіальну астму. Викладачі вивчали вплив гормонів (гіпофіза, наднирників, щитоподібної та підшлункової залоз) на енергетичний гомеостаз у хворих на нестабільну стенокардію, інфаркт міокарда; гіпо-гіпермагнітного поля на функцію залоз внутрішньої секреції у хворих на ішемічну хворобу серця; магнітотерапії на процеси перекисного окислення ліпідів та імунний стан організму при гіпоксії.

За останні шість років виконано два фундаментальні дослідження, фінансовані МОЗ України: «Вплив артеріальної гіпертензії, гострого інфаркту міокарда та цукрового діабету на гібернацію кардіомиоцитів, ультраструктурне ремоделювання міокарда і розвиток серцевої недостатності». Триває виконання планової НДР «Особливості

механізмів розвитку та клінічного перебігу гострих і хронічних форм ішемічної хвороби серця залежно від факторів ризику».

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Кафедра сімейної медицини проводить лікувальну-діагностичну роботу на базі інфарктного та кардіологічного відділень комунальної міської лікарні швидкої медичної допомоги м. Львова.

Співробітники кафедри координують усі напрямки лікувального процесу в базових відділеннях лікарні. Професори та доценти консультують стаціонарних хворих, два рази на тиждень проводять планові обходи.

Щоденно за участю викладачів, чергових лікарів, курсантів та інтернів проводяться ранкові конференції з розбором усіх важкохворих.

Працівники кафедри постійно беруть участь в організації науково-практичних конференцій, патолого-анатомічних розборів, а також у роботі всеукраїнських, обласних, міжнародних конгресів.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Кафедра започаткувала розвиток сімейної медицини і організувала першу в Україні Асоціацію сімейних лікарів Львівщини, брала активну участь в організації Асоціації сімейних лікарів України та її входженні у Всесвітню та Європейську організацію. Кафедра співпрацює з аналогічними кафедрами медичних навчальних закладів Києва, Одеси, Дніпропетровська та Донецька. Колектив підтримує зв'язок із сімейними лікарями Великобританії, США, Німеччини, Бельгії, Польщі й інших країн. Підписаний договір про співпрацю з кардіологічною клінікою у Катовіце (Польща). Співробітники Волинської філії проводять кілька спільних міжнародних проектів із Гданським медичним університетом (Польща), університетами Тілбурга (Нідерланди) та Берна (Швейцарія), а також з Університетом Вісконсон-Медісон (США).

Співробітники кафедри сімейної медицини опублікували понад 2 тис. наукових робіт, зокрема видали 11 монографій, 29 навчальних посібників, 480 журнальних статей, 738 тез, 147 методичних рекомендацій, 19 інформаційних листів та отримали 13 патентів. Крім цього, шість статей і 105 тез надруковано в закордонних виданнях. У Волинській філії було опубліковано понад 200 наукових праць, з них 50 — у зарубіжних виданнях.

Викладачі підготували «Енциклопедію сімейного лікаря» у п'яти томах, «Вибрані питання кардіології для сімейних лікарів» (два видання), розробили і видали автоматизовану комплексну атестаційну програму зі спеціальності «Сімейна медицина», яка була затверджена МОЗ України.

Починаючи з 1983 р., на циклах спеціалізації кафедри підготовлено 3219 лікарів, зокрема 1195 спеціалістів за фахом «Загальна практика сімейної медицини». Передатестаційні цикли закінчили понад 8180 лікарів, тематичне удосконалення пройшли 5075 осіб, навчалось 4749 лікарів-інтернів та 78 медсестер із вищою освітою. На Волинській філії сертифікати спеціаліста з сімейної медицини отримали 485 лікарів.

На кафедрі захищено п'ять докторських та 23 кандидатські дисертації. У магістратурі навчалися 32 лікаря, у клінічній ординатурі — 35 осіб, семеро з яких — громадяни Вірменії, Лівану, Пакистану, Індії, Болгарії.

Завідувач кафедри, академік АН ВО України, проф. Ю. Г. Кияк є головою спеціалізованої вченої ради із захисту докторських і кандидатських дисертацій за спеціальностями «Кардіологія» і «Внутрішні хвороби», член Європейської асоціації кардіологів і патологів, редакційної ради журналів «Львівський медичний часопис» і «Львівський клінічний вісник». Він є науковим керівником двох фундаментальних досліджень із кардіології — «Вплив гострого інфаркту міокарда, артеріальної гіпертензії і цукрового діабету 2 типу на розвиток гібернації міокарда» та «Ультраструктурне ремоделювання міокарда і розвиток серцевої недостатності при серцево-судинних захворюваннях», фінансованих МОЗ України. Започаткував наукову школу з клінічної клітинної кардіології на основі вивчення ультраструктурних змін у міокарді при серцево-судинних захворюваннях, цукровому діабеті 2 типу і вторинних кардіоміопатіях.

Академік Академії наук вищої освіти України, професор кафедри Є. Х. Заремба — дійсний член Європейської і Світової організації сімейної медицини та загальної практики, член Всесвітньої організації сімейних лікарів (WONCA), президент Асоціації сімейних лікарів Львівщини, віце-президент Асоціації сімейних лікарів України, заступник голови Терапевтичного товариства України, член спеціалізованої ради за спеціальністю «Внутрішні хвороби» Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика, атестаційної комісії управління охорони здоров'я Львівської області, редакції «Українського кардіологічного журналу», «Українського ревматологічного журналу», журналу «Сімейна медицина», координаційної ради МОЗ України з сімейної медицини.

Професори В. А. Скибчик та Т. М. Соломенчук є дійсними членами Європейської асоціації кардіологів, аритмологів та лікарів превентивної медицини.

Відповідальний виконавець фундаментального дослідження, асист. О. Ю. Барнетт стала лауреатом премії Кабінету Міністрів України за наукові досягнення (2012), міжнародної премії з кардіології ім. Гусака (2012) та номінантом Українсько-Американської фундації «40 лідерів в Україні у своїй галузі до 40 років» (2013).

Кафедра сімейної медицини ЛНМУ стала почесним членом Європейської асоціації з аритмології, а також отримала сертифікат Європейської асоціації з кардіології за участь у реєстрі гострого коронарного синдрому у межах EuroHeart+Survey programme.

КАФЕДРА ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Заболотний Тарас Дмитрович

доктор медичних наук, професор,
академік Української академії наук та Американської
стоматологічної асоціації,
заслужений професор, заслужений лікар України

ЗАВУЧ КАФЕДРИ

Мороз Катерина Анатоліївна доцент

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальний за наукову роботу — к. мед. н.,
асист. **Н. Н. Бандрівська**

Відповідальний за лікувальну роботу — к. мед. н.,
асист. **О. М. Слаба**

Відповідальна за інтернатуру — доц. **О. І. Годована**
ВИКЛАДАЧІ

Д. мед. н., проф. **Н. І. Смоляр**, кандидати медичних наук,
доценти **О. М. Немеш**, **О. І. Бумбар**, **О. О. Жизномирська**,
Ю. О. Риберт, **К. А. Мороз**, **О. І. Годована**, **Т. І. Пупін**,
А. В. Марков, **З. М. Гонта**, **І. В. Шилівський**, кандидати
медичних наук, асистенти **І. Ю. Ширіханова**,
Н. Н. Бандрівська, **О. М. Слаба**, **О. М. Виноградова**,
Л. Ю. Мінько, **Р. М. Гнідь**, **М. В. Ліснічук**, асистенти
А. П. Скалат, **О. О. Мигаль**, **Т. Д. Білик**, **О. Й. Кордіяк**,
І. М. Курочка, **Х. А. Січкоріз**, **І. Є. Швець**, старші лаборанти
І. В. Дмитрієнко, **З. О. Бумбар**, **О. М. Струк**,
М. А. Пасічник, **І. І. Стасин**, асп. **Х. Б. Матвійчук**,
клінічні ординатори **М. Т. Пупін**, **Н. С. Магера**.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедра терапевтичної стоматології ФПДО була заснована у 1983 р. згідно зі спільним наказом Львівського обласного відділу охорони здоров'я і Львівського державного медичного інституту на базі 4-ї стоматологічної поліклініки м. Львова. Її організатором і першим керівником став к. мед. н. Т. Д. Заболотний (нині — доктор медичних наук, професор). Вже 1 березня 1984 р. на новоствореному підрозділі розпочалося навчання перших лікарів-курсантів.

У січні 1993 р. при кафедрі був створений доцентський курс з ортопедичної стоматології, який у липні 1993 р. реорганізований в окрему кафедру.

Вагомий внесок в організацію роботи кафедри зробили: проф. Л. А. Луцик (була консультантом кафедри протягом 1984–1988 рр.), доц. Л. В. Дерейко та асист. Б. П. Павлик. Згодом на посаду доцентів були обрані кандидати медичних наук Т. М. Мікуліна і Ю. О. Риберт.

Нині кафедру терапевтичної стоматології ФПДО очолює заслужений лікар України, д. мед. н., проф. Т. Д. Заболотний. Він є автором і співавтором близько 250 наукових праць, монографії, методичних рекомендацій, авторських свідоцтв, патентів та винаходів. Під його керівництвом захищено 15 кандидатських дисертацій, навчалася 14 клінічних ординаторів.

ЗАБОЛОТНИЙ
Тарас Дмитрович
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

На кафедрі терапевтичної стоматології ФПДО проводиться підготовка наукових та педагогічних кадрів для вищої школи і практичної охорони здоров'я України й зарубіжних країн через магістратуру, аспірантуру, клінічну ординатуру.

Під керівництвом проф. Т. Д. Заболотного триває робота з удосконалення післядипломної освіти лікарів-стоматологів.

Колектив кафедри терапевтичної стоматології. Зліва направо: перший ряд: А. В. Марков, О. М. Немеш, О. О. Жизномирська, О. Є. Січкоріз, О. І. Годована, Т. Д. Заболотний, Ю. О. Риберт, О. І. Бумбар, Т. І. Пупін; другий ряд: І. Є. Швець, І. В. Шилівський, Р. М. Гнідь, З. М. Гонта, О. М. Слаба, І. М. Курочка, О. О. Мигаль, Л. Ю. Мінько, О. Й. Кордіяк, Н. Н. Бандрівська, О. М. Виноградова, Т. Д. Білик, І. Ю. Ширіханова; третій ряд: О. М. Струк, З. О. Бумбар, Х. А. Січкоріз, М. А. Пасічник, Х. Б. Матвійчук

На кафедрі проводяться передатестаційні цикли за фахом «Терапевтична стоматологія», «Стоматологія» та «Ортопедична стоматологія», цикли тематичного вдосконалення «Актуальні питання терапевтичної стоматології» і «Актуальні питання ендодонтії та пародонтології». Розроблена програма для навчання лікарів-курсантів на циклі спеціалізації «Терапевтична стоматологія», а також для лікарів-інтернів за спеціальністю «Стоматологія».

У 2006 р. для слухачів і лікарів-інтернів було підготовлено та видано методичні розробки лекцій: «Диспансеризація в лікуванні захворювань пародонту. Підтримуюча терапія», «Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота», «Захворювання слизової оболонки язика»; для слухачів передатестаційних циклів підготовлено навчально-методичні посібники для проведення практичних і семінарських занять за фахом «Терапевтична стоматологія» і «Стоматологія» у двох. У 2007 р. видано навчально-методичний посібник для лікарів-інтернів за спеціальністю «Стоматологія» у трьох частинах для проведення семінарських та практичних занять.

На лекціях, семінарах та практичних заняттях викладачі акцентують особливу увагу на ендодонтичному лікуванні.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Кафедра здійснює поглиблене вивчення екзо- і ендогенних факторів ризику, механізмів розвитку, діагностики, профілактики та лікування захворювань пародонта.

Основні напрями наукових досліджень такі:

- особливості клінічного перебігу, лікування і профілактики захворювань пародонта при серцево-судинних захворюваннях;

- вивчення впливу доквілля (цементного виробництва, видобутку сірки (наземного та підземного виплавлення), використання пестицидів, виробництва скла та інше) на стан органів ротової порожнини;

- запровадження новітніх технологій з удосконалення методів обстеження функціонального стану тканин пародонта;

- розробка й апробація схем комплексного лікування захворювань пародонта у хворих із загально-соматичними захворюваннями та осіб, що перебувають під впливом професійних шкідливостей;

- використання природних факторів Прикарпаття (мінеральні води, рапа, озокерит тощо) в лікуванні захворювань пародонта;

- апробування сучасних композитних та фотополімерних пломбувальних матеріалів провідних країн світу в терапевтичній стоматології.

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Пріоритетним напрямом лікувальної роботи кафедри є хірургічне лікування пародонтитів. У практику впроваджено методику лікування захворювань пародонта апаратом «Вектор».

Колектив кафедри використовує на практиці сучасні методики лікування та профілактики стоматологічних захворювань із використанням новітніх пломбувальних матеріалів та матеріалів для заповнення кореневих каналів виробництва провідних компаній США, Німеччини, Франції, Швейцарії, Великої Британії, Японії та ін.

Академік Т. Д. Заболотний обраний президентом-електом, а доцент О. І. Бумбар — членом правління Асоціації стоматологів Львівщини.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Співробітники кафедри створили апарат ВВКМ-01 для вібраційно-вакуум-компресійного масажу (за авторським свідоцтвом на винахід Т. Д. Заболотного, Б. Н. Мартинюка «Пристрій для лікування пародонтиту і пародонтозу», 1991). Поєднуючи дію трьох факторів — вібрації, вакууму та компресії, — він дозволяє впливати на магістральні судини в тілі нижньої щелепи на глибину 1,5 см. З допомогою ультразвукової ехоостетрії можна

слідкувати за складними процесами в кістковій тканині верхньої та нижньої щелеп.

Вони опублікували понад 600 статей, отримали 24 патенти та винахід і 25 рацпропозицій, видали більше 50 методичних розробок для слухачів передатестаційних циклів та лікарів-інтернів за спеціальностями «Терапевтична стоматологія» і «Стоматологія». Серед головних наукових праць, які побачили світ на кафедрі терапевтичної стоматології ЛНМУ, — два навчальні посібники з грифом МОН України «Карієс і некаріозні ураження твердих тканин зубів», «Захворювання пародонту: гінгівіт, пародонтит, пародонтоз (будова, етіологія, патогенез, класифікації, клініка та діагностика)» і монографії «Генералізований пародонтит», «Запальні захворювання пародонта».

Організовано філію кафедри в м. Луцьку, планується відкриття філій у Рівному, Трускавці і Моршині.

НАУКОВА СПІВПРАЦЯ

На запрошення Асоціації стоматологів США завідувач кафедри Т. Д. Заболотний взимку 2008 р. ознайомився з організацією навчального процесу трьох американських університетів. Двоє викладачів проходили стажування за кордоном. Набутий досвід впроваджується у навчальний процес.

КАФЕДРА ТЕРАПІЇ № 1 ТА МЕДИЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Скляр Євген Якович

доктор медичних наук, професор

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальна за навчальну роботу — к. мед. н., доц.

А. Л. Демидова

Відповідальний за наукову роботу — д. мед. н., проф.

М. А. Бичков

Відповідальна за лікувальну роботу — к. мед. н., доц.

О. М. Вергун

Відповідальний за інтернатуру — к. мед. н., доц.

Б. Б. Бодревич

ВИКЛАДАЧІ

Доктори медичних наук, професори Є. Я. Скляр, В. І. Вдовиченко, М. А. Бичков, Ю. В. Федоров, кандидати медичних наук, доценти І. С. Садовий, О. П. Подорожний, О. О. Бондаренко, Я. С. Денисюк, О. М. Вергун, Л. М. Терлецька, М. В. Перепелиця, Б. Б. Бодревич, Г. І. Ковальчук, А. Л. Демидова, кандидати медичних наук, асистенти О. С. Капустинська, О. Ю. Барнетт, Х. Б. Аксентійчук, асист. А. В. Четаїкіна.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедра терапії № 1 створена в 1965 р. Її засновником і першим завідувачем був заслужений діяч науки і техніки України, д. мед. н., проф. П. Г. Подорожний (1920–1999).

Досі викладання терапії для курсантів зі спеціалізації проходило на студентських кафедрах. Організував цю роботу створений у 1955 р. деканат факультету удосконалення лікарів і провізорів. Завідувач кафедри сформував унікальний колектив, зібравши досвідчених викладачів. З 1965 до 1988 р. проф. П. Г. Подорожний підготував чотирьох докторів і 20 кандидатів медичних наук, створивши авторитетну школу з клінічної вітамінології. Підсумком багаторічної роботи колективу кафедри стало видання єдиної у Радянському Союзі монографії «Клінічна вітамінологія» (1977).

З 1988 р. до 2011 р. завідувачем був д. мед. н., проф. В. І. Вдовиченко (нині — професор кафедри). Професор В. І. Вдовиченко створив Львівську наукову гастроентерологічну школу, підготував двох докторів та 20 кандидатів медичних наук. Обіймає посаду заступника голови спеціалізованої Вченої ради із захисту кандидатських та докторських дисертацій при Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького. Протягом багатьох років є головою Львівського обласного відділення Української гастроентерологічної асоціації, членом атестаційної комісії ГУОЗ Львівської ОДА.

З 2011 р. підрозділом керує д. мед. н., проф. Є. Я. Скляр, який продовжує кращі традиції, закладені його попередниками. Він підготував шістьох кандидатів наук.

Колектив кафедри терапії № 1 та медичної діагностики. Зліва направо: М. А. Бичков, М. Г. Земскова, О. П. Подорожний, С. І. Пальтова, І. С. Садовий, О. О. Бондаренко, Е. Н. Щєбівовк, Є. Я. Скляр, Х. Б. Аксентійчук, Я. П. Свердан, Я. С. Денисюк, Б. Б. Бодревич, Л. М. Терлецька, Я. В. Нагурна, М. В. Перепелиця, Т. Б. Лоняк, Г. І. Ковальчук

СКЛЯРОВ
Євген Якович
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

Сьогодні на кафедрі працюють авторитетні педагоги, фахівці з великим досвідом наукової та практичної роботи. Вони постійно підвищують свій фаховий рівень, беруть участь у міжнародних та вітчизняних наукових форумах, проходять стажування у закордонних клініках.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

З моменту заснування кафедра посідає провідні позиції в навчально-методичній роботі. Її викладачі розробляли «Стандарти якості роботи викладача». Кафедра була

опорною із впровадження в післядипломну освіту ліцензійного іспиту «Крок 3. Лікувальна справа та педіатрія».

Сьогодні тут проводяться передатестаційні цикли з терапії, гастроентерології, невідкладних станів, функціональної діагностики, цикли ТУ з вибраних питань терапії, невідкладних станів у клініці внутрішніх хвороб, клінічної фармакології, «Нове в гастроентерології», спеціалізації. Навчаються лікарі-інтерни.

Кафедра є офіційною базою Фармакологічного центру МОЗ України, на її базі проводиться третя фаза апробації нових лікарських препаратів.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Серед головних напрямків наукових досліджень:

- вивчення вітамінної забезпеченості та її корекція при патології внутрішніх органів;
- встановлення ефективності антисекреторних препаратів у хворих на пептичну виразку;
- вивчення ефективності нових лікувальних комплексів для ерадикації гелікобактерної інфекції у хворих на виразкову хворобу, ускладнену гастроєзофагеальним та дуоденогастральним рефлюксами;
- дослідження мікробіоценозу товстої кишки при гепатопатіях та виразковій хворобі, синдромі подразненої кишки;
- встановлення ефективності гепатопротекторних препаратів у хворих з гепатопатіями;
- вивчення особливостей метаболічних та функціонально-структурних порушень серцево-судинної системи і органів травлення у хворих на цукровий діабет.

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Кафедра проводить великий обсяг лікувально-консультативної роботи, на клінічних базах (комунальна міська клінічна лікарня швидкої медичної допомоги, обласний кардіологічний центр, інфарктне та кардіологічне відділення 8-ї клінічної міської лікарні, гастроентерологічне відділення 5-ї міської клінічної лікарні, терапевтичне відділення 3-ї міської клінічної лікарні). Окремі заняття зі слухачами відбуваються у спеціалізованих відділеннях інших лікувальних установ міста (гематологічному, пульмонологічному, нефрологічному), а також практикують виїзні заняття на курортах Прикарпаття (Моршин, Трускавець).

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Видавнича діяльність цього підрозділу університету представлена багатьма монографіями, навчальними посібниками, методичними вказівками та рекомендаціями тощо. Заслуженою популярністю у лікарів-інтернів та лікарів-курсантів користується навчальний посібник із грифом МОЗ України «Вибрані питання терапії», який був тричі перевиданий (2002, 2007, 2010), посібник «Клінічна гастроентерологія з основами ендоскопії та ультразвукової діагностики» (2012), підручники «Громадське здоров'я» (2000), «Громадське медсестринство» (2008), а також посібники: «Лікування виразкової хвороби» (2004); «Лікування резистентних форм пептичної виразки» (2009); «Функціональні захворювання органів травлення у світлі Римських III критеріїв» (2010) — з грифом МОН України, «Післяерадикаційний етап в лікуванні пептичної виразки» (2011).

Професор Є. Я. Скляров брав участь у міжнародній програмі з сімейної медицини (м. Клівленд, США).

На кафедрі постійно навчаються клінічні ординатори (зокрема із зарубіжних країн — Ефіопія, Бангладеш, Туніс), та аспіранти.

КАФЕДРА МЕДИЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ І ТЕРАПІЇ ФПДО (м. Рівне)

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА РОБОТУ У РІВНЕНСЬКІЙ ФІЛІЇ

Шумлянський Ігор Володимирович

кандидат медичних наук, доцент

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальний за навчальну роботу — к. мед. н.,

доц. **Л. А. Ільницька**

Відповідальний за наукову роботу — к. мед. н.

В. О. Рижковський

Відповідальний за лікувальну роботу — к. мед. н.

М. С. Пасічник

ВИКЛАДАЧІ

Кандидати медичних наук, доценти **І. В. Шумлянський, Л. А. Ільницька**; асистенти **Л. В. Радченко, Н. В. Шапошнікова, М. С. Пасічник, Н. В. Онищук, В. І. Баб'як, С. А. Ярощук, В. Є. Жильчук, К. В. Саковська, Ю. В. Драчук.**

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

У 1995 р. на базі Рівненського обласного клінічного лікувально-діагностичного центру була створена кафедра діагностики і медичної інформатики з метою підготовки фахівців діагностичного профілю для системи охорони здоров'я регіону. Її клінічною базою став Рівненський клінічний лікувально-діагностичний центр. До листопада 1999 р. завідувачем був заслужений лікар України, д. мед. н., проф. **В. М. Поліщук**.

Протягом 1999–2006 рр. кафедрою діагностики та медичної інформатики ФПО Тернопільської державної медичної академії ім. І. Я. Горбачевського керував головний лікар Рівненського обласного клінічного лікувально-діагностичного центру ім. **В. Поліщука**, к. мед. н., доц. **І. В. Шумлянський**.

Кафедра медичної діагностики і терапії факультету післядипломної освіти Львівського національного медич-

ного університету імені Данила Галицького розпочала свою діяльність 2 січня 2007 р. на базі Рівненського обласного клінічного лікувально-діагностичного центру ім. В. Поліщука. Вона є філією ЛНМУ в м. Рівному.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Нині кафедра займається фаховою підготовкою та перепідготовкою лікарів за такими спеціальностями, як «Ультразвукова діагностика», «Функціональна діагностика», «Клінічна ендоскопія», «Клінічна лабораторна діагностика», «Рентгенологія». Також проводяться курси тематичного удосконалення для лікарів-терапевтів, хірургів, акушерів-гінекологів, педіатрів і неонатологів.

Навчальні кімнати оснащені сучасним медичним обладнанням. В освітньому процесі використовується ультразвукова, ендоскопічна, рентгенівська апаратура та лабораторне обладнання компаній «Toshiba», «Aloka», «Olympus», «Siemens», «Roche». Завдяки сучасному медичному обладнанню і висококваліфікованому персоналу на кафедрі медичної діагностики і терапії вперше у країні були впроваджені нові методики обстеження — ендоскопічна сонографія, лапароскопічна доплерсонографія, доплерсонографія пуповини, плаценти і серця плода.

Тут також створено інформаційний центр, де лікарі-курсанти мають змогу отримати сучасну науково-практичну інформацію. На базі центру спільно з кафедрою реалізується низка міжнародних проектів та програм: протягом шести років працює Українсько-американська програма із запобігання вродженим вадам розвитку, створений ОМНІ-центр, спеціалісти центру співпрацюють з фахівцями Університету Південної Алабами, зокрема регулярно проводять телемедичні консультації. Реалізуються такі міжнародні програми: профілактика алкогольного фетального синдрому (визначення ультразвукових маркерів), ранньої реабілітації дітей з особливими потребами та правового захисту дітей-інвалідів. На базі центру створені спеціалізовані кабінети: артеріальної гіпертензії, артропатій, популяційний кардіореєстр.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Головні напрями наукових досліджень кафедри:

– удосконалення методів лапароскопічних оперативних втручань на жовчних шляхах. Вивчення

Колектив Рівненської філії кафедри терапії №1 та медичної діагностики

особливостей перебігу гострого та хронічного холециститу у хворих, які піддавалися тривалому впливу малих доз радіації. Розробка методів передопераційної підготовки у цій групі хворих, алгоритму прийняття рішення у виборі методів хірургічного лікування холециститів і обтураційних жовтяниць;

- оптимізація методів діагностики і лікування простих кіст нирок;
- вивчення особливостей перебігу та лікування серцевої недостатності залежно від її етіології і типу дисфункції лівого шлуночка;
- дослідження непліддя при гормональних та перитонеальній формах;
- вивчення клініко-морфологічних особливостей цитовидної залози у населення, яке проживає у зоні радіаційної і зобної ендемії;
- дослідження особливостей перебігу сечокам'яної хвороби в осіб, які піддавалися тривалому впливу малих доз радіації.

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Клінічною базою кафедри є Рівненський обласний клінічний лікувально-діагностичний центр ім. В. Поліщука.

Співробітники курирують та консультують хворих у базових відділеннях кафедри, виконують діагностичні обстеження й оперативні втручання, надають виїзну консультативну допомогу населенню області, насамперед районам, які постраждали від аварії на ЧАЕС.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

За період існування кафедри тут здобуло освіту понад 3 тис. лікарів різних спеціальностей. Її співробітники видали десять монографій, понад 200 наукових праць, оформили чотири патенти на винахід, захистили докторську та дві кандидатські дисертації. Асистенти кафедри взяли участь у більш ніж 100 наукових конференціях, зокрема й закордонних.

Так були видані навчальні посібники: «Комп'ютерні технології в медицині та Державний реєстр» (А. М. Сердюк,

**ШУМЛЯНСЬКИЙ
Ігор Володимирович**
відповідальний
за роботу у
Рівненській філії,
к. мед. н., доц.

В. Ф. Торбін, В. М. Поліщук, А. І. Сайкевич, 1997), «Медицина дитячого віку» (за ред. проф. Р. О. Сабадишина, 2003), «Синдром Дауна: діагностика, опіка, запобігання» (за ред. Л. С. Євтушок, 2003), «Внутрішні хвороби» (за ред. проф. Р. О. Сабадишина), «Основи комп'ютерної грамоти для початківців» (за ред. доц. І. В. Шумлянського, 2007). Розроблені авторські мультимедійні лекції з напрямів: «Клінічна ендоскопія», «Функціональна діагностика», «Ультразвукова діагностика», «Пренатальна діагностика і основи медичної генетики», «Терапія». Створено картотеку матеріалів з кожного циклу.

Заклад є дипломантом альманаху «Золота книга української еліти», нагороджений дипломом Національної іміджевої програми «Лідери XXI століття».

КАФЕДРА УРОЛОГІЇ

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Борис Юрій Богданович

доктор медичних наук, професор

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальний за навчальну роботу — к. мед. н.,

асист. **О. А. Боржівський**

ВИКЛАДАЧІ

Доктори медичних наук, професори **Ц. К. Боржівський, А. Ц. Боржівський, О. В. Шуляк, д. мед. н., доц. Д. З. Воробець, кандидати медичних наук, доценти Р. З. Шеремета, В. В. Дмитрієнко, О. Е. Личковський, О. О. Строй, кандидати медичних наук, асистенти О. А. Боржівський, С. М. Пасічник, Р. В. Білоруський, старші лаборанти К. М. Гайдук, О. Я. Марчишак, Ю. С. Кобільник, Р. Р. Загоруйко.**

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Спеціалізована урологічна допомога населенню Львова та Львівської області почала розвиватися у 1928 р., коли була організована клініка урології (15 ліжок). Її очолював доктор медицини, доцент Станіслав Лясковніцький.

У грудні 1939 р. цю лікарню було перейменовано на 1-у міську лікарню, а доктор Мехрер став завідувачем 35-ліжкового урологічного відділення, яке функціонувало до червня 1941 р.

10 листопада 1942 р. Львівську урологічну клініку очолював доктор медицини Тадеуш Лоренц, а з 31 червня 1944 р. до 30 вересня 1945 р. функції керівника урологічної клініки Львівського медичного інституту виконував доктор медицини Владислав Флюнт.

Протягом 1945–1962 рр. клінікою керував М. Б. Пластунов. Він підготував шістьох клінічних ординаторів і 28 лікарів-урологів для роботи у Львові й області, опублікував 35 наукових праць.

З 1962 до 1973 р. курсом урології і урологічною клінікою завідувала Зенона Яківна Коренькова. Водночас вона була головою обласного товариства урологів та членом правління Українського товариства урологів. Під її керівництвом працівники клініки продовжували досліджувати питання хірургічного лікування аденоми простати, гідронефрозів. Також вивчали проблеми функціонального стану наднирникових залоз у важких урологічних хворих, при гострих хірургічних захворюваннях, комплексного лікування онкологічних хворих, сечокам'яної хвороби, аномалій розвитку тощо. Було запроваджено нові методи дослідження, зокрема лімфо-, ангіо-, везикулографія тощо. Під час керівництва Зенони Яківни двоє лікарів-практиків захистили кандидатські дисертації. Автор 63 наукових праць, вона зробила великий внесок у становлення доцентського курсу, а згодом — кафедри урології ЛДМІ.

28 липня 1973 р. на базі доцентського курсу було створено кафедру урології Львівського державного медичного інституту. Її очолював д. мед. н., проф. Ц. К. Боржівський. У жовтні 2001 р. вчений залишив завідування кафедрою, продовжуючи працювати професором. Кафедру очолює д. мед. н. Ю. Б. Борис.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

На кафедрі урології ФПДО проводиться підготовка наукових та педагогічних кадрів для вищої школи і практики охорони здоров'я України та зарубіжних країн. Тут навчаються студенти четвертого курсу медичного факультету, магістри, аспіранти, клінічні ординатори. Постійно удосконалюється робота з післядипломної освіти лікарів-урологів. Під керівництвом завідувача, проф. Ю. Б. Бориса проводяться передатестаційні цикли (до п'яти на рік) та цикли тематичного удосконалення, зокрема останні постійно оновлюються та розширюються. Зараз на

Колектив кафедри урології. Зліва направо: Г. В. Кудря, Н. В. Онищук, А. І. Диковицька, В. А. Пшенична, Л. А. Гльницька, І. В. Шумлянський, О. В. Кректуни, Н. В. Шапошнікова, С. К. Ессел, О. В. Яцик

кафедри є такі цикли: «Актуальні питання урології для лікарів лікувального профілю», «Трансуретральна резекція простати».

З 2010 р. викладачі проводять цикли тематичного удосконалення для лікарів сімейної медицини та інтернів. Планується збільшення кількості циклів ТУ для лікарів загальної практики сімейної медицини та урізноманітнення їх тематики.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У 2012 р. кафедра завершила п'ятирічну науково-дослідну роботу на тему «Сучасні малоінвазивні методи діагностики та лікування хворих із патологією сечостатевої системи». Мета цього дослідження — проаналізувати ефективність ендоскопічних методів у лікуванні хворих на сечокам'яну хворобу (СКХ) аномальних нирок, вад пієлоуретерального сегменту, уретеролітазу та стриктур сечоводів.

СКХ є однією з важливих проблем сучасної медицини. За останні роки спостерігається зростання рівня захворюваності на цю хворобу. Клінічні симптоми уретеролітазу найчастіше проявляються в віковій групі від 20 до 50 років, яка є найбільш працездатною.

Працівники кафедри урології встановили, що ЧШНЛ є високоефективним та малоінвазивним методом лікування хворих із каменями підковоподібної, дистопованої і подвоєної нирок. Його ефективність, як монотерапії, становить 76,19–78,95%. Комбінація ЧШНЛ та ЕУХЛ підвищує ефективність лікування хворих із каменями аномальної нирки до 95%. Складність перкутанної хірургії підковоподібної нирки обумовлена нетиповою будовою і розташуванням чашково-мискової системи, особливостями кровопостачання та негативною анатомічною взаємодією з органами, які її оточують. Результати лікування хворих з нефролітазом аномальних нирок методом ЧШНЛ залежать від розмірів, будови і хімічного складу каменя.

Санаторно-курортна реабілітація із застосуванням мінеральних вод типу «Нафтуса» є важливим етапом комплексного лікування хворих уролітазом. Динаміка відновних процесів більш виражена у групі хворих, яких лікують комбінованою методикою, порівняно з групою хворих, які не проходили санаторно-курортної реабілітації. Досвід показав, що правильний вибір методу літотрипсії з подальшим лікуванням пацієнтів у поліклініці, їх диспансеризація на СКХ протягом п'яти-семи років — найважливіші умови підвищення ефективності лікування цієї категорії хворих. Гольмієво-лазерна літотрипсія — це ефективний малоінвазивний спосіб дроблення конкрементів сечоводу будь-якого мінерального складу, розмірами 2 і більше сантиметрів. Уретеролітотрипсія з використанням Гольмієвого лазера має найвищий профіль безпеки з-поміж усіх видів контактної уретеролітотрипсії.

У 2013 р. кафедра урології запланувала і розпочала науково-дослідницьку роботу «Рентген-ендоурологічні та

інші малоінвазивні методи лікування хворих із патологією сечостатевої системи».

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Клінічними базами кафедри є урологічні відділення Львівської обласної клінічної лікарні, Львівської міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги та Львівського обласного державного онкологічного регіонального лікувально-діагностичного центру.

У медичну практику були впроваджені нові методи лікування, розроблені на кафедрі урології ЛНМУ імені Данила Галицького, — трансуретральна лазерна вапоризація простати, уретероскопія з використанням Гольмієвого лазера, контактна уретеролітотрипсія, черешкірна контактна нефролітотрипсія, радикальні операції при пухлинах нирок, радикальні цистектомії з кишковою пластиком, радикальні позадулонні простатектомії, ендопіелотомія мисково-сечовідного сегменту з використанням гольмієвого лазера, лапароскопічні операції в урології.

Завдяки високому науково-практичному рівню працівників та забезпеченості сучасним медичним обладнанням кафедра урології є провідним центром діагностично-лікувальної роботи у сфері захворювань нирок, сечового міхура та чоловічих статевих органів у Західній Україні.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Кожного року на кафедрі урології проходить п'ять передатестаційних циклів та вісім-десять циклів тематичних удосконалень різної тематики — як із сечокам'яної хвороби, ендоурології та андрології, так і з онкоурології.

За останні три роки тут видано сім монографій, п'ять посібників, надруковано 35 статей у вітчизняних та зарубіжних журналах, 17 тез, два науково-популярні видання, отримано один патент, захищено докторську і дві кандидатські дисертації. Викладачі взяли участь у 21 вітчизняній та 14 зарубіжних конференціях, а також розробили навчально-методичні вказівки для студентів і курсантів.

Кожного року проводиться українсько-польський симпозіум (один рік в Україні, наступний — в Польщі). Співробітники кафедри беруть участь у з'їздах польських урологів, Європейської асоціації урологів та онкоурологічних конференціях, що відбуваються у Польщі.

КАФЕДРА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ХІМІЇ

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Петрух Любов Іванівна

доктор фармацевтичних наук, професор

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальна за навчальну роботу — к. фарм. н.,

доц. М. М. Коваленко

Відповідальна за наукову роботу — к. фарм. н.,

доц. О. І. Михалик

ВИКЛАДАЧІ

Кандидати фармацевтичних наук, доценти М. М. Коваленко, О. І. Михалик, І. Г. Чабан, Л. С. Шелепенеть, к. фарм. н., асист. О. В. Павленко, ст. лаб., провізор Л. В. Кукуруза.

*Колектив кафедри фармацевтичної хімії.
Зліва направо: Л. С. Шелепеть, Л. В. Кукуруза, Л. І. Петрух,
І. Г. Чабан, М. М. Коваленко, О. В. Павленко, О. І. Михалик*

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедра фармацевтичної хімії організована на факультеті післядипломної освіти ЛНМУ імені Данила Галицького в 1991 р. Метою її діяльності є запровадження нової концепції післядипломної підготовки провізорів, вдосконалення знань із контролю якості ліків провізорів аптечних мереж м. Львова, Львівської, Івано-Франківської, Тернопільської, Рівненської, Хмельницької, Волинської, Закарпатської й Чернівецької областей. Спочатку кафедра була розміщена на базі ВО «Трансфармація» Львівської залізниці, а через три роки переведена у приміщення на вул. Солодову, 10.

Специфіка діяльності кафедри потребує наукової лабораторії і лабораторних кімнат для курсантів, належного обладнання й апаратури, хімічних реактивів, зразків субстанцій і готових лікарських засобів українського та зарубіжного виробництва для проведення наукових експериментальних досліджень, а також демонстрації слухачам під час лекцій, практичних і семінарських занять. Робота з поліпшення матеріальної бази, комп'ютерного обладнання триває й досі.

У 2011 р. кафедра відзначила своє 20-річчя. Цій події присвячена книга «Фармацевтична освіта і мова. Здобутки наукової фармацевтичної діяльності».

Завідувачем кафедри фармацевтичної хімії з моменту її створення є д. фарм. н., проф. Л. І. Петрух, яка нині працює над поглибленим вивченням синтезованих нею похідних флуорену, які виявляють різнобічну біологічну активність, а також над проблемою промислового синтезу фармакологічно активних флуоренів, питаннями фармакопейного аналізу і стандартизації показників якості флуоренів як лікарських засобів, впровадженням нових ліків у виробництво та медичну практику.

Професор Л. І. Петрух — автор оригінального українського препарату «Флуренізид» протимікробної (протитуберкульозної і антихламідійної) дії, який був впроваджений у виробництво в Києві (2000) і Монастирищі Черкаської області (2001), розробник шести

готових лікарських форм (таблетки, капсули, супозиторії, мазі, суспензії, розчини) на основі «Флуренізиду». Вона є укладачем і відповідальним редактором медичних словників «Орфографічний словник українських медичних термінів» (1993), «Українсько-латинсько-англійський медичний тлумачний словник» (1995), «Українсько-латинсько-англійський медичний енциклопедичний словник» (у чотирьох томах, том перший, 2012; том другий, 2013) і збірника наукових праць «Львівський державний медичний інститут» (1994). Любов Іванівна видала понад 400 наукових праць, серед них 85 патентів на винаходи України, розробила сім монографій фармакопейних статей до Державної Фармакопеї України. Є автором п'яти монографій «Актуальність створення і впровадження

у промислове виробництво нових лікарських засобів» (2003), «Внесок у розвиток української фармацевтичної та медичної науки й практики» (2005), «Флуреніди як туберкулостатики. Флуренізид: мікробіологічні, фармакологічні та клінічні аспекти» (2008), «Фармацевтична освіта і мова. Здобутки наукової фармацевтичної діяльності» (2011), «Флуренізид: від синтезу до лікарського препарату в стандартах лікування туберкульозу і хламідіозу» (2012).

Завідувач кафедри є дійсним членом Української міжнародної академії профілактичної медицини НТШ у ЛНМУ імені Данила Галицького.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Сучасна фармацевтична хімія — це наука про способи одержання і синтезу, виробництва ліків, хімічні, фізичні і фармакологічні властивості й умови зберігання лікарських засобів, методи дослідження якісного та кількісного складу оригінальних субстанцій і лікарських форм на їх основі; наука про стандартизацію та контроль якості ліків. Фармацевтична хімія є основною дисципліною у комплексі фармацевтичних наук, яку викладачі кафедри фармацевтичної хімії читають для інтернів і слухачів циклів факультету післядипломної освіти.

Важливим завданням кафедри є спеціалізація випускників вищих фармацевтичних закладів освіти III і IV рівнів акредитації в інтернатурі, перепідготовка провізорів на передатестаційному і тематичному циклах: циклі інтернаттури зі спеціальності «Загальна фармація», передатестаційному циклі зі спеціальності «Аналітично-контрольна фармація», циклі ТУ для провізорів, уповноважених за вхідний конт-

ПЕТРУХ
Любов Іванівна
Завідувач кафедри,
д. фарм. н., проф.

роль якості ліків в аптеках, зі спеціальності «Аналітично-контрольна фармація».

На кафедрі тривають пошуки нових форм і методів викладання відповідно до вимог часу, найновіших досягнень української та світової фармації. Розроблені й доповнені методичні вказівки для курсантів та інтернів, курси лекцій із фармацевтичної хімії. Зібрано бібліотеку навчальної й наукової літератури.

Сучасні проблеми контролю якості ліків, особливості ідентифікації фальсифікованої і неякісної фармацевтичної продукції викладачі кафедри обговорюють на спільних засіданнях із працівниками державних служб з лікарських засобів у Львівській, Волинській, Івано-Франківській, Закарпатській, Рівненській, Тернопільській і Чернівецькій областях.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Під керівництвом проф. Л. І. Петрух викладачі виконують відповідно до теми, запланованої на 2010–2015 рр., «Дослідження фармако-технологічних та фізико-хімічних характеристик натрійної солі флуренізиду та рідкої лікарської форми на основі флуренізиду». Мета цієї роботи — створити фармакопейні методи аналізу й аналітично-нормативну документацію на натрійну сіль флуренізиду та рідку лікарську форму на основі флуренізиду; опрацювати нові сучасні терміни і словосполучення у медичній і фармацевтичній галузях науки та укласти «Українсько-латинсько-англійський медичний енциклопедичний словник».

Працівники кафедри вивчають проблеми, пов'язані з дослідженням ефективності лікарських засобів антибактерійної, противірусної та імуномодуляційної дії, що зареєстровані або перереєстровані на фармацевтичному ринку України, досліджують динаміку розвитку і впровадження новітніх методик фармакопейного аналізу. Якісні та кількісні характеристики досліджуваних речовин повинні бути стандартизовані у ТФС, ФС і відповідати вимогам ДФ України. Отримані результати оприлюднюють у фахових журналах, на конференціях, конгресах, з'їздах в Україні та за її межами.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

У 2003 р. видано збірник описів винаходів д. фарм. н., проф. Л. І. Петрух «Актуальність створення і впровадження у промислове виробництво нових лікарських засобів», де описано 60 винаходів, які стосуються пріоритетних напрямів інноваційної діяльності у галузі фармації, мікробіології, вірусології і медицини.

У 2005 р. вийшла у світ книга «Внесок у розвиток української фармацевтичної та медичної науки й практики кафедри фармацевтичної хімії факультету післядипломної освіти ЛНМУ імені Данила Галицького», присвячена 50-річчю факультету.

У 2008 р. видано книгу проф. Л. І. Петрух «Флуорени як туберкулостатики. Флуренізид: мікробіологічні, фармакологічні та клінічні аспекти». У цій праці висвітлені напрями пошуку серед похідних флуорену оригінальних речовин із протитуберкульозною дією. Описані мікробіологічні, фармакологічні та клінічні дослідження «Флуренізиду» і деяких флуоренів.

У 2011 р. світ побачила книга «Фармацевтична освіта і мова. Здобутки наукової фармацевтичної діяльності», присвячена 20-й річниці створення кафедри.

У 2012 р. видана монографія «Флуренізид: від синтезу до лікарського препарату в стандартах лікування туберкульозу і хламідіозу», де зібрані наукові праці українських і російських вчених, опубліковані протягом 1990–2011 рр. у фахових фармацевтичних, медичних, біологічних журналах, описах патентів на винаходи, тезах наукових конгресів, з'їздів, конференцій, в також у нормативно-правових і нормативно-директивних документах МОЗ України, Кабінету Міністрів України тощо.

Загалом викладачі кафедри видали понад 850 наукових і навчально-методичних праць, більше 60 патентів на винаходи України, сім монографій фармакопейних статей до Державної Фармакопеї України, п'ять монографій.

КАФЕДРА ХІРУРГІЧНОЇ І ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

ЗАВДУВАЧ КАФЕДРИ

Вовк Юрій Володимирович

доктор медичних наук, професор, віце-президент Української асоціації щелепно-лицевих хірургів, член-радник від України у Міжнародній асоціації хірургів-стоматологів та щелепно-лицевих хірургів (IAOMFS),

академік Міжнародної академії стоматологічної імплантології та остеointegraції, почесний академік Української медичної стоматологічної академії

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальний за наукову роботу — доц. Т. А. Палков

Відповідальний за навчальну роботу — доц. І. М. Мигович

Відповідальний за лікувальну роботу —

асист. О. Й. Комариця

ВИКЛАДАЧІ

Кандидати медичних наук, доценти І. М. Мигович, Т. А. Палков, С. Є. Лещук, кандидати медичних наук, асистенти Л. В. Дубровна, Є. С. Лещук, М. Я. Пішковіч, А. Г. Олійник, І. М. Угляр, М. С. Лотоцька, Л. В. Боровський, Р. З. Колобич, О. В. Ружицька, О. Й. Комариця, С. Т. Іаврильців.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

У 1993 р. у зв'язку з реорганізацією післядипломного навчання лікарів-стоматологів на факультеті підвищення кваліфікації лікарів наказом ректора ЛДМІ була створена кафедра хірургічної стоматології. Її організація була доручена д. мед. н. Ю. В. Вовку, який став першим завідувачем. Спочатку клінічною базою кафедри були стоматологічне й отоларингологічне відділення Львівського обласного госпітально репресованих та інвалідів

ВОВК
Юрій Володимирович
*Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.*

Колектив кафедри хірургічної і ортопедичної стоматології. Зліва направо: Г. М. Гачек, І. Й. Ярош, Є. С. Лещук, Т. А. Палков, М. С. Лотоцька, С. Є. Лещук, Ю. В. Вовк, І. Е. Гачек, С. Т. Гаврильців, М. М. Лука, О. В. Ружицька, Л. В. Бордовський, О. Й. Комариця, І. М. Угляр, А. Г. Олійник

Великої Вітчизняної війни. Колектив кафедри, до складу якого входило п'ятеро викладачів, організував цикли підвищення кваліфікації для хірургів-стоматологів. На перших трьох циклах, які тривали два місяці, успішно пройшли практичну та теоретичну підготовку понад 50 лікарів Західного регіону України. Крім розробки методичних вказівок, удосконалення методичної документації для проведення лекційних, семінарських та практичних занять передатестаційних циклів для хірургів-стоматологів та щелепно-лицевих хірургів, вирішувалося питання покращення клінічної бази для створення стаціонарного відділення щелепно-лицевої хірургії, організації операційних, перев'язочних для пацієнтів із ургентною та плановою патологією щелепно-лицевої ділянки. Для покращення діагностично-лікувальної допомоги було запроваджено надання невідкладної хірургічної стоматологічної допомоги у Львові і Львівській області.

В подальшому кафедра хірургічної стоматології була об'єднана з курсом ортопедичної стоматології факультету післядипломної освіти й отримала назву «Кафедра хірургічної та ортопедичної стоматології». Її очолює д. мед. н., доц. Ю. В. Вовк. У 2001 р. йому було присвоєно звання професора цієї кафедри.

В цей період активізувалася робота з удосконалення методичного забезпечення лекційних, практичних та семінарських занять із лікарями-інтернами — стоматологами, хірургами-стоматологами та ортопедичними стоматологами. Були створені нові методичні розробки для покращення підготовки лікарів передатестаційних циклів та циклів спеціалізації, тематичного вдосконалення лікарів — хірургів-стоматологів, ортопедів-стоматологів та загальних стоматологів.

Нині поновлені робочо-навчальні програми передатестаційних циклів підготовки лікарів-стоматологів за фаховими спрямуваннями «Хірургічна стоматологія», «Ортопедична стоматологія», циклів тематичного удосконалення «Сучасні оперативні технології при проведенні хірургічних стоматологічних втручань зубощелепної системи та щелепно-лицевої ділянки». Підготовлені методичні вказівки практичних і семінарських занять для лікарів — слухачів передатестаційних циклів за спеціальностями «Хірургічна стоматологія», «Ортопедична стоматологія», циклів тематичного удосконалення «Сучасні оперативні технології при проведенні хірургічних стоматологічних втручань зубощелепної системи та щелепно-лицевої ділянки» та «Сучасні відбиткові матеріали і методики отримання відбитків при роботі з ними. Виготовлення покривних знімних протезів за удосконаленою методикою для стоматологів-ортопедів». Окрім цього, увесь лекційний матеріал для підготовки лікарів інтернів та лікарів циклів спеціалізації, лікарів-слухачів передатестаційних циклів і тематичного удосконалення за хірургічно-ортопедичним стоматологічним напрямом повністю переведені у мультимедійний формат. Лекції регулярно поновлюються із залученням відеоматеріалів та сучасних інтернет-ресурсів.

Навчально-методичною, науковою та лікувальною роботою кафедри керує д. мед. н., проф. Ю. В. Вовк — випускник стоматологічного факультету ЛДМІ 1981 р., лауреат Золотої медалі Академії медичних наук СРСР, автор і співавтор понад 160 наукових публікацій, 12 винаходів СРСР та патентів України, 20 методичних розробок й інформаційних матеріалів, галузевих нововведень. Під його керівництвом захищено сім кандидатських дисертацій.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

На чотирьох клінічних базах кафедри проводиться навчальна робота з лікарями-стоматологами спеціальностей «Хірургічна стоматологія», «Ортопедична стоматологія», «Загальна стоматологія». У межах стаціонарного циклу інтернатури проходять первинну спеціалізацію інтерни, а на циклах спеціалізації, передатестаційних і циклах тематичного удосконалення здобувають післядипломну освіту лікарі-стоматологи — хірурги, ортопеди та загальні стоматологи.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

На кафедрі хірургічної і ортопедичної стоматології проводилися та проводяться дослідження за такими напрямками: «Методи знечуження у хірургічній стоматологічній практиці» (1994–1999), «Розробка діагностичної та лікувальної хірургічно-ортопедичної тактики при адентії зубощелепової системи, що базується на клінічному застосуванні методу дентальної імплантації» (2000–2004), «Вдосконалення методів і способів діагностики та лікування дефектів і деформацій ЗЩС із допомогою сучасного комплексу дентальних імплантатів» (2005–2009), «Розробка диференційованої діагностичної тактики і способів попередження ускладнень при дефектах та деформаціях зубощелепової системи» (2010–2015).

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Лікувально-консультативна робота здійснюється завідувачем, доцентами та асистентами кафедри хірургії і ортопедичної стоматології на усіх її клінічних базах: у Стоматологічному центрі ЛНМУ імені Данила Галицького (хірургічне та ортопедичне відділення), Львівському обласному госпіталі інвалідів війни та репресованих ім. Ю. Липи (співробітники кафедри забезпечують цілодобове чергування для надання невідкладної допомоги пацієнтам із запальними процесами, травматичними пошкодженнями, дефектами та деформаціями щелепно-лищевої ділянки), стоматологічному відділенні 6-ї міської комунальної поліклініки, філії стоматологічного центру ЛНМУ.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Досліджено клінічну ефективність сучасної методики заміщення дефектів зубних рядів альвеолярних відростків щелеп пацієнтів різних вікових груп з допомогою дентальних імплантатів, алопластичних біоматеріалів, ортодонтичних якірних імплантатів. Встановлено закономірності репаративного остеогенезу в динаміці їх остеоінтеграції на основі клінічно-рентгенологічних, гістоморфологічних, ультразвукових та лабораторних способів оцінки, виявлено переваги і недоліки й адекватність методики направленої кістково-тканинної регенерації залежно від місцевих та загальних чинників (проф. Ю. В. Вовк).

Вивчено особливості ортопедичного стоматологічного протезування пацієнтів із дефектами та деформаціями щелеп з опорою на остеоінтегровані дентальні імплантати, проаналізована можливість індивідуалізації протетичного забезпечення пацієнтів зі структурно-функціональними порушеннями різного ступеня

важкості у зв'язку з набутою втратою кісткової тканини коміркових відростків щелеп унаслідок атрофії, травматичних пошкоджень, онкологічних захворювань (проф. Ю. В. Вовк).

Досліджено клінічні результати застосування покритих знімних протезів з опорою на ретенційні елементи куксо-кореневих вкладок зубів на слизову оболонку альвеолярних відростків щелеп (доц. С. Є. Лещук, к. мед. н. Є. С. Лещук).

Вивчено: вплив матеріалів для знімного протезування на заселення слизової мікроорганізмами, які призводять до ускладнень у ротовій порожнині; міцність з'єднання різних типів еластичних пластмас із акриловою базисною пластмасою. Опрацьовано і застосовано у стоматологічній практиці метод виготовлення знімних протезів із заданою товщиною базису протеза та прокладки (доц. Т. А. Палков).

У практику охорони здоров'я впроваджено метод овально-кругової остеоектомії нижньої щелепи при ортогнатичних хірургічних втручаннях (доц. І. М. Мигович).

Досліджено низку фармакологічних та токсикологічних властивостей фітосубстанції і фітогелю плодів перцю стручкового в експерименті, запропоновано методику місцевого знечуження слизової оболонки порожнини рота та шкіри щелепно-лищевої ділянки шляхом застосування фітогелю плодів перцю стручкового (к. мед. н. Л. В. Дубровна).

Вивчено особливості дисфункції оклюзійних співвідношень при застосуванні незнімних різновидів протезування на дентальних імплантатах, встановлено діагностичні критерії оклюзійних порушень та способи корекції оклюзійних співвідношень у пацієнтів із дефектами зубних рядів різного ступеня протяжності (к. мед. н. І. М. Угляр).

Досліджено особливості клінічних проявів ретенції зубів, запропоновано систематизацію ретенції зубів з урахуванням їх кількості, клінічних видів та положення. Вивчено морфологічну картину ретенованих зубів і науково обґрунтовано можливі причини ретенції зубів, пов'язаних з їх патогістологічними змінами. Створено оригінальний пристрій для діагностики кута нахилу ретеновано-дистопованих зубів. Опрацьовано та впроваджено в практику охорони здоров'я спосіб хірургічного відкриття коронки ретенованого зуба і способи атипового видалення імпактних верхніх та нижніх третіх молярів (к. мед. н. М. Я. Пішковці).

Вивчено клінічно-рентгенологічні особливості проявів, мікробіоценоз імпланто-ясенних кишень у пацієнтів із мукозитами та периімплантитами, розроблено діагностичний алгоритм оцінки запальних порушень периімплантних тканин, опрацьовано способи індивідуалізованої консервативної та хірургічної тактик у пацієнтів із діагностованими мукозитами і периімплантитами (ас. А. Г. Олійник).

Співробітники кафедри видали дві монографії, отримали 35 патентів та свідоцтв на винаходи. Лише протягом 2011–2013 рр. було опубліковано 20 статей у вітчизняних і п'ять — у зарубіжних журналах, запатентовано дев'ять винаходів.

НАУКОВА СПІВПРАЦЯ

Завідувач кафедри, професор Ю. В. Вовк неодноразово проходив стажування в Україні та за кордоном:

– у 1997 р. — практичний курс «Мікрохірургічні трансплантати, техніка забору, судинні та нервові анастомози, особливості пересадки» під керівництвом професорів Ганса Кергера (м. Грац, Австрія) і Бернарда Девашеля (м. Ам'єн, Франція);

– у 1998 р. — практичні курси з діагностики та лікування захворювань скронево-нижньощелепового суглоба (м. Париж, Франція);

– у 2005 р. — практичний курс «Пластична хірургія обличчя і щелепно-лицевої ділянки» (м. Відень, АОН, відділення краніо-щелепно-лицевої хірургії, Австрія);

– у 2006 р. — практичні курси АОСМФ із хірургічної техніки при травматичних зламах лицевих кісток та трансплантації кісткової тканини (м. Відень, Австрія);

– у 2007 р. — практично-теоретичні курси з клінічної, функціональної й інструментальної діагностики стану жувального органу, роботи з артикуляторами «Girtbach» та з оклюзійної терапії в клініці «Prof. Rudolf Slavichек» (Дунайський університет міждисциплінарної стоматології, Відень-Кремс, Австрія);

– у 2009 р. — удосконалення фахової майстерності у відділенні хірургічної стоматології і щелепно-лицевої хірургії Госпіталю Інфанти Крістіни у співпраці з проф. Монже Флоренсіо (м. Бададжос, Іспанія);

– у 2011 р. — навчальний курс із цифрової діагностики оклюзії (м. Київ);

– у 2012 р. — навчальний курс АОСМФ із сучасної базової оперативної техніки та хірургічних підходів при хірургічних стоматологічних і щелепно-лицевих оперативних втручаннях (Віденський медичний університет, Австрія).

КАФЕДРА МЕДИЧНОГО ПРАВА**ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ**

Сенюта Ірина Ярославівна

кандидат юридичних наук, доцент

ЗАВУЧ КАФЕДРИ

Терешко Христина Ярославівна

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальний за навчальну роботу — асист.

Х. Я. Терешко

Відповідальний за наукову роботу — к. ю. н.,

доц. **О. Ю. Кашинцева**

ВИКЛАДАЧІ

К. ю. н., доц., ст. н. с. НДІ Інтелектуальної власності

НАПрН України **О. Ю. Кашинцева**, к. ю. н., ст. викл.

Р. В. Савуляк, асистенти **І. О. Богомазова**,

В. Л. Бучківська, **Д. Й. Клапаний**, **Н. Є. Литвінська**,

О. В. Ноцький, **Х. Я. Терешко**, **Х. М. Шубак**, ст. лаб.

С. В. Ленишин.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедра медичного права ФПДО створена 24 квітня 2013 р. Вона є першою в Україні кафедрою, яка інсти-

туційно сформувала новітнє правове явище — медичне право. Вже у травні наказом МОЗ України вона була затверджена як опорна для навчальних закладів післядипломної освіти.

З моменту заснування її очолює к. ю. н., доц. **І. Я. Сенюта**. Завідувач кафедри досліджує проблематику медичного права як науки, галузі права, навчальної дисципліни, а також біоетику, альтернативне розв'язання конфліктів, зокрема у сфері охорони здоров'я, займається адвокатською діяльністю. Науково-практичний доробок Ірини Сенюти складає 136 наукових та навчально-методичних праць, з-поміж яких монографії, посібники, підручники, словник.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Кафедра медичного права забезпечує навчальний процес на додипломній і післядипломній освіті, створюючи умови для опанування курсу «Медичне право України» організаторами охорони здоров'я, лікарями усіх спеціальностей, інтернами, студентами-медиками. Студенти вивчають курс «Медичне правознавство» («Медичне право»), ознайомлюючись, зокрема, з міжнародно-правовими стандартами в галузі прав людини й охорони здоров'я, чинним законодавством про охорону здоров'я, правовим статусом суб'єктів медичних правовідносин, механізмами й процедурами захисту своїх прав, видами та підставами юридичної відповідальності за професійні правопорушення. Викладачі читають два елективні курси — «Правознавство» і «Основи конституційного права» — для студентів-першокурсників медичного факультету.

На післядипломному рівні лікарі-інтерни, лікарі усіх спеціальностей та організатори охорони здоров'я на циклах спеціалізації і передатестаційних циклах вивчають суміжну дисципліну «Медичне право України». Крім цього, розроблено три тематичні удосконалення «Медичне право і його місце в системах права та законодавства України», «Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин», «Господарська діяльність у сфері охорони здоров'я України».

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

На кафедрі медичного права затверджена наукова тема «Права людини у сфері охорони здоров'я: проблеми правореалізації і правозастосування» (2013–2015). У межах цієї проблематики заплановане вивчення низки питань й обґрунтування праволідиноцентристської основи медичного права. Ключовими напрями наукових досліджень колективу кафедри є:

1. Загальнотеоретичні основи медичного права як правового явища.

2. Юридична природа прав людини у сфері охорони здоров'я.

3. Особливості здійснення окремих прав суб'єктів медичних правовідносин.

СЕНЮТА
Ірина Ярославівна
Завідувач кафедри,
к. ю. н., доц.

Колектив кафедри медичного права. Зліва направо сидять: Х. М. Шубак, С. В. Ленишин, Х. Я. Терешко, І. О. Богомазова, Н. Є. Литвінська; стоять: Р. В. Савуляк, О. В. Ноцький, Д. Й. Клапатий

4. Форми і засоби правового захисту прав суб'єктів медичних правовідносин у сфері надання медичної допомоги.

5. Особливості здійснення і змісту правовідносин в окремих галузях медичної практики, зокрема:

- донорства;
- репродуктивних технологій;
- проведення медичних дослідів;
- надання психіатричної допомоги;
- надання паліативної допомоги.

Сьогодні на кафедрі триває робота над дисертаціями, які присвячені спектральній проблематиці медичного права.

Крім цього, кафедра працює над підготовкою науково-практичного журналу «Медичне право», завідувач кафедри є головним редактором цього видання, а окремі викладачі — членами редколегії. Журнал є трибуною для висвітлення новітніх відкриттів і результатів досліджень науковців, сферою професійних інтересів яких є медичне право та біоетика, судова практика, зокрема Європейського суду з прав людини, практичні поради медичних правників тощо. Журнал «Медичне право» внесено до Міжнародної наукометричної бази даних «EBSCO Publishing, Inc.» (США).

Члени кафедри є рецензентами видань вітчизняних і зарубіжних авторів, долучаються до авторських колективів книг як в Україні, так і за її межами, сприяють підготовці спеціальних випусків фахових джерел у сфері медичного права, зокрема Всеукраїнського щотижневого «Юридична газета», газети «Юридичний вісник України».

Викладачі беруть активну участь у Всесвітньому і Європейському конгресах з медичного права.

У співпраці з ВГО «Фундація медичного права та біоетики України» і ЛОБФ «Медицина і право» кафедра проводить багато науково-практичних заходів у сфері охорони здоров'я і прав людини (семінари, тренінги,

воркшопи, конференції тощо), благодійні акції, присвячені різним актуальним проблемам, зокрема протидії поширенню вірусних гепатитів, Всеукраїнський тиждень прав людини у сфері охорони здоров'я.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Кафедра медичного права активно займається нормопроектною й експертною роботою, зокрема завідувач є членом експертної групи з питань удосконалення законодавства у сфері охорони здоров'я в умовах реформування системи охорони здоров'я на підставі наказу МОЗ України № 549 від 27 червня 2013 р.

Із моменту заснування кафедри видано дві книги: «Психіатрична допомога: механізми за-

безпечення прав пацієнтів та їхніх законних представників в Україні» (І. Я. Сенюта, Д. Й. Клапатий, 2013), «Бібліографія з медичного права: національний контекст» (І. Я. Сенюта, О. Є. Січкорізі, Х. С. Шубак, 2014).

У співпраці з ВГО «Фундація медичного права та біоетики України» кафедра провела два міжнародні круглі столи: «Право й етика біомедичної діяльності» (спільно з кафедрою кримінального права Пензенського державного університету, 25 жовтня 2013 р., м. Львів), «Експертна діяльність у сфері охорони здоров'я: національні традиції і міжнародний досвід» (23 жовтня 2013 р., м. Львів).

НАУКОВА СПІВПРАЦЯ

Кафедра медичного права ФДПО налагоджує міжнародну співпрацю, яка каталізуватиме спільні наукові дослідження, обмін досвідом, організацію і проведення науково-практичних заходів, впровадження інституту «візит-професора» в галузі медичного права. Її партнерами вже стали Університет Е. Роттердамського (Нідерланди) та Кадунський державний університет (Нігерія). Окрім цього, кафедра активно співпрацює з кафедрами медичного права інших медичних вишів України, окремими експертами, які викладають курс «Медичне право України» або цікавляться цією галуззю.

Кафедра виконуватиме роль координатора, проводитиме заходи, спрямовані на підвищення кваліфікації та обміну досвідом при викладанні дисципліни «Медичне право України», одним з яких є воркшопи (семінари) для викладачів курсу «Медичне право України».

Співробітники кафедри брали участь у багатьох науково-практичних заходах, зокрема й міжнародних в Іспанії (Барселона), Португалії (Коїмбра), Туреччині (Каппадокія), Угорщині (Будапешт). Вони підтримують наукові зв'язки з експертами з Азербайджану, Молдови, Нідерландів, Нігерії, Польщі, Росії, США тощо.